

FINÁLE / 25 ročníků
seasons = **45** let
years

finále plzeň 2012

25. festival českých filmů

Festival českých filmů Finále se dožívá svého 25. ročníku, sama jeho existence je však delší ještě o dvacet let. Po třech prvních ročnících v letech 1968, 1969 a 1970 byl jeho rozvoj násilím přerušen, nová nit navázána až roku 1990. Od té doby, s jedinou výjimkou roku 1992, pokračuje festival až do současnosti kontinuálně. Proměnilo se jeho zaměření i vedení, vystřídal několik působišť, stále však zůstává jeho základní role bilanční a soutěžní přehlídky české tvorby s řadou doprovodných akcí. V nich se Finále obrací i ke kinematografii slovenské, středoevropské a světové, archivními sekcemi udržuje a obnovuje historickou paměť, panelem připravovaných projektů vyhlíží budoucnost, výstavním, hudebním a debatickým programem sleduje širší kulturní a společenské souvislosti. To všechno shrnuje výroční publikace ve vzpomínkách pamětníků, názorech tvůrců i ve faktografickém přehledu.

Finále, the festival of Czech films, is celebrating its 25th anniversary. It has been around for 20 years more, though. After the first three seasons in 1968, 1969 and 1970, its development was violently interrupted, to be resumed in 1990. Since then the festival has been organised continuously, with the only exception of 1992. There were changes made to its focus, its management, and to the festival premises – but its core function has been preserved: it is an overview of Czech cinematography with a competition and a number of special events. Thanks to them, Finále is open to Slovak, central European and world cinematography; in the retrospective sections it maintains and reasserts the consciousness of history; in the blocks of planned projects it envisages the future; and through the programme of exhibitions, concerts and debates it maps the broader cultural and social context. All that is summed up in the anniversary publication: in the memories of contemporaries, in the filmmakers' opinions and in the dates & facts overview.

Edice Finále / Finále Edition

Svazek 1 / Volume 1

O Janu Špátovi / Regarding Jan Špáta (2007)

Svazek 2 / Volume 2

Mlčenlivý host Evald Schorm / Silent Guest Evald Schorm (2008)

Svazek 3 / Volume 3

Vzdor i soucit Věry Chytilové / Věra Chytilová: Rebellious and Compassionate (2009)

Svazek 4 / Volume 4

Variace na Drahomíru Vihanovou / Variations on Drahomíra Vihanová (2010)

Svazek 5 / Volume 5

S firmou MICHRLicht ist sicher! / Licht ist Sicher with the MICHRL! (2011)

Svazek 6 / Volume 6

FINÁLE / 25 ročníků seasons = **45** let years

Obsah DVD

Finále – přerušená přehlídka

(Jan Loučím, 2007)

Šestadvacetiminutový dokument vzniklý u příležitosti 20. ročníku Finále Plzeň. V unikátních záběrech a výpovědích pamětníků a aktérů zachycuje zrod festivalu na konci 60. let, jeho vynucený zánik po nástupu normalizace, obnovu v roce 1990 a rozvoj na přelomu tisíciletí. Připojeny jsou dva čtyřadvacetiminutové bonusy mapující léta 2008–2011.

Data & Fakta

Fotografie

DVD content

Finále – The Interrupted Festival

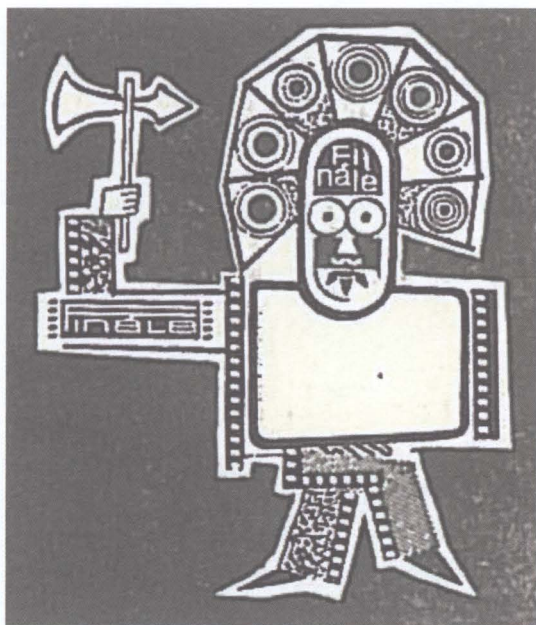
(Jan Loučím, 2007)

A twenty-six-minute documentary made on the occasion of the 20th season of Finále Plzeň. Unique footage, together with the memories of participants and contemporaries, captures the foundation of the festival at the end of the 1960s, its forced winding down after the onset of Normalisation, its restoration in 1990 and the developments at the turn of the millennium. There are two 24-minute bonus items mapping the years 2008–2011.

Dates & Facts

Photographs

FINÁLE / 25 ročníků **= 45** let
seasons years

...vykopal jsem studnu, aby z ní i jiní mohli pít.
... I would dig a well where others may drink.

Ernest Thompson Seton

FINÁLE / 25 ročníků **= 45** let
seasons years

Jan Lukeš – Ivana Lukešová
(editoři / editors)

DOMINIK CENTRUM s. r. o.
Plzeň 2012

© Aleš Březina, Jan Burian, Miloš Fikejz, Jan Foll, Michaela Gübelová, Peter Hames, Jan Hřebejk, Vlasta Chramostová, Ivan Jáchim, Jan Jíra, Jan Lukeš, Ivana Lukešová, Stanislav Milota, Maria Procházková, Pavel Pták, Robert M. Richter, Břetislav Rychlík, Jiří Stránský, Václav Táborský, Helena Třeštíková, 2012

Editors © Jan Lukeš, Ivana Lukešová, 2012

Editorial note © Jan Lukeš, Ivana Lukešová, 2012

Translation © Tereza Bartošková, Petra Borovanská, 2012

Foto © archiv Festivalu českých filmů Finále a časopisu Xantypa

Cover & Typo © Taťána Shamma, 2012

© DOMINIK CENTRUM s. r. o., 2012

© Festival českých filmů Finále, 2012

PROLOG / PROLOGUE

Festival Finale Plzeň straní mravnosti

Vlasta Chramostová

* 17. 11. 1926

herečka / actress

Na Finale Plzeň nás pozval – pokud mě paměť nešálí – ředitel festivalu Ivan Jáchim. Osobně jsme se neznali. Kdy to bylo, si už přesně nepamatuju. Rozhodně po Listopadu, protože Standa i já jsme tam byli myslím nejdřív dvakrát členy mezinárodní poroty a druhý z nás byl jakýmsi samozřejmým spoluhostem. Chápali jsme to jako jeden z návratů mezi své. Uviděli jsme nové filmy, které nám unikly. Staré, co jsme milovali nebo si chtěli vzpomínku na ně osvěžit. Byla to příležitost setkat se tam s filmovými známými z minulosti a s novými filmaři se seznámit. Nikde žádná procárna, skutečný zájem o současný český film – prostě fajn...

Každý ročník měl téma, ke kterému se vztahovaly promítané snímky. Staré i nové. Nemýlí-li se, tehdy, za situace, na kterou chci vzpomenout, bylo tématem něco jako Film a politika. V malé projekční síni se v paralelním programu promítal starý německý film Žid Süß. Asi před šedesátí léty jsem ho v Brně viděla. Jako adeptce herectví se mi velmi líbili němečtí herci a tatínek to nesl s nelibostí. Nesměl vědět, že jdu na německý film s evidentní antisemitistickou tematikou. Teď jsem ho chtěla zhlédnout dnešními očima. Zaujala mě už projekce plná mladých diváků. Jejich zřejmý vedoucí řekl pár slov, kdy byl natočen – a jelo se. Po projekci jsem přemýšlela o rafinovanosti nacistické propagandy, o síle výtečných herců, kteří ji svým uměním vydatně podpořili. Ať z přesvědčení, ze strachu, pro slávu, pro peníze. Pro naivní hloupost. Byla to předehra, začátek velkého politického plánu „konečného řešení“ židovské otázky. Po válce vynikající hlavní představitel prý spáchal sebevraždu. Už ani nevím, jak se jmenoval.

Přemýšlela jsem o manipulaci diváků, o tom jak herci „sloužili“ v padesátých létech další diktatuře. Jak já jsem „sloužila“. Jak to bylo s hereckou generací za normalizace. Jak je to dnes. Nacistický film je i po desetiletích profesionálně v každém směru dobrý. Herci výborní.

Rozzlobená především na sebe, věrná své povaze, šla jsem za vedoucím mladé skupiny a vyčetla mu, že dostatečně neinformoval mladé diváky, za jakých dobových okolností film

vznikl. Nevím, kde jsem to sebrala, ale Němci snad smí promítat právě tento film jedině s povolením ministerstva vnitra a s patřičným vysvětlujícím komentářem. Usmíval se, abych se nerozčílovala, a poučil mne, že právě tito mladí nepotřebují vysvětlení. Všecko vědí. Je to skupina, která vedle židovské plzeňské synagogy zakládá vzpomínkové záhony z kamínek se jmény obětí. Zavedl nás tam. Prohlédli jsme si synagogu. Od té doby jsme dobří známí. Každoročně se u nás zastaví a usmíváme se na sebe v dobrém přátelském souznění...

Na to téma už přemítám léta. Dnes se ve svých úvahách opírám o závěrečnou větu Havlovy Žebrácké opery: „Nejlíp slouží, kdo neví, že slouží.“

A o Komenského zásadu, víc než aktuelní: „Kdo prospívá v umění a neprospívá v mravech, víc neprospívá, než prospívá.“

Festival Finale Plzeň straní mravnosti.

10. 1. 2012

Finale Plzeň Sides with Morality

If I remember well, it was Ivan Jáchim, the festival director, who invited me and Standa to Finale Plzeň. We had not known Ivan personally. I don't remember exactly when it was – but it must have been after the November Revolution because we took turns each year to be a member of the jury, with the other one of us as, somehow naturally, a “guest consort”. We took it as a way of homecoming. We saw the new films we had missed, and the old ones we loved, or the memory of which we wanted to bring back. It was an opportunity to meet old filmmaking friends and to get to know the new filmmakers. No snobbery, just a genuine interest in contemporary Czech film – simply a fine place to be ...

Every season, there was a central theme to which the films – both new and old – were related. If I am not mistaken, the situation I want to mention happened during a year called something like “Film and Politics”. In a small projection room there was a parallel programme going on – the screening of an old German film called Jew Süß (Žid Süß). I saw it some sixty years ago back in Brno. As a budding actress I was charmed by German actors, to the disgruntlement of my Dad – under no circumstances should he find out I was going to see

a German movie with anti-Semitic content. This time I wanted to see the film with my present eyes. Instantly, I was struck by the room full of young viewers. A man, who was apparently their mentor, said a few words about the year of the film's making – and it started rolling. When the film had finished, I contemplated the ingeniousness of Nazi propaganda, and the power of the excellent actors who mightily supported it with their art – be it out of fear, or for belief, fame or money ... or out of naivety. That was a prelude, the beginning of a grand political plan – the “final solution of the Jewish question”. Allegedly, the actor playing the leading character committed suicide after the War. I don't even remember his name anymore.

I pondered the manipulation of the audience, the way actors “served” yet another dictatorship in the 1950s ... how I “served”... Then the normalisation generation of actors came to my mind ... and the way it is now. From the point of view of professionalism, Nazi film is still very good, even after all those decades. The actors are great.

I was cross – mostly with myself, and, as it is in my nature, I came up to the leader of the group of youngsters and I confronted him: how come he did not inform the young viewers about the historical circumstances in which the film was made? I don't know where I had it from, but I told him that Germans were allowed to screen this film only with the approval of the Ministry of the Interior, and accompanied by an appropriate explanation. He smiled at me and told me to take it easy – he said these kids needed no explanation. They knew it all. It was a group which was laying flower beds by the Pilsen synagogue, including stones with the victims' names on them. He took us there. Then we went to see the synagogue. Since then, we have been good friends. Every year, he stops by and we smile at each other in friendly harmony.

I have contemplated this subject for years. Nowadays my thoughts draw on the closing line of the Beggar's Opera by Havel: “Those who do not know they are serving serve best.”

There is another one by Comenius which is very up-to-date: “Those who benefit art but do not benefit morality cause more damage than benefit.”

The Finale Plzeň festival simply sides with morality.

10 January 2012

MINULOST V PŘÍTOMNOSTI /
THE PAST IN THE PRESENT

Moje cesta k Finále

Pavel Pták

* 20. 2. 1929

ekonom v. v. / retired economist

Vzhledem ke svému věku budu vzpomínat do daleké minulosti. Kdy to vlastně začalo? Jako malý chlapec jsem s rodiči navštěvoval v Plzni kino Universita, kde se promítaly vesměs krátké přírodní filmy nebo grotesky. Byl to vlastně předchůdce pozdějších kin Čas. A jak ten čas běžel, přišel rok 1938, zbourání staré University a stavba nové, modernější. Z té doby mně v paměti uvízla návštěva filmu *Sněhurka a sedm trpaslíků*.

Za krátký čas nato pak přišla okupace a s ní nástup německých filmů. Výběr byl obrovský. Plzeň měla v té době deset kin, která v neděli hrála třikrát denně. To nám, studentům gymnázia, umožnilo chodit do kina i dvakrát za neděli. Paměť je sice vratká, ale pamatuji se, že německá kinematografie produkovala převážně zábavné filmy. Viděli jsme snad všechny filmy s Marikou Röck, Heinzem Rühmannem, E. Janningsem, H. Albersem, J. Heestersem, T. Lingenem, H. Moserem, či K. Söderbaumovou. Filmů propagujících nacismus bylo dost málo.

A pak přišel rok 1945 a osvobození. Jako všude, začaly se promítat filmy americké produkce. Bylo jich hodně, protože v dobách válečných u nás nemohly být promítány. A byl to pro nás filmový ráj. Jen pro připomenutí třeba *Pět Sullivanů*, *Guadalcanal*, filmy s G. Formbym a další a další.

Americká armáda měla v Plzni nejen svůj hlavní stan v Československu, ale i další pomocné oddíly. Jedním z nich byla i velká vojenská nemocnice, umístěná v Borském parku. Bylo to asi patnáct velkých stanů, kde byly kromě lůžkové části i operační sály. Zásobování elektrickou energií měly z vlastních agregátů. Kromě nemocničních stanů tu stály i dva dvojité stany. V jednom byla umístěna knihovna a čítárna, kde měli vojáci k dispozici také velký oddíl ve speciální Pocket Edition. To byly knihy tištěné pouze pro vojsko ve formátu, který bylo možné nosit v kapse stejnokroje. K dispozici tu byl s jednodenním zpožděním i denní tisk.

Ve druhém dvojitém stanu bylo kino, kde se každý večer promítaly filmy, samozřejmě americké. Protože v té době jsem měl z důvodu uzavření českých středních škol v roce 1944 volno, trávil jsem hodně času mezi vojáky. A to vedlo k tomu, že jsme s nimi chodili večer i do kina. V té době jsem měl možnost vidět nespočet filmů z produkce USA. Vzhledem k tomu, že vojáci opouštěli naši republiku až na podzim, můžete si spočítat, kolik filmů jsem zhlédl, když se každý den promítal jiný snímek.

Rok 1948 znamenal útlum západních filmů a příliv filmů z východu. I naše filmová tvorba se řídila náplní filmů z východu, takže nastal čas propagace komunismu, hrdinů Velké vlastenecké války a éra tzv. "lopatových symfonií".

V roce 1957 vzniká v Plzni Klub přátel filmového umění. V té době už dochází k určitému uvolnění na filmovém trhu. Klub začínal Bruselskou desítkou, výběrem deseti světově vynikajících filmů, nejen z doby zvukového, ale i němého filmu. Po pěti letech se začínají rodit oficiální Filmové kluby registrované v Praze. Také v Plzni vzniká Filmový klub, který funguje vlastně až do dneška a doufáme, že ještě nějakou dobu fungovat bude.

Tak začal můj už trochu vážnější zájem o film. V roce 1964 měl můj spolužák možnost zapojit se do klubového dění a stal se členem výboru FK. A protože potřebovali hospodáře, přizval mne do výboru.

A nadešel rok 1967. Tehdejší ředitel Krajského podniku pro film, koncerty a estrády pan Ženíšek přišel s myšlenkou uspořádat přehlídku českých filmů a požádal nás, abychom se pokusili najít pro ni název. Jeho autorem se nakonec stal pan Vinař, který vymyslel Filmy NAšich LEt. První ročník se uskutečnil v říjnu 1968 a porota měla práci nelehkou, protože vybírala ze tří set filmů, natočených od roku 1960. Protože o mně pan Ženíšek věděl, že dokumentuji fotograficky činnost FK, požádal mne, zda bych se této dokumentace neujal i na Finale. A tak nastala naše spolupráce. Vzniká hlavní cena festivalu Ledňáček, která se v průběhu let pozměnila na Zlatého ledňáčka.

Protože se tedy moje činnost týkala hlavně fotografické dokumentace, setkával jsem se se všemi tvůrci a herci, kteří festival navštívili. Za dobu první části festivalu jich bylo nepřeberné množství a jejich vyjmenování by zabralo velký kus mého příspěvku. Mohu vzpomenout namátkou jen několik z nich. Např. pan Goldscheider, šéfredaktor filmového časopisu, režiséři E. Schorm, J. Jakubisko, J. Herz a V. Jasný, který mně na fotku napsal "Doba je zlá, ale doufejme, že ne napořád". Z herců pak zejména Jan Werich, Věra Křesadlová se syny režiséra M. Formana, Jana Brejchová, která si z plzeňského starožitnictví odvezla krásný starožitný stoleček a další a další. Celý archiv fotografií v řádu několika stovek až tisíců snímků zdědil Dominik, současný pořadatel Finále.

A přichází třetí ročník, na řadu let poslední, ročník nastupující normalizace. Odchází, resp. byl odejit, ředitel Ženíšek, který zaměstnal několik vyhozených pracovníků plzeňského rozhlasu. Končí u plzeňské pohřební služby. Rozhodnutím nejvyšších orgánů se z plzeňského festivalu stává festival putovní, s celkem nevelkým ohlasem. Filmový klub funguje sice dál, ale pod kuratelou Správy kin, kam nastupuje na místo ředitele pracovník válcovny ve Škodovce

s minimální znalostí filmu. Za jeho vedení dochází po debatě s tajemníkem sovětského zastupitelství v Karlových Varech k odchodu několika členů výboru klubu.

Po několika letech, po smrti ředitele Leitla, se podařilo díky aktivitě K. Holého vrátit některé členy zpět do výboru FK. Bohužel i FK tenkrát musel dodržovat ve svém programu nařízení uvádět 50 % sovětských filmů. Členství ve Filmovém klubu bylo ale tehdy natolik prestižní záležitostí, že jsme měli přes 2 000 členů. Byla zde přece jen možnost vidět některé filmy západní proveniencce.

A přichází rok 1989. Pan Ženíšek se vrací, tentokrát jako pracovník Krajského národního výboru, na místo ředitele festivalu. V roce 1990 se uskutečnil čtvrtý ročník Finále. I tentokrát jsem byl přizván jako dokumentarista do štábu. Opět setkávání s tvůrci filmů, opět fotografování při filmech a dalších akcích. Tentokrát již jako penzista s množstvím volného času.

Ve funkci dokumentaristy jsem zůstal ještě další rok. Poté jsem se rozhodl, že je toho na mne moc a předal jsem žezlo mladším. Fotografování dlouho do noci a ranní dodávání fotografií do denního tisku už mne dost zmáhalo. Finále jsem však zůstal věrný až do dneška a zúčastňuji se projekcí i nadále.

Z celé mojí fotodokumentace v průběhu doby vznikla výstava v mázhauzu plzeňské radnice a pak kolekce fotografií pana Wericha v kině Elektra, kde se po několik let Finále uskutečňovalo.

Co nakonec dodat? Doba to byla zajímavá, setkání srdečná a do dnešní doby zbyla už jen činnost v plzeňském Filmovém klubu.

9. 1. 2012

How I Met Finále

Because of my age, my memories reach to the remote past. When did it all begin for me? As a boy, my parents used to take me to the Universita cinema in Pilsen where they more or less just screened short natural history films and slapstick comedy. It was a predecessor of the future Čas cinemas. And as time went by, in 1938 the old Universita was pulled down and a new, more modern one was built in its place. I still remember seeing *Snow White and the Seven Dwarfs* there.

The occupation ensued, which brought German movies to our cinemas. The choice was incredibly wide. At that time, Pilsen had ten cinemas with up to three shows on Sundays. That enabled us, the grammar school students, to go to the movies even twice a day on a Sunday.

I know that memory is an unreliable tool but I remember that German cinematography used to produce mainly entertaining films. We must have seen everything featuring Marika Rökk, Heinz Rühmann, E. Jannings, H. Albers, J. Heesters, T. Linggen, H. Moser or K. Söderbaum. Only a few films promoted Nazism.

In 1945, liberation came. As everywhere, American films were re-introduced to the cinemas. There were many of them because they had been banned during the war. It was a film paradise for us. To remember but a few: *The Sullivans*, *Guadalcanal*, films with G. Formby and many others.

The American army had its Czechoslovak headquarters as well as many support troops in Pilsen. One of them was the large military hospital in Bory Park, consisting of about fifteen large tents with wards and operating theatres. They had their own electricity generators. Apart from the two hospital tents there were two double tents. One of them was a library with a reading room, with a large section of a special Pocket Edition available to the soldiers. These were books published specifically for the army in a format conveniently fitting into the pocket of a uniform. There were also newspapers available with a day's delay.

The second double tent was a cinema which showed one film (of course an American one) every night. As Czech schools had been closed in 1944, we had plenty of free time and spent a lot of it among the soldiers. That also meant going to the cinema with them. I had the opportunity to see countless US movies then. Each night, there was a different movie and the troops left our country in the autumn – so you can count how many films I had seen.

In 1948 films from the West started to give way to those coming from the East. Even Czech cinematography copied the content of the Eastern films – it was the time of communist propaganda, the heroes of the Great National War and an era of so-called “shovel symphonies”.

In 1957 the Cinema Club was founded in Pilsen. At that time, the film market began to be a bit more liberal. The club started off with a selection of ten world-renowned films, not only talkies but also silent ones. Five years later, officially registered film clubs start to appear in Prague. One is also founded in Pilsen – it is still working and we all hope it is going to be here for some time as well.

This was the point when I started to be interested in film more seriously. In 1964, a classmate of mine had a chance to join the film club activities and became a member of the committee. They needed a club economist, so he asked me to join the committee as well.

In 1967, Mr Ženíšek, the then director of the Regional Enterprise for Film, Concerts and Variety Shows came up with the idea to organise a festival of Czech film and he called on us to think of a name for it. Mr Vinař then thought up *Filmy NAšich Let* (Films of Our Times).

The first season took place in 1968 and the jury's task was not easy: it was to choose from 300 films made since 1960. Mr Ženíšek knew I had been making photographic documentation of the film club; he asked me to do the same for Finale. This was the beginning of our collaboration. The main award was created and called the Kingfisher.

My work comprised mainly photographic documentation, so I got to meet with all filmmakers and actors who visited the festival. During the festival's first era there were incredible numbers of them and naming them all would take up considerable space. I will mention just a few: Mr Goldscheider, the editor-in-chief of a film magazine, directors Schorm, Jakubisko, Herz and Jasný, who inscribed on a photo: "Times are bad but let's hope not forever", actors Jan Werich, Věra Křesadlová with her and Miloš Forman's sons, or Jana Brejchová who bought a beautiful antique table in Pilsen, and many more. The whole archive comprising thousands of pictures was transferred to the Dominik association, the current organiser of Finále.

The third season, taking place during the onset of Normalisation, was the last for many years to come. Gone was director Ženíšek who had employed some of the people sacked from Pilsen radio and he ended up working for the Pilsen undertaking service. The festival is made a travelling one but the public does not really accept it. The film club goes on, although under the rule of an oppressive state enterprise, Cinema Management, directed by a former Škoda Works rolling mill employee with hardly any knowledge of cinematography. During his time as director, several members of the club committee are dismissed after discussion with a secretary of the Russian representation in Karlovy Vary.

Some time later, after the death of director Leitl, some of the members of the film club committee were able to return thanks to the activity of K. Holý. Unfortunately, the club had to comply with the rule of showing 50 % of Soviet films. Nevertheless, membership was so prestigious at that time that the club had over 2,000 members. It was still possible to see at least some films from the West there.

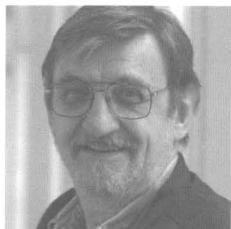
Then 1989 came. Mr Ženíšek, now working at the Regional Council, was re-installed as festival director. In 1990, Finále's fourth season took place. Again, I was called in to do the photographic documentation. Again, there were meetings with filmmakers, taking pictures at screenings and festival events – only this time I enjoyed it as a pensioner with plenty of free time.

I stayed on one more year. I could see that it was too demanding a task for me – taking photographs until late and delivering them to the editors early in the morning – so I decided to pass the trade on. I stayed loyal to Finále though, and I still go to see the projections.

My photo-documentation gave rise to an exhibition in the Mazhaus town hall and an exhibition dedicated to Jan Werich, put up in the Elektra cinema.

What to add? They were interesting times full of hearty encounters. The only activity I haven't stopped doing is the work for the Pilsen film club.

9 January 2012

Tradice bychom se zříkat neměli

Jan Jíra

* 9. 2. 1937

kinař a distributor v. v. / film fan and retired film distributor

Tak mám 2 700 doteků klávesnice na to, abych oslavil plzeňské Finále.

Jak začít?

Začátkem.

Ten se odehrál na podzim roku 1968, kdy jsme se poprvé sjeli do Plzně díky entuziasmu ředitele tehdejšího Krajského filmového podniku Ládi Ženíška a jeho týmu. Přehlídka Filmy NAšich LET (ten název, FINALE, vlastně vznikl jako zkratka) si v prvním ročníku vzala za své ocenit nejlepší film za osm let. V sítu výběrové komise zůstalo šestnáct semifinalistů, porota pak vybrala užší pěťici, a z ní vítěze – *Každý den odvahu*. (I název jediné ceny Ledňáček byl inspirován dobou a také trochu jménem tehdejšího ústředního ředitele Čs. filmu Aloise Poledňáka). Když si uvědomíme, že v poli „poražených“ zůstaly takové pecky jako *Obchod na korze* a další (jejich seznam jistě naleznete na jiném místě), můžeme při srovnání s dneškem jen závidět.

Ještě záviděnější byla ale ta atmosféra soudružnosti lidí od filmu. Začínal jsem v té době čtvrtý rok profesionální práce v oboru, a dovedete si představit, jaké to bylo, potkat se „naživo“ s nejlepšími českými a slovenskými tvůrci a herci. Tenkrát to byla doopravdivká parta, která do Plzně přijela na několik dní. Chodili jsme společně na projekce, na besedy a prožívali krásný filmový flám. Až nás místní museli tišit a upozorňovat, že v devět hodin večer už v Plzni lidé většinou spí, protože ráno brzy vstávají do práce. Pořadatelé to nakonec vyřešili otevřením Filmového klubu v nejvyšším patře kina Elektra, kde jsme mohli využívat nového čtyřicetimístného minikina (Jakubiskův film jsem tu sledoval vleže, nohy pod plátnem, tak bylo narváno) a především kavárny.

Na to setkání s lidmi, kteří mají rádi český film, těžko zapomenout. Poznal jsem jich v Plzni desítky, mnozí mi dovolili tykání – a víte, co to bylo pro Honzu z gubernie, který si ještě před nedávnem lepil do alba jejich fotografie a snil o autogramech?! Teď jsme někdy kolem třetí ráno losovali, kdo půjde k Juraji Herzovi pro kolekci tavených sýrů od patrona z Rokycan, a já byl šťasten, že los padl na mne a Honzu Schmidta. A nebo omyl recepcy, která obsadila mé hotelové lůžko dvakrát. To bylo překvapení, když jsem na polštáři uviděl záplavu zlatých

vlasů „rodácké“ hvězdy Drahomíry Hofmanové. Natotata jsem byl přestěhován... A jak mě ohromil Martin Ťapák, který vyřešil problém uklízečky klubu, kam s tvrdě spícím dramaturgem z Barrandova – tak, že si ho hodil přes ramena a odnesl ho až do hotelu.

Samozřejmě, že ke všemu přispěla i neopakovatelná atmosféra soudružnosti podzimu prohraných nadějí. Horší to bylo při druhém ročníku (účast na něm jsem vyhrál za 7. místo ve filmovém testu Kina), který se konal už v dubnu 1969. Končilo se sedmnáctého. Mezi závěrečný ceremoniel a společenský večírek se vklínil televizní přenos prohlášení Gustáva Husáka, že Dubček končí a do ruky to bere on. Takže jsme odhodlaně v lidském řetězu popili a zapěli vlastenecké hity (jako „My Prahu nedáme“ a pod.). V kalném ránu jsme si řekli na shledanou a nikoho z nás nenapadlo, že to bude až za dvacet let.

Jsem moc rád, že se obnovy FINALE dožil Láďa Ženíšek a také František Goldscheider (někdejší šéfredaktor Kina, šarantní a inteligentní gentleman filmové žurnalistiky se do Plzně vrátil z emigrace).

Noví pořadatelé se snaží, seč jim síly stačí, ale překážky jsou někdy obtížné. Kino Elektra privatizátor prohrál, jednání o programu a účasti tvůrců se musí vést se stále větším počtem producentů, došlo ke zbytečným nedorozuměním s některými novináři, dohadování o rozšíření počtu cen také nepřispělo, množství nových festivalů a zejména Český lev se staly pro plzeňské velkou konkurencí. A pak ty peníze...

Vím, mnohé se změnilo a ještě změní. Zvykli jsme si, že centrem FINALE se stala Měšťanská beseda, další novoty nás jistě čekají. Ale tradice, že FINÁLE zůstane místem každoročního setkání lidí, kterým záleží na českém filmu, té bychom se zříkat neměli.

11. 1. 2012

We Should Not Give Up on Tradition

Here I am, with 2700 strokes of a keyboard to celebrate Finále Plzeň.

Where shall I start?

At the beginning, I suppose.

That was in the autumn of 1968 when we all got together in Pilsen – it was thanks to the enthusiasm of Láďa Ženíšek, the director of the Regional Film Enterprise, and his team. The first year of the festival called The Films of our Times (Filmy našich let, the acronym of which Finále is) was meant to award the best film of the past eight years. The committee selected 16 semi-finalists; the jury narrowed the number down to five, and then chose the

winning one: *Courage for Every Day* (*Každý den odvahy*). The name of the only award (Kingfisher = Ledňáček) was inspired by the name of the general director of the Czechoslovak Film Company – Alois Poledňák). Considering that among the “losers” there were such hits as *The Shop on Main Street* (*Obchod na korze*) and many others, the list of which I am sure is available elsewhere, one can be rightfully envious when comparing those days with the present.

Even more enviable was the atmosphere of camaraderie among the film people. It was my fourth year working professionally in the field and you can imagine what it was like to meet the best Czech and Slovak filmmakers and actors live. They were a real team that came to Pilsen for several days. We would go together to see projections, debates, and we were having a great film party. We were even told to quiet down and informed that at 9 p.m. most people in Pilsen were asleep because they had to get up early for work. The organisers solved it by opening the Film Club on the top floor of the Elektra cinema, where we could use the new 40-seat mini-cinema (once it was so crowded that I watched a Jakubisko film there lying on the floor with my legs under the screen) – but most importantly, by opening a café.

The encounter with the fans of Czech film is hard to forget. I got to know dozens of them, with many of them offering to speak on first name terms – you can imagine what a treat it was for the provincial Honza who had been collecting their photos and dreaming of autographs not so long before that. And there we were at three o'clock in the morning, casting lots for who would go to Juraj Herz to pick up a collection of processed cheese donated by a sponsor from nearby Rokycany – I was overjoyed that I was drawn together with Honza Schmidt! Or the time the hotel reception accidentally double-booked my room: I was in for a surprise when I looked at my pillow and found a cascade of blonde hair belonging to the star of the *Compatriots* Drahomíra Hoffmanová – I had a different room in a minute! I still remember my astonishment when Martin Ťapák solved the problem of the Film Club cleaning lady as to what to do with a fast-asleep Barrandov dramaturge: he took him and carried him to the hotel on his shoulders.

The unique atmosphere of fellowship during the “autumn of lost hopes” played its role. Next year I won my stay in Pilsen in a film test of the Kino magazine. The general mood of the second season was not that cheerful. It took place in April 1969 and finished on the 14th. A TV broadcast with a speech by Gustáv Husák cut in the final ceremony and the party: the message was that Dubček was leaving and he, Husák, was taking over. So we all had a few drinks, formed a human chain and sang patriotic songs like *My Prahu nedáme* (*We're Not Giving Up Prague*). In the bleak morning we said to each other “see you next time” and none of us thought it would be in 20 years.

I am very glad that the restored FINALE could have been witnessed both by Láďa Ženíšek and František Goldschneider – the then editor-in-chief of Kino, and a charming and intelligent gentleman of film journalism who returned to Pilsen from emigration.

The new realisation team are doing their best but some obstacles can be really difficult. The Elektra cinema was lost in a privatisation; the programme and visiting filmmakers have to be negotiated with a growing number of producers; there have been unnecessary misunderstandings with some of the journalists; haggling over the number of awards did not benefit the festival either; and many new festivals, especially the *Czech Lion (Český lev)* have become heavy competition for the Pilsen guys. Also money ...

I know, many things have changed – and many things are going to. We have become used to the Municipal Meeting Hall as the centre of Finále, and I am sure that there are more novelties ahead. Nevertheless, we should never give up on the tradition of regular get-togethers of people who care for Czech film.

11 January 2012

Patnáct let, patnáct týdnů, co jsem si v nich užil a co nás čeká...

Ivan Jáchim

* 11. 8. 1963

*ředitel Festivalu českých filmů Finále / director of Finále Plzeň,
a festival of Czech films*

Rok 1998

Můj festivalový začátek je jednoznačně spojen s filmovým historikem, fotografem a kamarádem Milošem Fikejzem (v Elektře měl výstavu asi tří set fotografií a celý festival přespával u mě doma – to aby festivalu šetřil za hotel). Na besedu k filmu *Zbehovia a pútnici* přijel někdejší scenárista a spisovatel, současný vrchní zemský rabín Karol Sidon. Telefonicky se pokoušel omluvit v okamžiku, kdy už na něj v Praze čekalo auto – musí prý napsat důležitý text a potřebuje klid na soustředění. Nakonec z toho byla úžasná beseda s diváky po skončení filmu. Jen tak mimochodem – kdo z vás se může pochlubit tím, že za vaším psacím stolem psal rabín pohřební řeč?

Rok 1999

Porota se ten rok našla do té míry, že jeden večer po festivalovém maratónu vypila všechny zásoby recepce hotelu Slovan a k ránu předseda poroty pan režisér Jakubisko přinesl z pokoje pravou domácí slovenskou pálenku. Nejvíce to odnesl jeho pražský soused, herec Honza Potměšil, který zaspal své večerní představení. Principál Divadelního spolku Kašpar Jakub Špalek pak se mnou dva roky nemluvil, protože musel zrušit vyprodané představení. Film *Pelíšky* – to byla velká delegace plná hereckých legend typu pana Kodeta, ale také hodně mladé Kristýny Novákové, s kterou pro jistotu přijela maminka, aby na festivalu dcera mezi filmaři nezvlčela. Další vzpomínka – retrospektiva filmů Larse von Triera a jeho osmihodinová filmová verze příběhu z nemocničního prostředí *Království*. Vlastně taková dánská *Nemocnice na kraji města*, ale v tomhle filmu se praktikuje woodoo, primáři narostou rohy a ve sklepech bloudí duše všech zemřelých...

Rok 2000

Někteří z mých mladších kolegů vzali časově nesmírně náročnou práci na festivalu (na přípravě interiéru kina Elektra se dělalo zejména v noci, když kino nehrálo) tak zodpovědně, že si přinesli spacáky a přespávali na pódiu před plátnem. Protože se vždycky všechno dělá až do poslední chvíle, tak na první ranní festivalové projekci dětičky viděly, jak se během prvních pár minut filmu o medvědech od Kolína zdvihají na pódiu mátožné postavy a prchají ven ze sálu. Musel jsem tenkrát naši produkci promluvit do duše. Paní režisérka Chytilová přijela uvést svůj krásný dvouhodinový dokument o třech pražských fotografech (v roce 2009 se stal součástí její monografie, kterou jsme vydali) a strašně nám všem vynadala, jak hrozný máme projektor. Baskytarista a jedna z legend českého undergroundu Mejla Hlavsa s Viktorem Taušem a Borisem Hübnerem uvedli film *Kanárek*, Mejla s Velvetama zahrál v klubu Neandrtál. Boží mlýny začaly ale svou práci – premiéry celovečerního dokumentu o své kapele Plastic People o rok později se už nedožil.

Rok 2001

Jan Tříska každé ráno (tak jako každý den předchozích dvacet let kdekoliv jinde na světě) o půl šesté vyběhá z hotelu Central na náměstí a do sedmi hodin vyklusává před nevěřícími zraky rozespálých Plzeňanů. Učitele Igora Hnízda z filmu *Obecná škola* zná každý, ale nikdo z těch, kteří spěchají do práce, nechápe, proč proti němu běží – než se Plzeň přiblíží Los Angeles, musíme všichni naběhat tisícovky mil. Na náměstí se každý večer schází několik tisíc lidí, aby se společně podívali na filmy autorské dvojice Smoljak & Svěrák. Nemohu si nechat ujit tu jedinečnou příležitost a Zdeňka Svěráka uvádím před filmem, který mne bytostně provází od mých jedenácti let – *Jáchyme, hod' ho do stroje!* S Petrem Vachlerem – aniž bychom se do té doby potkali – jsme měli stejný nápad: České lvy i Finále uvádí Jaroslav Dušek.

Rok 2002

Odehraje se malý zázrak – generálním partnerem festivalu se na několik let stává Česká spořitelna. Předsedou poroty je Miroslav Ondříček, mým gurmánským zážitkem roku kachna s červeným zelím, kterou si pan kameraman nechal udělat v restaurantu hotelu Viktoria. Vzhledem k velikosti kachny posloucháme se ženou ty nejneuvěřitelnější příběhy z natáčení v Evropě i Hollywoodu. Roberta De Niro střídá Vladimír Menšík, Miloše Formana Božidara Turzonovová, Robina Williamse Rudolf Hrušínský v rychlém střihu několik hodin, než

z kachny zbydou jen kostičky. Před uvedením nového Zelenkova filmu *Rok ďábla* přebírá skupina Čechomor na pódiu v Elektře Zlatou desku za nevím kolik tisíc prodaných cédéček (tenkrát se ještě tolik nekopírovalo). Napodruhé a naposledy uvádí Jarda Dušek delegace k filmům, což znamená, že v Elektře se před filmy baletí (Táňa Vilhelmová a Ondřej Vetchý), souhlasně mlčí (režisér Ivan Vojnár), jindy je vyzpovídán pes (*Tmavomodrý svět*). Pan architekt Karel Černý – plzeňský rodák a držitel Oscara za kostýmy v *Amadeovi* – dostává Historickou pečeť města Plzně a Jarda ho ve své krátké herecké etudě nechává znova a znova podepisovat do pamětní knihy.

Rok 2003

Tento rok jsou filmové úvody v režii Divadla Sklep. Myslím, že v Jazz rock café máme zatím nejlepší doprovodný hudební program, který obstarávají například v té době se teprve rozjíždějící Monkey Bussines, Dara Rollins nebo Dan Bárta s Yvonne Sanchez. Moje velká poklona Zdeňku Suchému – režisérovi a příležitostnému herci, za to, co pro nás za těch čtrnáct let spolupráce spáchal. V roce 2003 rozšiřujeme program o soutěž dokumentů a jako předsedu poroty si vybírám nestora české kinematografie – pětáosmdesátiletého režiséra Jiřího Krejčíka. Kdo ho znáte po pracovní stránce, asi tušíte, co jsem si v tom týdnu užil. Na zakončení od nás dostává Juraj Jakubisko veliký dort ve tvaru klobouku s pětadesáti svíčkami. Chvilí to vypadalo, že je sfoukne najednou.

Rok 2004

Zakládající členové surrealistické skupiny v Československu, výtvarníci a filmaři Eva a Jan Švankmajerovi mají velikou výstavu v Galerii města Plzně a kompletní filmovou retrospektivu na festivalu. Návštěvnost *Nudy v Brně* přesahuje tisíc lidí a myslím, že tolik lidí nikdy v historii Elektry na žádném filmu nebylo. Nejen že se nedalo moc dýchat, ale mám pocit, že ze světél kapala vysrážená vlhkost. Z dnešního pohledu mi přijde zajímavé, že jsem vůbec neřešil nějaké požární a bezpečnostní předpisy – důkaz toho, že čím je člověk starší, tím méně riskuje.

Rok 2005

Program festivalu nám začal už před několika lety narůstat a po trochu provizorních sálech v Západočeském muzeu, v knihovně nebo v aule Západočeské univerzity definitivně festival

pořádáme v Elektře a v Měšťanské besedě. Ozdobou letošní poroty je makedonská herečka Labina Mitevska – její „bodyshot“ z Ondříčkových *Samotářů* zná v naší republice každý třicátník. Retrospektivu filmů podle jeho scénářů jsme připravili Vladimíru Körnerovi. Sžíravý ironik, glosátor a především vynikající spisovatel se do festivalové atmosféry v Elektře natolik zamiloval, že namísto původně plánované jednodenní návštěvy se rozhodl uvést všechny své promítané filmy. Na podzim v San Sebastianu získává Zlatou mušli *Šťěstí* Bohdana Slámy, které jsme na uzavřeně projekci ukazovali některým zahraničním hostům. Robert Richter (švýcarský spolupracovník tohoto významného mezinárodního festivalu) se chytil a doporučil film do hlavní soutěže.

Rok 2006

Pavel Koutecký mi promítá ukázky ze svého připravovaného časosběrného dokumentu *Občan Havel*. Ve všech ukázkách se pije pivo Pilsner Urquell a společně se domlouváme na strategii, jak na pivovar, aby podpořili vznik tohoto mimořádného filmu. Ani ne za pět dní poté Pavel při natáčení jiného dokumentu tragicky umírá. Díky pověstné preciznosti manželů Lukešových se tento rok uskuteční dvě mimořádné besedy – ta první je s panem profesorem Otakarem Vávrou u příležitosti jeho pětadevadesátých narozenin. Sekundují mu jeho nejslavnější žáci z FAMU: Věra Chytilová, Jiří Menzel a Jan Schmidt. Ta druhá připomíná filmový záznam Bytového divadla Vlasty Chramostové z roku 1981. Podařilo se nám za jeden stůl posadit všechny jeho tehdejší aktéry: kromě paní Chramostové a kameramana Stanislava Miloty to byl spisovatel, režisér a v tomto případě i herec Pavel Kohout, jeho dcera, tenkrát herečka, dnes spisovatelka Tereza Boučková, dnes i tenkrát herec Pavel Landovský a písničkář, malíř a spisovatel Vlasta Třešňák.

Rok 2007

Kino Elektra nepřežilo vznik dvou nových plzeňských multikin a ze svého času největšího kina v republice se stává – a dodnes je – tržnice. Pro nás to znamená, že kromě kinosálu v Měšťanské besedě musíme část programu uvádět v multikině. Pavel Anděl, moderátor projekcí, sice dělá, co může, uvádí jeden film ve dvou sálech najednou tak, že společně s delegací přebíhá za značného veselí diváků zadní obslužnou chodbou z jednoho sálu do druhého, ale pocitu (po skončení festivalu už i jistoty), že jsme vlastně pořádali v jednom termínu dva festivaly, se nemůžu zbavit. Poprvé se rozhodujeme, že k retrospektivě uváděně na festivalu vydáme malou publikaci, již vzdáme hold autorovi, a na konci knihy bude vlepěné DVD. Ta

první patří, díky dlouholeté pracovníci Krátkého filmu paní Martě Šimové a režisérce Olze Sommerové, legendě českého dokumentu Janu Špátovi. Všechny prostory Galerie města Plzně obsadil svými obrazy a bronzovými sochami Jaroslav Róna. Výstava se jmenovala Fifty Fifty. Porota překvapila a Zlatého ledňáčka dala *Pusinkám* Karin Babinské.

Rok 2008

Přípravy archivního programu festivalu a redakce doprovodného sborníku se ujímá filmový historik Jan Lukeš a vytahuje na nás těžký kalibr – předmluvu do knihy věnované předčasně zemřelé filmové a divadelní ikoně, režiséru Evaldu Schormovi, napsal z Paříže Milan Kundera. V soutěži dokumentů vyhrává *Občan Havel*, kterého dokončil po Pavlu Kouteckém Miroslav Janek.

Rok 2009

Od začátku roku provozujeme celou Měšťanskou besedu, takže po dvou letech může být festival pod jednou střechou. Slavnostní zahájení obstará předpremiéra filmu *Proměny* debutujícího režiséra Tomáše Řehořka, na tiskovce před filmem vystoupí kromě autorů také v netradiční roli koproducenta Karel Roden. Vydáváme publikaci, která se mi z těch pěti zatím vydaných líbí nejvíc: *Vzdor i soucit Věry Chytilové*.

Rok 2010

V Besedě se ve větší míře než je běžné objevují lidé s dlouhými bílými vlasy. Programová sekce Fenomén doby: český underground mapuje nevládnou dobu po roce 1968 a nezávislou kulturu, která v té době vznikala. Z tohoto roku je jedna z nejhezčích fotek, která podle mne na Finále vznikla – v popředí písničkářka Dáša Vokatá a za ní je vidět stín Martina Jirouse recitujícího z otevřené knihy svých veršů. Festival zahajoval v předpremiéře provokativní dokument *Český mír* a vzbudil opravdu hodně emocí nejen napříč sálem.

Rok 2011

Protože Plzeň porazila Ostravu v klání o titul Hlavního evropského města kultury 2015, žijeme všichni v domnění, že už bude jenom líp. V této euforické době si zřizuje v Besedě ateliér umělecký fotograf Ivan Vala a vzniká první série stylizovaných portrétů filmových osobností.

Těšte se – v roce 2015 to bude impozantní výstava. Od operní zpěvačky Soni Červené, toho času předsedkyně mezinárodní poroty, dostávám na konci festivalu její portrét z doby, kdy byla jako dvacetiletá obsazena do českého filmu *Poslední mohykán*. V roce 1947 ji nafotil Karel Ludwig. Stejně jsem rád, že jsem ji přemluvil, aby nejezdila každý den trasu Praha–Plzeň svým autem, a dodatečně paní Soně ještě jednou děkuji za nesehnatelné lístky na *Věc Makropulos* ve Stavovském divadle – úžasné představení.

Rok 2012

Co nás čeká? Dorazí reprezentace polské kinematografie – nebudou se promítat jenom nové filmy, nebude jenom festivalová premiéra zrestaurovaného a zdigitalizovaného filmu *Dvojí svět hotelu Pacifik* režiséra Janusze Majewského a kameramana Miroslava Ondříčka, ale přijede také celá řada filmařů, kteří se budou dělit o své zkušenosti s domácími tvůrci. Náš první příspěvek ke kulturním slavnostem v roce 2015. Časy se mění, zpíval v polovině šedesátých let Bob Dylan, a stejně je tomu i v kinematografii, takže filmy bude umět promítat pouze jeden z pěti kinosálů v Besedě, v ostatních sálech se budou promítat jen nuly a jedničky, dobře zaostřené na nejnovější technice za několik milionů korun. Kdo získá Zlaté ledňáčky a další ceny? Uvidíme. Já bych přál všem hostům a divákům pěkné počasí, protože v dubnu není nic hezčího, než když vyjdete ze sálu a uvidíte rozkvetlé, jarně zelené sady před Měšťanskou besedou.

30. 1. 2012

Fifteen Years – Fifteen Weeks – My Experiences – What Comes Next

1998

My own beginnings with the festival are inseparably connected with Miloš Fikejz, a film historian, photographer, and a friend of mine. At that time, Miloš was having about 300 of his photographs exhibited in the Elektra cinema and he was staying at my place to save the festival production his accommodation expenses. Karol Sidon, then writer and screenwriter, now Chief Rabbi, came that year to attend a discussion after *The Deserters and the Nomads (Zbehovia a pútnici)*. He had tried to excuse himself when the festival driver was already waiting for him

in Prague. He said he had to write an important text and needed to concentrate. In the end, the debate with the viewers was amazing. And by-the-by, can anyone else claim they have had a rabbi write a funeral oration at their table?

1999

That year, the jury was such a perfect match that in the one night following the festival marathon, they finished the complete alcohol supplies of the Slovan hotel reception. At dawn, Juraj Jakubisko, the jury foreman, brought out some homemade Slovak brandy. The most heavily affected was his neighbour from Prague, actor Honza Potměšil, who overslept his evening performance. For the next two years, Jakub Špalek, the head of the Kašpar company, did not speak to me because he had had to cancel a sold-out show. The delegation belonging to the film *Cosy Dens (Pelíšky)* was full of silver screen legends, such as Jiří Kodet, but also a very young Kristýna Nováková, accompanied by her mother to make sure Kristýna did not run wild among the filmmakers. I also remember Lars von Trier's retrospective featuring the eight-hour *Kingdom* series about a hospital. It was a sort of a Danish *Hospital in the Suburbs (Nemocnice na kraji města)* – apart from the voodoo practices, horned consultant and the souls of the dead in the basement ...

2000

The interior of the Elektra cinema was being adapted mainly at night when the shows were through and some of the younger colleagues took the time-consuming job so seriously that they brought their sleeping bags and slept right on the stage in front of the screen. As everything here is usually being prepared until the very last minute, the kids that came to see the first festival projection about the two animated Kolín bears witnessed the drowsy figures fleeing from the room during the opening minutes. I felt like I really had to have a word with the production. Director Věra Chytilová came to introduce her beautiful, two-hour-long documentary about three photographers from Prague and she scolded us terribly for having such a lousy projector. The film became a part of her monograph, which we published in 2009. The film *Canary (Kanárek)* was introduced by Viktor Tauš, Boris Hübner and Mejla Hlavsa, a bass player and one of the legends of the Czech underground, who later on played with the Velvet Underground Revival band in the Neandrtál club. Sadly, his fate was sealed at that time and he did not live the one more year to see the opening night of the full length documentary about The Plastic People of the Universe, a band he had been part of.

2001

Like every morning for the past twenty years, wherever he is in the world, Jan Tříška goes for his morning run. Here in Pilsen, he starts from the Central Hotel on the square and keeps on running till 7 a.m. – to the amazement of sleepy Pilseners. Everybody knows the character of teacher Igor Hnízdo from the film *Elementary School (Obecná škola)* but none of those rushing to work in the morning understands why Hnízdo has just run past them. And it will take many thousands of miles of jogging till Pilseners even begin to resemble Angelenos. Every night, several thousands of people gather together on the square to watch films by the Smoljak and Svěrák author duo. I can't let the unique opportunity slip through my fingers and I introduce Zdeněk Svěrák before a film which has been following me since I was eleven years old – *Joachim, Put It in the Machine! (Jáchyme, hod' ho do stroje!)*. Without having met each other, me and Petr Vachler had the same idea about who should present our festivals – as a result, Jaroslav Dušek presents both Finále and the Czech Lion.

2002

A small miracle happens – Česká spořitelna became the festival's general partner for the following several years. Miroslav Ondříček is the jury foreman and my gourmet experience of the year was the duck with red cabbage which the cinematographer had made in the Viktoria hotel. Due to the size of the duck, me and my wife could hear the most unbelievable stories of shooting, both in Europe and Hollywood. For several hours, Robert De Niro, Vladimír Menšík, Miloš Forman, Božidara Turzonovová, Robin Williams and Rudolf Hrušínský take turns in quick succession until only bones are left of the duck. Before introducing Zelenka's new film called *Year of the Devil (Rok ďábla)*, the band Čechomor accepts a Golden Record award on the boards of the Elektra stage for selling I-don't-know-how-many thousands of records (there was not so much copying at that time). For the second and the last time, Jaroslav Dušek also introduces the film delegations, which means ballet dancing (Tatiana Vilhelmová and Ondřej Vetchý), approving silence (director Ivan Vojnár) or interviewing a dog (*Dark-Blue World / Tmavomodrý svět*). Architect Karel Černý, a native of Pilsen who won an Oscar for the costumes in *Amadeus*, receives a Historical Seal of the City of Pilsen, at which opportunity Jaroslav Dušek performs a short improvisation, making him sign the Memorial Book again and again.

2003

This year, the film introductions are done by the Divadlo Sklep company. So far the best parallel music programme is going on in the Jazz rock café: recently founded Monkey Business, Dara Rollins, or Dan Bárta with Yvonne Sanchez – it was my big Thank-you to director and occasional actor Zdeněk Suchý for everything he has done for us over the previous fourteen years of working together. In 2003 we expand the programme with a documentary competition and I choose the doyen of Czech cinematography, eighty-five-year-old Jiří Krejčík. Those of you who know him work-wise can probably imagine what I must have been through that week. During the closing ceremony, director Juraj Jakubisko received a huge hat-shaped cake with sixty-five candles on it. For a while it seemed he would really manage to blow them out in one go.

2004

The founding members of the Czechoslovak surrealist movement, artists and filmmakers Jan and Eva Švankmajer have a major exhibition in Pilsen Municipal Gallery and a complete film retrospective at the festival. The turnout at *Bored in Brno (Nuda v Brně)* exceeded a thousand – I think that no film in the history of Elektra has ever been seen by such a crowd. Not only was it hardly possible to breathe but I also have the impression that condensed water was trickling down the lamps. From today's point of view I find it interesting I did not worry about any sort of fire safety regulations – which only proves that the older one gets, the less risks he takes.

2005

The festival programme has been expanding for a few years, and after using makeshift projection rooms in the West-Bohemian Museum or in the assembly hall of the University of West Bohemia, it is taking place only in the Elektra cinema and the Municipal Meeting Hall. This year's highlight of the jury is Labina Mitevaska, a Macedonian actress whose "bodyshot" featured in David Ondříček's *Loners (Samotáři)* is notorious among today's thirty-somethings. We prepared a retrospective of films based on the scripts by Vladimír Kőrner. The master of bitter irony, commentator and, above all, a superb writer, fell in love with the atmosphere here so much that instead of visiting for just one day, as was originally planned, he decided to make an introduction to all his films screened at the festival. Bohdan Sláma's *Something*

Like Happiness (Štěstí), which we had showed to some festival guests at a private projection, won the Golden Shell in San Sebastián. Robert Richter, a Swiss delegate of this important international film festival, was impressed by it and recommended it for the official selection.

2006

Pavel Koutecký shows me bits from his forthcoming long-term documentary called *Citizen Havel (Občan Havel)*. Pilsner Urquell is drunk in all the fragments and we try to come up with a strategy to appeal to the local brewery to support the making of this exceptional film. Five days after that, Pavel dies tragically during the shooting of another documentary. Thanks to the meticulousness of the Lukeš couple, there are two exceptional discussions: the first one with Professor Otakar Vávra, on the occasion of his ninety-fifth birthday, also attended by his most famous film FAMU students – Věra Chytilová, Jiří Menzel and Jan Schmidt; the second one commemorated the film capturing a private theatre show by dissident actress Vlasta Chramostová from 1981. We managed to sit all the then actors behind one table: Vlasta Chramostová, cinematographer Stanislav Milota, writer, director, and this time also actor, Pavel Kohout, his daughter – then an actress, nowadays a writer – Tereza Boučková, the actor, both then and now, Pavel Landovský and songwriter, painter and writer Vlasta Třešňák.

2007

Cinema Elektra did not survive the building of two new multiplexes and the largest cinema in the Czech Republic became a giant market. For us it means that one part of the programme is shown in the Municipal Meeting Hall, and the other one has to be screened in a multiplex. Pavel Anděl, the presenter, does his best introducing one film in two theatres at the same time by rushing through the service corridor together with the film delegation, to the great amusement of the audience, but the feeling (which becomes certainty towards the end of the festival) that in fact we have been organising two festivals in one week, somehow just won't go away. This is the first time that we decide to publish a short book with a DVD that would complement the film retrospective acknowledging a certain filmmaker. Thanks to Marta Šimová of the Krátký film Praha library and director Olga Sommerová, the first one is dedicated to Jan Špáta, the legendary Czech documentary director. The premises of the Pilsen Municipal Gallery were completely taken over by bronze sculptures by Jaroslav Róna. The exhibition was called Fifty-Fifty. We were in for a surprise when the jury awarded the Golden Kingfisher to Karin Babinská's *Dolls (Pusinky)*.

2008

Film critic Jan Lukeš stood up to the task of compiling the archive programme and editing the accompanying catalogue – surprising us with some heavy calibre work – a foreword to a book dedicated to a film and theatre icon, director Evald Schorm, written in Paris by Milan Kundera. *Citizen Havel (Občan Havel)*, completed by Miroslav Janek, who had taken over from Pavel Koutecký, won the documentary competition.

2009

Since the beginning of the year we have had the complete premises of the Municipal Meeting Hall at our disposal and after two years the festival can take place under one roof. The festival is opened by Tomáš Řehořek's debut called *Changes (Proměny)*, and apart from the film makers, there is also actor Karel Roden at the press conference before the screening in the unusual role of co-producer. This year's publication – *Věra Chytilová: Rebellious and Compassionate (Vzdor i soucit Věry Chytilové)* – is my favourite among the other five.

2010

People with long white hair are coming to the Municipal Meeting Hall in larger numbers than usual. The programme section called Phenomenon of the time: the Czech underground (Fenomén doby: český underground) maps the unfriendly times after 1968 and the independent culture of that period. One of the greatest photographs of the whole festival was taken that year: with songwriter Dáša Vokatá on it, and the silhouette of Martin Jirous reciting from an open book of his poems behind her. The festival opened with a preview of the provocative documentary *Czech Peace (Český mír)*, which aroused some hotter emotions – not only in the auditorium, though.

2011

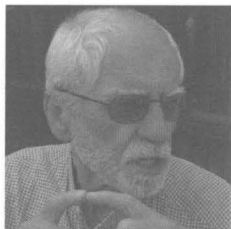
Pilsen won the European Capital of Culture 2015 title over Ostrava and everybody has the impression that there are only better times ahead. During these times of euphoria, art photographer Ivan Vala set up his studio in the Municipal Meeting Hall and creates the first series of stylised portraits of film personalities. You can start looking forward to 2015 – an impressive exhibition is being planned. At the end of the festival, opera singer Soňa Červená gave me

a picture of her from the time when she was casted in the movie *Last of the Mohicans (Poslední mohykán)* as a twenty year old – Karel Ludwig took the photo in 1947. I am still glad to have talked her into not driving every day from Prague in her car, and I would also like to thank her for the impossible-to-get tickets for *The Makropulos Case (Věc Makropulos)* in the Estates Theatre in Prague – it was a splendid performance!

2012

And this year? Polish cinematography representation is coming: we can look forward not only to new films and a festival opened with a digitally remastered *Hotel Pacific (Dvojí svět hotelu Pacifik / Zaklęte rewiry)* by director Janusz Malewski and cinematographer Miroslav Ondříček, but also to a number of filmmakers who are coming to share their experience with local authors. It is our first contribution to the celebration of culture in 2015. *The times they are a-changing*, sang Bob Dylan in the mid-1960s, and the same holds for filmmaking – for the first time, only one of the five projection rooms in the Municipal Meeting Hall will be able to play celluloid, and the rest of them will screen zeroes and ones, all well focused thanks to the state-of-the-art technology worth millions of crowns. Who will get the Golden Kingfishers? We shall see ... For myself, I wish the guests and audience good weather – in April, nothing is more beautiful than stepping out from a projection and seeing the blooming green gardens in front of the Municipal Hall.

30 January 2012

Vybral bych si Plzeň

Jiří Stránský

* 12. 8. 1931

spisovatel a scenárista / novelist and screenwriter

Začínám si trochu vyčítat, že jsem kývl na výzvu, abych i já přičinil nějakou vzpomínku na Finále – nikdy jsem sám sobě nepodával papírová hlášení o svých činnostech, i proto, že zpětné pohledy do mých diářů jsou spíš přehlídkou ztracených než užitečných časů. A diáře z těch dvaadvaceti let (jelikož předtím jsem žádné nepotřeboval) mám někde na chalupě přepásány pentlí pro časy, kdy se to bude hodit někomu z mých pokolení, nebo třeba Ivaně a Janu Lukešovým, až jednou o mně (podobně jako tak už učinili o jiných podobných exemplářích) budou podávat knižní zprávu.

Vím, proč jsem kývl: byl jsem na Finále třikrát a pokaždé mi tam bylo dobře. Ale jen jednou jsem tam byl coby člen hlavní poroty, jíž předsedal Honza Tříška, a v téhle porotě jsem se především díky jemu hodně bavil. V té době jsem byl předsedou Rady Fondu na podporu české kinematografie a o všem, co se natočilo, jsem – dalo se říct – věděl všechno. Honza (s nímž se známe a kamarádíme už devětačtyřicet let) byl tak nadšený šíří české filmové produkce, že by býval nejradši dal nějakou cenu každému filmu, který viděl. Líbilo se mi to, přestože jsme my ostatní členové měli občas potíže, jak mu vysvětlit, že něco se i nepovedlo. Jenže jeho stupnice hodnot byla jiná než nás ostatních – pro něj to byl seznam důkazů, že i tvorba filmů je naprosto svobodná, a to že je ten zázrak. Trochu (opravdu ale jen trochu) jsem tehdy litoval, že v soutěži nebyl Bočanův a můj *Bumerang* – ten by mu býval to okouzlení poněkud pokazil. Finálový šéf Jáchim si asi pamatuje líp než já, že právě kvůli často napjatým hlasováním v Radě Fondu jsem pozvání do Plzně většinou odmítal.

Ještě asi dvakrát jsem tam byl se na cosi podívat a pozdravit kamarády, ale nikdy jsem tam už nepřebýval.

Jedno ale vím jistě: kdybych si měl vybrat mezi pozváním do Karlových Varů a do Plzně, vybral bych si Plzeň. A ne proto, že je tam z Prahy blíž.

Přeju další úspěšné roky.

14. 1. 2012

I'd Go for Pilsen

I am beginning to regret that I have said yes when called on to contribute with a memory of the Finále festival; I have never given paper reports on my activities, also because looking back into my diaries, I can see more lost opportunities than well-used ones. To top it all, my diaries from the past 22 years (I had not needed any before) are somewhere in my summer house, tied up with a bow, waiting for the time when they might come in useful to the younger generation or, indeed, to Ivana and Jan Lukeš when they set out to write a report in book form about me (after having done so with other similar objects).

I know why I gave the nod to that: I have visited Finále three times and I always felt good there. Once I was there as a member of the main jury chaired by Honza Tříška, and I had a great time – mainly thanks to him. At that time I was the chair of the Council of the State Fund for the Support of Czech Cinematography and I guess I can say I knew everything about every film made at that time. Honza – whom I have known and been friends with for forty-nine years – was so enthused by the whole range of Czech film production that he would have given some kind of award to each film he saw. I liked that, although we, the other members of the jury, had a hard time pointing out to him that some films simply did not turn out so well. The problem was, his values were different from ours: for him it was all evidence of the fact that filmmaking is absolutely free and independent – and that was the miracle. I regretted a bit (but just a tiny little bit) that my and Bočan's film *Boomerang (Bumerang)* was not competing that year – that would have spoilt the enchantment for him. Mr Jáchim, the festival director, probably remembers better than me that it was mostly due to the tense voting on the Fund Council that I refused the invitations to Pilsen.

Since then, I have visited Finále two more times or so – to see something and to say hello to my friends – but I have never stayed long.

One thing I know for sure though: if I were to choose between an invitation to Karlovy Vary and one to Pilsen, I would go for Pilsen – and not because it is closer to Prague.

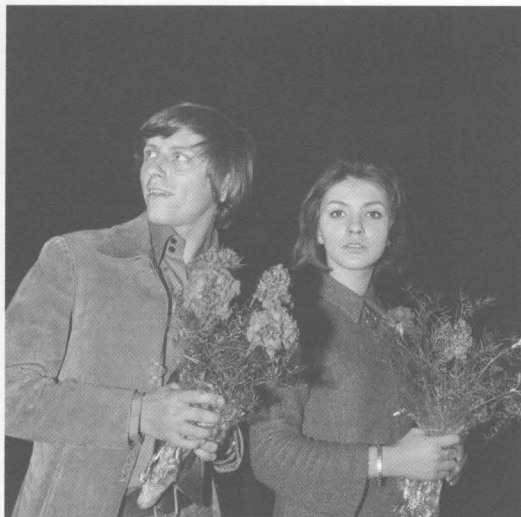
I wish the festival many more successful years!

14 January 2012

◀ Josef Abrahám a Jan Kačer, 1968 / Josef Abrahám and Jan Kačer in 1968

▼ Václav Neckář a Jitka Zelenohorská, 1968 / Václav Neckář and Jitka Zelenohorská in 1968

▲ Ewald Schorm, jehož film *Každý den odvahu* se stal v roce 1968 vůbec prvním oceněným filmem Finále / Ewald Schorm, whose film *Courage for Every Day* was the very first film awarded at Finále in 1968

▶ Jozef Kroner s Janem Werichem, 1968 / Jozef Kroner with Jan Werich, 1968

▲ Bohumil Hrabal, 1968

◀ Jan Němec, 1968

Pouliční reklama na program
Finále v roce 1968 / A banner
with the programme of Finále
in 1968

ZLOČIN U SANTÁNU

OD 1.-14. LISTOPADU
EVA PILAROVÁ, J. SUCHÝ, J. ŠTÍBL
V NOVÉM ČESKÉM FILMU
REŽISÉRA J. MENŽELA

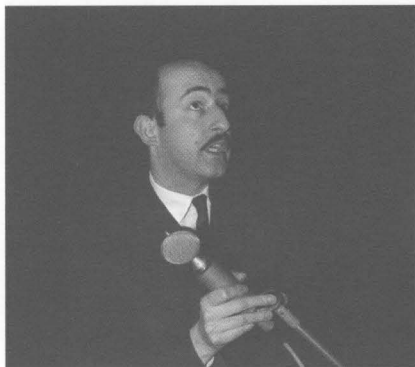
Finále

Finále

Dějiště Finále, kinó Elektra, 1969 / Elektra cinema,
the Finále venue, 1969

Jana Brejchová byla na Finále v roce 1969 vyhlá-
šena nejoblíbenější herečkou / Finále 1969: Jana
Brejchová was voted the most popular actress

Juraj Herz, jehož *Spalovač mrtvol* se v roce
1969 promítal na Finále mimo soutěž / Juraj Herz,
whose film *The Cremator* was screened
off-competition at Finále in 1969

Ředitel Finále Ladislav Ženíšek předává Ledňáčka
Dušanu Hanákoví, v pozadí zprava další ocenění:
František Vláčil, Zdenek Sirový, Karel Smyczek,
1990 / Festival director Ladislav Ženíšek hands the
Kingfisher to Dušan Hanák. Other artists awarded
in the background (from right): František Vláčil,
Zdenek Sirový, Karel Smyczek

Z rukou Elmara Klose přebírá cenu František
Vláčil, s Ledňáčkem v ruce Ladislav Ženíšek,
1990 / František Vláčil receives an award from
the hands of Elmar Klos, Ladislav Ženíšek
holding the Kingfisher, 1990

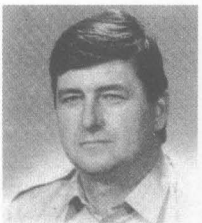
▲ Karel Kachyňa a Jiří Menzel v zasetí finálových hostesek, 1990 / Karel Kachyňa and Jiří Menzel surrounded by festival hostesses, 1990

▲ Bořivoj Navrátil s Jiřinou Bohdalovou, 1990 / Bořivoj Navrátil with Jiřina Bohdalová, 1990

► Od roku 1991 byla předsedkyní poroty po tři ročníky
Eva Zaoralová / For three seasons from 1991, Eva
Zaoralová chaired the jury

Ivan Šmídl, ředitel Finále v letech
1991–1996 / Ivan Šmídl, festival
director between 1991 and 1996

◀ Ještě v 90. letech používaly katalogy Finále grafickou symboliku ze 60. let / In the 1990s, Finále catalogues were still using the 1960s' design

Lubomír Kostelka a Miroslav Donutil, 1993 / Lubomír Kostelka and Miroslav Donutil, 1993

▲ Jaromil Jireš, 1993

Veronika Freimanová, za ní její tehdejší manžel Jaroslav Brabec, člen poroty Jan Foll, v popředí Pavel Melounek, 1993 / Veronika Freimanová with her then husband, Jaroslav Brabec, in the background, Jan Foll – a jury member, Pavel Melounek in the foreground, 1993

Jan Klusák, 1994 ▶

Aňa Geislerová, 1994 ▼

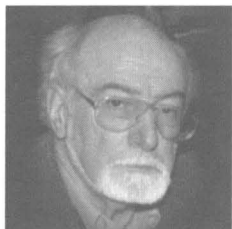
▲ Jan Svěrák s Františkem Vláčilem a Veronikou Žilkovou, 1994 / Jan Svěrák with František Vláčil and Veronika Žilková, 1994

◀ Filip Renč, v popředí Ondřej Soukup, 1994 / Filip Renč, Ondřej Soukup (in the foreground), 1994

**POHLEDY ODJINUD / SEEN
FROM SOMEWHERE ELSE**

Vzpomínky na Plzeň

Peter Hames

* 26. 11. 1936

*filmový kritik a historik, Velká Británie / film critic
and historian, Great Britain*

Kdyže jsem to vlastně navštívil filmový týden Finále poprvé? Mám pocit, jako by to bylo včera, ale počítám, že se musel psát rok 2000. K tomu, abych jel, mne přesvědčila Renata Clark z Českého centra v Londýně – mám dojem, že v rámci iniciativy na podporu účasti zahraničních hostů. Když pomínu různé nemoci a výbuchy islandských sopek, dá se říct, že se ze mě stal pravidelný host.

Během své první návštěvy jsem strávil většinu času v kině Elektra. Musím říct, že jsem si užíval předností staromódního kina, stejně jako té důvěrné a srdečné atmosféry, která v něm panovala. Ten rok šly filmy jako *Ene bene*, *Hanele*, *Musíme si pomáhat nebo Samotáři* – a tři z nich to dotáhly dokonce na Londýnský filmový festival. V Plzni se ale nezaměřují jen na hraný film. Kontext, a také příležitost pro propojení přítomnosti s minulostí, dodávají právě dokumenty, které chodí po méně vyšlapaných cestách a díky kterým byl proveden například neocenitelný deset let trvající výzkum šedesátých let.

Po celé ty roky byli neustálým zdrojem podnětů festivaloví hosté, od Karla Kachyni a Jana Němce po Jana Hřebejka, Petra Zelenku nebo Alici Nellis. Ideální příležitostí, jak se vyhnout neustálému nutkání stíhat všechny ty „absolutně povinné“ klenoty mezinárodních soutěží, je vybrat si přehlídku celovečerních filmů. Hotové zjevení pro mě představovalo například první promítání *Českého snu*. Po letech ale často utkví v paměti právě takové „drobnosti“ jako Němcovy *Noční hovory s matkou*, *Vzlety a pády* Věry Chytilové, *Starověrci* od Jany Ševčíkové nebo Šulíkův *Klíč k určování trpaslíků*.

Mé neočekávané angažmá v porotě v roce 2005 představovalo příjemně strávený čas po boku Zdeňka Tyce, Labiny Mitevské, Nicka Holdworthe a Alexeje Medveděva – a to přesto, že ten rok soutěžilo rekordních 24 snímků. Památné jsou mnohé z tehdejších debat. Snad nejpůsobivější událostí byla Švankmajerova retrospektiva s výstavou v roce 2004 – a to nejen díky obzvláště břitké diskusi, která následovala.

Člověku se málokdy podaří Plzeň poznat s celým panoramatem její kultury, nicméně dlouhá historie města umí zahrát na poetickou strunu – a to nejen díky jejím slavným synům, jako jsou Jiří Trnka, Jiří Suchý nebo Miroslav Holub. Je to radost, sedět na náměstí

před Měšťanskou besedou a zaposlouchat se do zvuků nástrojů, na které se právě cvičí v konzervatoři. Během několika posledních let jsem nicméně zvládl nahlédnout i o kus dál – za humna pivovaru a kasina. Díky soše Spejbla a Hurvínka jsem objevil velice působivé muzeum loutek, založené v roce 2009, které je zaslouženou poctou jedné z nejvýznamnějších kulturních tradic města Plzně. Na loňské promítání filmů Břetislava Pojara, Jana Švankmajera a Vlasty Pospíšilové se určitě přišli podívat i duchové Josefa Skupy a Jiřího Trnky.

Nevynechal jsem ani výstavy pořádané v muzeu či v synagoze nebo prohlídku části podzemních chodeb, které mají dohromady dvacet pět kilometrů a které Holub nazval podvědomím města. A jak poznamenal další ze slavných rodáků – Jiří Suchý –, když vidíte ty zářivě barevné fasády v centru, nikdy byste Plzni těch 700 let nehádali!

Filmový festival Finále je přátelský a komorní, ale zároveň velice svědomitě zorganizovaný a zacílený – což jsou ctnosti, které stojí za to uchovat. Vlnky, které se z něj rozbíhají, směřují nejen k zahraničním festivalům, ale také k novým objevům, nečekaným úhlům pohledu a k interakcím, které jsou pro udržování a budování filmové kultury nezbytné. Už nyní je to úspěch, na který by měla být Plzeň hrdá!

7. 1. 2012

Memories of Plzeň

When did I first visit the Finále film week? It seems like yesterday, but I realise that it was in the year 2000. I was encouraged by Renata Clark of the Czech Centre in London – I think it was part of an initiative to encourage international visitors. Since then – illnesses and erupting volcanoes apart – I've been pretty much of a regular.

During my first visit, I spent most of my time in the Elektra cinema. I have to say that I enjoyed the virtues of an old fashioned cinema and the general sense of intimacy and cordiality that it encouraged. It was the year of *Eeny Meeny (Ene bene)*, *Hanele, Divided We Fall (Musíme si pomáhat)*, and *Loners (Samotáři)* – three of which made it to the London Film Festival. But Plzeň doesn't only focus on features – the presence of documentary, its exploration of less familiar channels, and the invaluable 10-year survey of the 1960s all helped to provide an invaluable context and opportunities for the interplay of past and present.

Of course, Finále's guests over the years have provided a constant source of stimulus – from Karel Kachyňa and Jan Němec to Jan Hřebejk, Petr Zelenka and Alice Nellis. The feature film competition provides an ideal opportunity for film festival selection without a constant

need to pursue the “must-sees” of the major international competitions. The first screening of *Czech Dream* (*Český sen*) was a revelation. But it is often the “small” films that remain in the mind over the years Věra Chytilová’s *Flights and Falls* (*Vzlety a pády*), Němec’s *Late Night Talks with Mother* (*Noční hovory s matkou*), Jana Ševčíková’s *Old Believers* (*Starověrci*), and Martin Šulík’s *The Key to Determining Dwarfs* (*Klíč k určování trpaslíků*) among others.

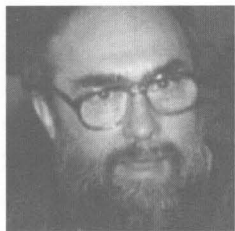
My unexpected spell on the jury in 2005 was spent very agreeably with Zdeněk Tyc, Labina Mitevska, Nick Holdsworth, and Alexei Medvedev – although we did have a record 24 films in competition that year! Many of the debates at Plzeň have been memorable. Perhaps one of the most impressive events was the Jan Švankmajer retrospective and exhibition of 2004 – not least for his particularly incisive discussion session.

One scarcely touches the city and its wider cultural background but its long history provides a poetic resonance – and not just in the hearts of famous sons such as Jiří Trnka, Jiří Suchý, or Miroslav Holub. It’s a great pleasure to sit in the square by Měšťanská beseda and hear the sound of musical practice in the Music Conservatory. In recent years, I’ve managed to see more of the town – moving beyond the brewery and the casino. The statue of Spejbl and Hurvínek led me to the highly impressive puppet museum founded in 2009, a worthy tribute to one of Plzeň’s most notable cultural traditions. The spirits of Josef Skupa and Trnka must surely have been present at last year’s screenings of films by Břetislav Pojar, Švankmajer, and Vlasta Pospíšilová.

But there have also been exhibitions at the museum and the synagogue, and a trip to at least parts of the town’s 25 kilometres of underground passages – what Holub once described as the city’s subconscious. And as another of Plzeň’s famous sons, Jiří Suchý observed, its brightly painted centre suggests a city a little younger than its 700 plus years.

Film Festival Finále is a friendly and intimate but thorough and focused cultural event – virtues that should be preserved. The ripples that spread out from the festival lead not only to foreign festivals but to new discoveries and new insights, and the exchanges necessary to maintaining and building a film culture. It is altogether an achievement of which the city of Plzeň should be proud.

7 January 2012

Plzeňský filmový Woodstock

Aleš Březina

* 12. 7. 1947

novinář, Kanada / journalist, Canada

Hlavní ideou „květinových dětí“ byly mír, láska a porozumění. Málokdy se tyto myšlenky podařilo demonstrovat podobným způsobem jako od pátku 15. do pondělí 18. srpna 1969 na farmě severozápadně od městečka Woodstock ve Spojených státech. Pokud člověk hledí na filmové záznamy, vidí řadu legend jako Jimi Hendrix nebo Janis Joplin, které jsou živé i po více než čtyřiceti letech. Jako kdyby jejich pouť po této zemi neskončila.

Podobného společného jmenovatele mají všechny festivaly. V polovině šedesátých let to byly podzimní Jazzové festivaly v Praze, kde se objevovaly legendy jako Dizzy Gillespie či slepý saxofonista Roland Kirk. Legendy, které již dávno nejsou mezi živými. Či nezapomenutelné beatové festivaly v sedmdesátých letech s Dežo Ursinym, který zemřel v květnu 1995. Setkat se s nimi bylo v tu dobu možné snad jen na festivalech.

Festivaly byly místem setkání, oázou, kde se potkávali poutníci. Vyzdorovaly si krátký, někdy doslova jepičí několikadenní život, navzdory prázdnotě, navzdory totalitě. Ještě kratší byly festivaly nezávislé kultury, které trvaly maximálně několik hodin, než je rozehnala policie.

Podobně tomu bylo i s plzeňským festivalem Finále a jeho krátkou historií na přelomu šedesátých a sedmdesátých let. Totalita zkrátka festivalům nepřála a stejně jako zpívali bratislavští Beatmeni Udělejme si léto, dělali jsme si i my svoje festivaly. Proto mělo naše setkání v Jugoslávii v roce 1985 název I. alkoholický festival a na Balatonu v roce 1989 ještě poetičtější pojmenování II. alkoholický festival. Šlo o nezapomenutelné okamžiky nás, kteří jsme domů nesměli, a těch, kteří nemohli pro změnu ven.

Na festivalech se totiž setkáváme s někým nebo s něčím, co jinde nalézt nemůžeme. Když jsem přišel v září 1981 do Toronta, běžel zrovna Mezinárodní torontský festival a já mohl téměř každým rokem při této příležitosti vidět nějaký český nebo slovenský film. Od té doby jsem nevynechal ani jeden festival, a pokud počítám dobře, bylo jich od té doby jedenatřicet.

Při jednom z nich jsem se setkal s českým novinářem Radovanem Holubem a ukázal jsem mu film, který jsem natočil v letech 1973–1976 ... *a andělé jeho bojovali*. Radovan není člověk planohubý a řekl, že se pokusí s tím něco udělat, a tak se ocitl tento film v roce 2000

v Plzni. Také jsem se při té příležitosti dověděl, že nejen *bolševikovi* se nepodařilo zničit vše živé, ale že se to nepodařilo ani *všemocné ruce trhu*.

Jako bájný pták Fénix vstal plzeňský festival z popela a zrodil se v kině Elektra. Čistě náhodou se jména Jimi Hendrix a Janis Joplin objevují v mém filmu a můj film se zase objevil na festivalu v Plzni. V krátké snové sekvenci, kdy je na starém gramofonu místo jehly soustružnický nůž, takže desku nelze znovu přehrát. Situace jsou neopakovatelné. Kruh se uzavřel.

Neopakovatelné jsou i jednotlivé plzeňské festivaly. Každý je jiný. Vždy pomalu den po dni začne nemilosrdně soustružnický nůž krájet čas a podobně jako v příběhu v mém filmu musím pozorně sledovat vše a přenášet to vše do své paměti, protože už se to nikdy nebude opakovat. Nebudou se opakovat setkání s herci, režiséry, s lidmi, kteří jsou zde na festivalu. Každým rokem je vše trochu jiné. Festival se přestěhoval z Elektry do Měšťanské besedy a při tom si zachoval svoji intimitu a vlídnost. To, co na jiných festivalech těžko nalezneme – a co je nejdůležitější pro člověka, který žije za mořem a který třeba viděl pouze jeden český film za rok na Torontském festivalu. Zde může vidět téměř vše, co se za ten rok v Čechách (někdy i na Slovensku) natočilo.

Před časem jsme zasadili v naší zahradě na podzim tulipány. Začínají kvést v druhé polovině dubna, viděl jsem je pouze jednou, to když islandská sopka zpozdila téměř o týden let z Toronto do Prahy. Doufám, že se to letos nebude opakovat. Nechtěl bych totiž propást letošní plzeňský filmový Woodstock.

17. 1. 2012

Pilsen Movie Woodstock

Peace, love and understanding were the most tenacious ideas of the flower power generation. Seldom have they been illustrated in a similar way as from Friday 15th till Monday 18th August 1969 on a farm north-west of Woodstock in the United States. Looking at the footage shot at the festival, one can see a number of legends, the likes of Jimi Hendrix or Janis Joplin – legends that are still alive, even forty years on – as if their earthly existence never ended.

This is something all festivals have in common: in the middle of the 1960s there used to be Jazz days in Prague, with performances by such legends like Dizzy Gillespie or Roland Kirk, the blind saxophonist – legends that have also been long gone. During the 1970s, there used

to be also unforgettable beat festivals featuring Dežo Ursiny – who died in May 1995. In those days, festivals were the only places where you could meet this sort of people.

Festivals used to be places for encounters and a kind of oasis where pilgrims would meet. Festivals were acts of resistance, fighting for their short-lived, even ephemeral, existence of a few days. And they resisted – despite totalitarianism and the hopelessness of that time. Independent festivals were even shorter ... they lasted for a few hours at the most – before they were dispersed by the police.

A short history of the Pilsen Finále festival at the turn of the seventies looks similar. Totalitarianism was simply not very festival-friendly, but we were inspired by a song by Bratislava's Beatmen, called 'Let's Make Ourselves a Summer', and we organised our own festivals. That is why a gathering we had in Yugoslavia in 1985 was called The First Alcoholic Festival, and the one at Lake Balaton in 1989 had an even more poetic name: The Second Alcoholic Festival. These were unforgettable moments for us – who were not allowed to go back home to Czechoslovakia – and for those who were not allowed to travel abroad.

At festivals we encounter people and things that cannot be found anywhere else. When I came to Toronto in September 1981, the Toronto International Film Festival had just been on. Since then it has given me the opportunity to see a Czech or Slovak film every year. I have not missed a single one, and if I've done my counting correctly, there have been thirty-one of them.

During one of them I met Radovan Holub, a Czech journalist, and I showed him a film I had shot in the years 1973–1976, called ...*a andělé jeho bojovali (...and his angels fought)*. Radovan said he would try to do something about it and as he is not a man of empty talk, in 2000, the film appeared in Pilsen. I had an opportunity to learn that neither the *Bolsheviks nor the omnipotent hand of the market* have been able to destroy everything.

Like a phoenix, the Pilsen festival rose from its ashes and was reborn in the Elektra cinema. By coincidence, the names of Jimi Hendrix and Janis Joplin appear in my film and by coincidence my film appeared at a festival in Pilsen. In a short dreamlike scene, there is a turntable with a lathe knife instead of a needle so the record cannot be re-played. All situations are unique. The circle has closed.

Individual years of the Pilsen festival are also unique. They are all different. Slowly, day after day the lathe knife starts to cut away time, and similarly as in my story, I have to carefully observe everything and transfer it into my memory because nothing will happen again: meetings with actors, directors or with the festival organisers and guests. Every year, there is a small change. The Festival has moved from the Elektra cinema to the Municipal Meeting Hall while still maintaining its intimacy and affability – qualities which are hard to find at other

festivals. Nevertheless, for somebody who lives overseas and might have been able to see just one Czech film in the past year, the most important thing is the opportunity to see almost the complete Czech (and sometimes also Slovak) film production of the past year.

Some time ago we planted tulips in our garden. They begin to bloom in the second half of April. So far, I have been able to see the flowers just once – when the Toronto-Prague flight was delayed by almost a week due to the eruption of the Icelandic volcano. I hope it is not going to happen again this year – I wouldn't want to miss the Pilsen movie Woodstock.

17 January 2012

Chňapající krokodýlek se šťouchaným bramborem

Robert M. Richter

* 24. 6. 1957

vrchní ředitel Cinélibre (Švýcarská asociace neziskových kin a filmových společností), festivalový dramaturg, filmový kurátor retrospektiv, publicista / Managing Director of Cinélibre (Swiss Association of Non Profit Cinemas and Film Societies), programme consultant for festivals, curator of retrospectives, publicist

Pár let poté, co se odehrály politické změny ve východní Evropě, mě zaujaly některé artové filmy mladých českých režisérů. Začal jsem jezdit na různé východoevropské festivaly – třeba na první ročníky Cottbusu pořádané Lutzem Hattenbachem – a objevovat tam nové trendy. Na Západě tehdy skoro nebylo možné české filmy vidět.

Když jsem se později stal jedním z viceprezidentů Mezinárodní federace filmových klubů, která měla po léta na Finále vlastní porotu, pozval mě Ivan Jáchim se svým týmem, abych jejich festival navštívil. Přijal jsem a nikdy jsem svého rozhodnutí nelitoval. Naopak – skoro každoročně jsem se pak do Plzně vracel, hlavně v době, kdy jsem byl delegátem filmového festivalu v San Sebastián.

Podařilo se mi tehdy přesvědčit naši výběrovou komisi, aby uvedla některé z českých filmů, které se tehdy natáčely. Mému nadšení z českých uměleckých filmů dalo za pravdu i to, že všechny pak získaly ta nejvyšší ocenění. Abych zmínil aspoň některé: *Výlet* od Alice Nellis (Cena pro nejlepšího nového režiséra), *Nevěrné hry* od Michaely Pavlátové (Zvláštní uznání pro nejlepšího nového režiséra) nebo *Šťěstí* Bohdana Slámy (Zlatá mušle, hlavní cena poroty). Jsem přesvědčen, že i jiné filmy – které se mi tehdy ovšem nepodařilo prosadit – mohly svou mezinárodní kariéru zahájit v severním Španělsku.

Často se říká, že humor je špatný vývozní artikl. Přesvědčil jsem se o tom na mnoha festivalech. Ovšem s českým humorem – s tím filmovým i s tím každodenním – jsem ale přinejmenším já zcela kompatibilní. Pamatuju si například jeden oběd v Huse – dával jsem si vynikající bramborovou kaši vylepšenou křenem a papričkami a z rádia do toho řvala německá písnička pro děti *Schni schna schnappi, das kleine Krokodil* (Krokodýlek Chňapík). Nebo ty předlouhé úvodní prezentace před každým promítáním! U místního publika vyvolávaly salvy smíchu, ale většina zahraničních hostů se jen rozpačitě usmívala...

Tím vším jsem byl asi ovlivněn, když jsem v roce 2004 seděl v porotě s Jakobem Abrahamssonem, Martinem Blaneyem, Jaromírem Hanzlíkem a Ivanem Shvedoffem a dostal za úkol předat vítězi Zlatého ledňáčka. Nejprve jsem nedočkávané publikum napínal tím, že jsem „omylem“ jmenoval všechny důvody pro udělení další ceny, pak jsem požádal o fanfáru, a teprve potom přečetl správný text. O tři roky později, když mi byla udělena cena za významnou podporu české kinematografie v zahraničí, jsem během předávací ceremonie opět málem usnul – tentokrát kvůli tropickému vedru, které v Měšťanské besedě panovalo. Pak jsem konečně dostal od svého tlumočnicka signál, abych vyběhl na pódium. Čas na proslov jsem měl naštěstí omezený, protože předávání cen přenášela Česká televize – jinak by si asi publikum v sále dalo s radostí šlofika.

Finále Plzeň je jedinečný festival pro ty, kdo chtějí objevovat nové české filmy i milníky v dějinách české kinematografie. Díky jeho měřítku, pohostinnosti festivalového týmu a uvolněné atmosféře je radost se zde setkávat s filmovými profesionály a popovídat si s dlouholetými přáteli. Festival by se ale mohl rozvíjet dále, například tím, že by připravil více akcí a promítání pro zahraniční profesionály.

Je velká škoda, že se festival musel přestěhovat z kina Elektra s jeho charakteristickou architekturou do nákupního centra, kde to vypadá jako v každém jiném multiplexu. Doufám, že čeští režiséři a producenti se nevydají stejnou cestou, a že český film bude možné i nadále rozeznat od kinematografie jiných zemí.

2. 2. 2012

Mashed Potatoes and Snapping Crocodiles

Only a few years after the political changes in Eastern Europe, the new Czech films being made by young arthouse directors caught my interest. At that time I started to attend festivals in the east of Europe, such as the early editions of the Cottbus Film Festival headed by Lutz Hattenbach, which made me discover new trends. It was the time when it was almost impossible to watch Czech films in the former Western Europe.

Some years later, when I was one of the Vice Presidents of the International Federation of Film Societies, which had a jury at the Finále Plzeň for many years, Ivan Jáchim and his team invited me to attend the Finále. I accepted and have never regretted my decision. Moreover, I came back to Plzeň almost every year, especially while I was working as a delegate for the San Sebastián Film Festival.

I succeeded in convincing their selection committee to present some of the Czech films produced during these years. The fact that all these films received top awards in San Sebastián confirmed my appreciation for Czech arthouse films like *Výlet* (*Some Secrets*, Award for Best New Director) by Alice Nellis, *Nevěrné hry* (*Faithless Games*, Special Mention Best New Director) by Michaela Pavlátová and *Štěstí* (*Something Like Happiness*, Golden Seashell, main festival award) by Bohdan Sláma, to name but a few. I am sure that other films I defended in vain could have started their international career in the north of Spain, too.

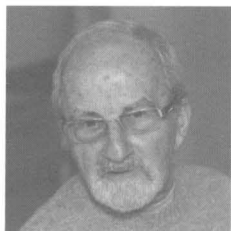
Many say that humour does not travel well. I have experienced this at many festivals. But I at least seem to be very compatible with Czech humour – in films as well as in everyday life. Among many things, I remember the delicious mashed potatoes in the Plzeň restaurant Husa: they were spiced up with horse radish and red peppers and accompanied by the blaring of the German nursery rhyme *Schni schna schnappi, das kleine Krokodil* (*The little crocodile*). Or the long stage presentations preceding each screening, which were welcomed by the local audience with laughter but left an embarrassed smile on the face of most foreign guests.

Probably this had an impact on me. In 2004 when I was a juror along with Jakob Abrahamsson, Martin Blaney, Jaromír Hanzlík and Ivan Shvedoff, I was to present the winner with the Golden Kingfisher award and kept the curious audience waiting by “inadvertently” quoting the motivation for another award and then asked the musicians for a fanfare before reading the appropriate text. Three years later, when I was awarded for “outstanding support of Czech cinematography abroad”, I almost fell asleep during the prize-giving ceremony. This was due to the tropical heat in the big hall of the Měšťanská beseda building. Finally my translator gave me the sign to jump up the steps to the stage. Luckily enough, the time allotted to my speech was limited, as the ceremony was being transmitted live by Czech television. If not, the audience in the hall would have snoozed away happily.

The Finále Plzeň is a unique festival for discovering new Czech films as well as the milestones of Czech film history. The size of the festival, the hospitality of the festival team and the relaxed atmosphere make it a pleasure to meet film professionals and to chat with long-time friends. Nevertheless, the Finále could develop e.g. by adding more events and screenings for foreign professionals.

Unfortunately the festival had to move from the Elektra cinema with its characteristic architecture to a shopping centre multiplex which looks the same as every other multiplex. May Czech film directors and producers not go down the same path so that Czech films remain different from the films of other countries.

2 February 2012

Vystrčená tykadla a půvabné Plzeňáčky

Václav Táborský

* 28. 9. 1928

scenárista, režisér, pedagog / screenplay writer, director, teacher

Po pěti letech na FAMU (hrátky s kamerou, semináře se známými herci, spisovateli a režiséry, nabídka nejlepších filmů ze všech koutů světa) mě vlast poslala na dvouletou vojenskou službu do Domažlic (hrátky se zbraněmi, semináře s četaři a desátníky ze vzdálených koutů republiky, nabídka posvácných koláčů ze všech koutů Chodska). V letech 1952–1954 jsem tam sloužil u 35. pěšího pluku. Nosil jsem na rameni těžké kulometry, střílel jsem z nich a ničil si sluch. Pod různými záminkami (šachový kroužek, recitační kroužek, soubor chodských písní a tanců) jsem se snažil proniknout do civilizace. Tou pro nás všechny bylo krajské město Plzeň.

Když se nám únik s kamarády podařil, byli jsme u vytržení. To město bylo tak moderní, tak pokročilé, že nemělo ani podloubí ani vstupní bránu z 13. století jako zastaralé Domažlice. Naším cílem bylo obvykle velké náměstí. Na jižní straně byl bar zvaný Kufur. Pro vojáky z Domažlic to byl ráj. Jenže ani v Kufuru, ani večer na korze jsme nezavadili o půvabné Plzeňáčky. Lámal jsem si hlavu s tím, kam se poděly, zda takový druh vůbec existuje. Pak vojna skončila a já pokračoval dál ve své filmové kariéře.

Zhruba za padesát let poté jsem dostal pozvánku na plzeňský festival Finále. Zase se pro mě Plzeň stala lákavým městem. Vždy jsem během několika dnů stačil prohlédnout nejdůležitější českou filmovou produkci loňského roku. A rád jsem se tam každý rok z Kanady vracel.

Za několik let jsem začal přemýšlet o tom, do kterého festivalu bych převedl Cenu Dagmar Táborské pro mladé české filmařky a s ní spojenou cenu za nejlepší dokument pro mladého českého autora či autorku. Mně by se nejvíc líbilo plzeňské Finále, ale nebyl jsem si jist, jestli by se ta myšlenka také líbila jim. Jak se v internetové korespondenci říká, vystrčil jsem tykadla. Zeptal jsem se ředitele festivalu Ivana Jáchima, zda by měli zájem. Za krátký čas jsem dostal kladnou odpověď a v dubnu 2010 jsem poprvé předával obě ceny v Plzni, v programu přenášeném živě Českou televizí.

Takže každý rok na jaře cestuji zase do Plzně. Je to pro mě ještě hezčí pocit, než jsem měl před pěti dekadami za svého občasného „úniku do civilizace“ ve vojenském mundúru.

A konečně jsem pochopil, kde jsou ty nejpůvabnější Plzeňáčky, které jsme tam před půl stoletím marně hledali: pracují v Měšťanské besedě na festivalu Finále.

2. 1. 2012

Putting out Feelers and the Charming Girls of Pilsen

Having spent five years at the Film Academy (fooling around with a camera, tutorials with famous actors, writers and directors, and a selection of the best films from all corners of the world), the country called me up for two years' military service to Domažlice in western Bohemia (fooling around with guns, tutorials with sergeants and corporals from the far corners of the republic and a selection of the best Chodsko feast cakes). Between 1952 and 1954 I served with the 35th regiment. I would carry a heavy machine gun, fire it, and thus damage my hearing. Under different pretexts (chess club, poetry club, an ensemble of Chodsko songs and dances) I would attempt to visit civilisation, represented by the county town of Pilsen.

When the escape was successful, me and my friends were ecstatic. The town was so advanced that it didn't even have an archway or a 13th century gate like the obsolete Domažlice did! Our usual aim was the large square. On its southern side, there was a bar called Kufr (Suitcase). It was a paradise for the soldiers from Domažlice. The only problem was that we never got to meet any charming Pilsen girls. I was racking my brain: have they gone somewhere? Does such a species exist at all? Then the military service was over and I went on with my filming career.

Some fifty years later I was invited to visit the Finále film festival. Again, Pilsen became an attraction for me. Within a few days, I was able to see a complete overview of the most important Czech film production of the last year. I am happy to return there from Canada every year.

After a few years I started contemplating to which film festival I should transfer the Dagmar Táborská Award intended for young female Czech filmmakers, and the associated Best Documentary award for a young Czech author. I preferred Finále in Pilsen but I was not sure if they would like the idea as well. And as they say in internet correspondence, I put out my feelers. I asked Ivan Jáchim, the festival director, whether they would be interested. Shortly after that, I received an affirmative reply and in the April of 2010 I handed over both the awards for the first time in a live broadcast transmitted on Czech TV.

Every year in the spring I travel to Pilsen again. It feels even better than those five decades ago during my occasional “escapes to civilisation” in uniform. Also, I finally realised where the most charming Pilsen girls we were looking for those fifty years ago were: they work in the Municipal Meeting Hall at the Finále festival.

2 January 2012

Ondřej Vetchý, 1997 ▶

Stella Zázvorková a architekt Karel Černý s Oscarem za výpravu k filmu *Amadeus*, 1997 / Stella Zázvorková and architect Karel Černý with the Oscar for set decoration for *Amadeus*, 1997 ▼

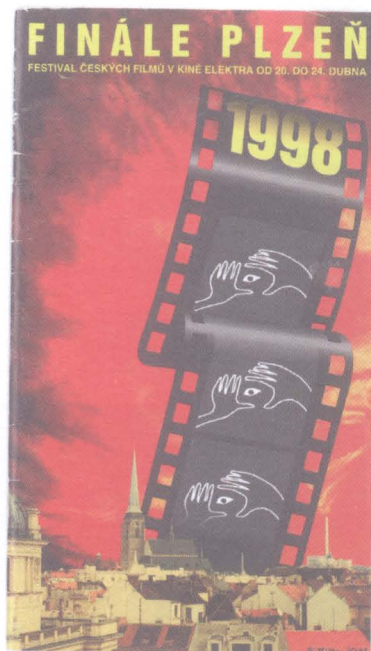
▲ Tatiana Vilhelmová, 1997

▲ Petr Václav, 1997

▶ Jan Němec, 1997

◀ Nový design katalogu od roku 1998 / New catalogue design since 1998

Olga Sommerová s manželem Janem Špátou a členem poroty Janem Kastnerem / Olga Sommerová with her husband Jan Špáta and jury member Jan Kastner

▼
Miroslav Janek, 1998

▲
Libuše Šafránková, 1998

▶
Ředitel Finále Ivan Jáchim s Karolem Sidonem, 1998 /
Finále director Ivan Jáchim
with Karol Sidon, 1998

▲ Tomáš Hanák, 1998

◀ Jiří Kodet a Jiří Krejčík, 1999 /
Jiří Kodet and Jiří Krejčík, 1999

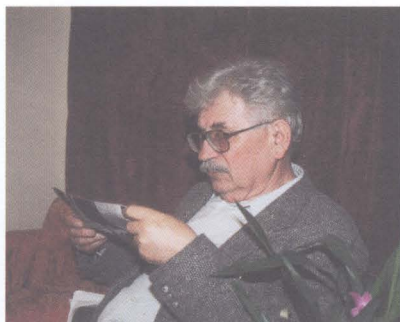
▲ Zdeněk Suchý, 1999

▶ Ondřej Havelka a Vlastimil Brodský, 1999 /
Ondřej Havelka and Vlastimil Brodský, 1999

Ludvík Vaculík, 2000 ▶

Jehla ve finálovém logu měla svůj symbolický význam, 2000 / The needle in the festival logo had a symbolic meaning, 2000

Příprava Finále 2000 ve foyer kina Elektra / Preparations for Finále 2000 in the lobby of the Elektra cinema

Jan Burian s Milany Hlavsov a Cieslarem, 2000 / Jan Burian with the Milans: Hlavsa and Cieslar, 2000

Igor Chaun, 2000 ▲

Iva Janžurová, 2000 ▶

**OČIMA TVŮRCŮ / THROUGH
THE EYES OF THE MAKERS**

A zase se stal ten zázrak

Helena Třeštíková

* 22. 6. 1949

režisérka dokumentárních filmů / director of documentaries

Před několika lety jsem na Finále v retrospektivní sekci zhlédla klasický film Věry Chytilové *O něčem jiném*.

Film jsem kdysi asi v osmé třídě viděla několikrát za sebou v kině Praha na Václavském náměstí. Byl to tehdy pro mě úplně zásadní zážitek.

Zdálo se mi, že mi otevírá zcela nové vidění světa a reaguje na mé pocity jako žádný film předtím. Tehdy jsem přišla na tu odvážnou myšlenku, zkusit se zabývat filmem. Bylo to tak absurdní, že jsem si netroufla to komukoli říci, jen jsem si svůj šílený nápad zapsala do deníku.

A teď jsem tedy seděla v Plzni v kině Elektra, přelétlo pěkných pár let, cítila jsem se trochu unavená a životem převálcovaná.

Setmělo se a projekce začala. A zase se stal ten zázrak: film se mnou komunikoval úplně stejně jako před lety. A zase jsem cítila ten duch živosti, nonkonformity, stejný elán, který inspiruje k nemožnému, jako by mi bylo znovu čtrnáct a všechno bylo přede mnou...

To byl asi můj nejkrásnější zážitek z plzeňského Finále.

17. 12. 2011

The Miracle Happened Again

A few years ago, in the retrospective section of the Finále festival, I saw Věra Chytilová's classic called *Something Different (O něčem jiném)*.

I had seen this film before. When I was a fourteen-year-old eighth-grader at primary school, I saw it several times in a row in the Praha cinema on Wenceslas Square. It was a life-changing experience for me then.

I felt that it opened a completely new way of seeing the world for me and that it resonated with my emotions like no other film before. It was then that I was struck by the idea of beco-

ming involved in filmmaking. It was so absurd that I did not even tell anybody about it – I merely recorded the crazy idea in my diary.

And there I was, sitting in Pilsen in the Elektra cinema after a good few years, feeling a bit tired and worn out by life. The lights went out and the projection started. And the miracle happened again: the film communicated with me the same way it had done those years ago. I could feel the spirit of liveliness and nonconformity, the same enthusiasm that inspires the impossible – I felt like I was fourteen again and everything lay ahead of me ...

This was probably the most beautiful experience I have had at Finále in Pilsen.

17 December 2011

Hřebejkův finální honibrk

Jan Hřebejk

* 27. 6. 1967

režisér / director

Fináli je přesně jako mně, akorát že ono si za Husáka piánko hibernovalo, zatímco já si vyžral dobrodiní normalizace. Nejsem tedy už tak svěží jako plzeňský pětáctýřicátník, tedy možná i jsem, akorát se tak necítím...

Když nás ještě v druhé půli devadesátých let a na přelomu tisíciletí (pod krycím názvem „tvůrčí delegace“), jezdily do Plzně nebrzdící pařící hordy, mohli jsme tušit, že i my se časem unavíme. Pravidelně tu získávali ceny naši herci, já pak od předsedy poroty, pana režiséra Jakubiska, dostal hned zkraje růžové brýle (daroval jsem je později Jarchovskému, sám máje půl tuctu dioptrií tehdy), které mi už pár let chybí... Pan režisér se tehdy v roce 1999 dožadoval (jako předseda poroty) dvou hlasů, prý aby mohl podpořit *Pelíšky* proti navrativšímu se *Idiotovi*, jelikož jsme byli ještě trochu noví, nikoli establišment. Každopádně jsme to tehdy – navzdory Jakubiskovým sympatiím – projeli.

Rok na to byl ovšem zcela náš, protože kromě Ledňáčka za *Musíme si pomáhat* (na Finále byla předpremiéra), získal Jiří Kodet a Eva Holubová ceny pro herce za *Pelíšky*. Upřímně to mám trochu v mlze, protože se notně oslavovalo již cestou do Plzně, a při předávání hlavní ceny (předávala paní Eva Zaoralová) jsem se pak dožadoval ještě pusy od tehdejší Miss, Plzeňanky Heleny Houdové, předsedkyně studentské poroty, která předávala cenu (a pusu) za *Samotáře* kamarádovi Davidovi Ondříčkovi. Znáám to ovšem jen z videa...

S Helenou a jiným plzeňským newyorčanem, Jirkou Boudníkem, jsem pak o mnoho let později na Manhattanu večeřel s Milošem Formanem ve fantastické restauraci Milos, což je skvělá řecká rybárna za rohem od Central parku, o níž pan Forman tvrdí, že se jmenuje po něm, což ovšem není pravda...

S dalším filmem, *Pupendo*, jsme v Plzni bodovali o tři roky později. To byl asi tak kulminační bod, ještě jsme byli všichni naživu a zdraví, a též platící publikum nám tehdy věřilo v míře až ohromující. Ledňáčka nám navíc udělila porota vedená Stanislavem Milotou, což je tak trochu můj štít, když nám někdo po letech říká, že v tom filmu bagatelizujeme komunismus.

Naposledy jsme tu Ledňáčka vyhráli s *Kawasakího růží*, za niž jsme překvapivě získali i Cenu diváků, což mi umožnilo se do Plzně vrátit a zažít okouzující závěrečný večer.

Za *Nevinnost* jsme o rok později sice nedostali ani suché z nosu, ale o to hezčí bylo přijetí záznamu opery *Zítřka se bude...* v doprovodu představitelky hlavní role, paní Soni Červené (zároveň předsedkyně poroty), a autora hudby Aleše Březiny, absolventa zdejší konzervatoře. Akorát pozdější prohlídku interiérů Adolfa Loose paní Soňa psychicky nevydržela, jelikož je tato nádhera i dvacet let po převratu v naprosto žalostném stavu.

A divácký zážitek za to dvacetiletí? Pravděpodobně hospodská projekce filmu ... *a bude hůř*. Doufejme nicméně, že v dalších letech hůř nebude a dočkáme se ještě mnoha pozoruhodných filmů, setkání a kouzelných večerů.

P. S. Tak jsem tedy dosáhl světového věhlasu – zejména na Plzeňsku – než mi tu Gertruda Steinová zlomila nos! (Abych na závěr mírnou parafrází Zdeňka Svěráka a Woodyho Allena poněkud uvedl své plzeňské memoáry do patřičného kontextu.)

13. 12. 2011

A Director's Final Whacking Off

Finále is exactly as old as I am, it's just Finále was hibernating and taking it easy during the Husák years, whereas I had to swallow the benefits of Normalisation. That's why I am not as fresh as the forty-five-year-old from Pilsen – well, maybe I am but I definitely don't feel that way ...

In the second half of the 1990s, when our heavily drinking hordes (aka “creative delegation”) raided Pilsen and held never-ending parties, we should have suspected we would wear out with time. Our actors were regularly awarded here, and I also got something: right at the beginning, director Juraj Jakubisko, the jury foreman, gave me a pair of rose-tinted glasses. Having half a dozen dioptries at that time, I gave them to my friend Jarchovský – and I must say I have missed them lately ... then, in 1999 Mr Jakubisko was claiming the right to two votes for himself as the jury foreman – allegedly to support *Cosy Dens (Pelíšky)* against the *Idiot* (who had returned). Supposedly because we were still a bit fresh, not part of the establishment. In any case, we took a licking that year, despite the fact Jakubisko had taken a liking to us.

The following year, though, was all ours – not only did we win a Kingfisher for *Divided We Fall (Musíme si pomáhat)* which was previewed at Finále, but also Jiří Kodet and Eva Holubová were awarded for their roles in *Cosy Dens (Pelíšky)*. To be honest, it's all a haze because the

celebrations had already started on the way to Pilsen ... during the ceremony, when I was handed the award by Mrs Eva Zaoralová, I was trying to wheedle a kiss out of (the then Miss) Helena Houdová, a Pilsener who was chairing the student jury and who had been giving an award (and a kiss) to my friend David Ondříček for his film *Loners (Samotáři)*. I only learned that from the video though ...

Many years later in Manhattan, I was at a dinner with Helena, Jirka Boudník (another Pilsner Newyorker) and Miloš Forman. It was in a fantastic venue called Milos, which is a superb Greek fish restaurant round the corner from Central Park, which Mr Forman falsely claims to be called after him.

Three year later, we scored some points with another film – *Pupendo*. It was probably our climax – we were all alive and well, and the trust of the paying audience in us was stunning. The Kingfisher was awarded to us by a jury chaired by Stanislav Milota – which is a fact which has worked as a sort of a shield for me every time somebody has told me over the years that we played down communism in that movie.

Our last Kingfisher went to *Kawasaki's Rose (Kawaskiho růže)*, which, surprisingly, also won the Audience Award which enabled me to return to Pilsen and experience the magic final night.

We didn't even get a poke in the eye with a sharp stick for *Innocence (Nevinnost)* in the following year, which made the official handing over of filmed opera *Tomorrow There will be ... (Zítřka se bude...)* even more pleasant. Also present was the leading lady – Soňa Červená – and Aleš Březina, the author of the music, a graduate of the Pilsen Conservatoire. Only later, Lady Soňa did not manage to finish the guided tour of Pilsen interiors designed by architect Adolf Loos, as all their beauty is in a lamentable state, even twenty years after the revolution.

And what would be my filmgoer's experience of the decade? Probably the pub projection of the film *It's Gonna Get Worse (...a bude hůř)*. Let's hope that it is not going to get worse in the following years and that we will live to see many more interesting films, encounters and magic events.

Postscript: And so I rose to world fame – especially in the Pilsen region – before Gertrude Stein broke my nose there! (This paraphrase of Zdeněk Svěrák and Woody Allen is to finally put my Pilsen memoirs into an appropriate context.)

13 December 2011

Milé Finále!

Maria Procházková

* 24. 1. 1975

režisérka / director

Máš narozeninky! Takové dospělácky půlkulaté... Přemýšlela jsem, co popřát národnímu filmovému festivalu do dalších let, jak vyjádřit, že je pro mě důležitý.

Nezívěj, nebudou to ódy, spíš útržky zdánlivě nesouvisějící, ale ve skutečnosti jsi za ně všechny, Finále, zodpovědné!

Plzeň pro mě léta byla „jen“ městem s dlouhou a širokou hlavní silnicí obtáčeající centrum, po které se kolem několika kouřících komínů jede k německým hranicím. Pak jsem přijela poprvé na Finále jako studentka s výběrem animovaných filmů FAMU. To ještě jiskra nepřeskočila, zatím se zakořenilo jen povědomí, ale o pár let později se stal několikadenní výlet do Plzně pravidelným vítáním filmového jara. V té době v Plzni studovala sestřenka, takže se festivalový týden stal naší každoroční jistotou, že se uvidíme. Sestřenka se vdala a přestěhovala, ale návyk na jarní Plzeň (a nejlepší salát s kozím sýrem, co jsem kdy jedla) zůstal.

Ted' už na to trochu hřeším a české filmy, které nestíhám vidět v kině, si rovnou schovávám do Plzně. Stejně jako mnohá setkání.

Když jsme před dvěma lety připravovali do *Českého pexesa* díl o plzeňském kraji, citově jsem za středobod nepovažovala ani jednu ze čtyř místních řek, ale Měšťanskou besedu. A vedle stále exotického velblouda v městském znaku mi zlatý ledňáček připadal zcela zdomácnělý.

Jednou za mnou jela do Plzně kamarádka. Volaly jsme si, jak to v centru najde, a kde má zaparkovat. Zrovna mě popovázal festivalový pan řidič a snažil se nekomentovat moje „a pak dvakrát do leva..., totiž myslím do prava!“ Mlčel, i když jsem kamarádku uklidňovala, že je jedno, jestli něco zapomněla, že deštník kdyžtak koupíme a stejně nebude pršet. Když jsem zavěsila, jen to oglosoval: „Ona jede z Habeše?“ Ta hláška už Plzni zůstala.

Habeš, rodina a velbloud... nejen tohle pro mě, milé Finále, znamenáš.

Těším se na další roky!

31. 12. 2011

Dear Finále!

It's your birthday, sweetie! A sort of adult half-round birthday ... I have been thinking what to wish a national film festival for the following years, how to express how important it is to me ...

Please, don't start yawning – it's not an ode! It's rather a collection of seemingly unrelated fragments, and in fact you are responsible for each one of them, dear Finále!

For years, to me Pilsen was just a town with a long wide main road going round the city centre, past smoking factory chimneys and on to the German frontier. Then I first visited Finále – I was a student then and I came with a selection of FAMU cartoons. Pilsen and I did not quite hit it off then but I got the idea. Some years on, a trip of a few days to Pilsen became a traditional way of welcoming in the spring, in a cinematographic sense, too. At that time, my cousin was studying in Pilsen and the festival week became our guarantee of being able to see each other at least once a year. The cousin got married and moved, but my addiction to Pilsen in spring (and the best goat-cheese salad I've ever eaten), stayed.

I have started relying on it quite a lot and I have been saving the Czech films I do not manage to see in a cinema for Pilsen straight away – it's the same story with many meetings.

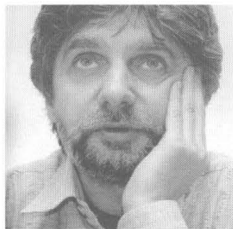
Two years ago, I helped prepare a part about the Pilsen region for the *Czech Pexeso* series, and I did not feel any of the four rivers to be the pivot – I considered it to be in the Municipal Meeting Hall. Also the golden kingfisher seemed perfectly domesticated – as opposed to the camel on the city emblem which still seems quite exotic.

Once a friend of mine was driving to Pilsen to see me. I was giving her instructions over the phone, telling her how to find it in the city centre and where to park. The festival driver was taking me somewhere and he tried hard not to comment on my “and then you take two lefts ... I mean rights!”; he was silent when I comforted my friend that it does not matter if she'd forgotten something, that we can buy an umbrella and that it is not going to rain anyway. When I hung up, he only remarked, “Is she coming from Abyssinia?” The quote has stuck to Pilsen.

Abyssinia, family and a camel ... some of the things you mean to me, dear Finále.

I am looking forward to many happy returns!

31 December 2011

Bohatí nebudeme, bohatší jsme

Břetislav Rychlík

* 23. 7. 1958

herec, režisér, scenárista, publicista / actor, director, screenwriter, journalist

Kulturně na mne měla Plzeň zásadní vliv od děcka díky Hurvínkovi. Náš tata byl na vojenském cvičení v Plzni a tvrdil mi, že chodil do hospody se Spejblem a Hurvínkem (které jsem já nepovažoval za loutky, ale za živé bytosti) a že Hurvínek vždycky snědl polívku. Já jsem totiž v dětství polévky odmítal jíst.

Tento mocný dojem ještě zvýšila návštěva prvního divadelního představení v mém životě. V kulturním domě ve Veselí nad Moravou jsem viděl představení, kde zlobivého Hurvínka odnesl čert do pekla. Za strašlivého rachotu hromů, křížování blesků a kouře. V životě už na mne žádné umělecké dílo víc nezapůsobilo.

Takže je zřejmé, že když jsem začal jezdit na festival Finále, byl jsem poctěn a polichocen. Hned při první návštěvě mne pořadatelé vzali do hospody, kde měli skvělou polívku. Vůbec se Hurvínkovi nedivím. Nakonec pro mne Finále zůstalo jediným filmovým festivalem u nás, kam skutečně rád jezdím a vždycky želiím, když mi nějaké okolnosti v cestě zabrání. Jako loňský pád na ledovci v Rakousku a rozlámaná pánev.

Když jsem před pár lety přijel v noci z Plzně domů, moje žena Monika, která jediná v naší rodině řídí auto, si vlezla do vany. Zazvonil telefon, kde mne programový ředitel Finále vyzval k cestě zpět do Plzně, protože můj film *Kamenolom boží* dostal Zlatého ledňáčka za nejlepší dokument nad 30 minut. Naše tehdy devítiletá dcera Juliána pak vzala reklamní ceduli s částkou 35 tisíc, která k ceně patřila. Cedula byla mnohem větší než děcko, které s ní odjelo tramvají do školy, kde učitelce a spolužákům sdělilo, že jsme teď bohatí.

Nu, bohatí nikdy režiséři dokumentů nebudou. Ale díky filmovému festivalu Finále v Plzni jsme bohatší o možnost vidět uceleně českou filmovou tvorbu, o silná setkání, mnohá lidská přátelství a jedno tričko velikosti XL do šatníku.

20. 2. 2012

We Won't Be Rich, but We Are Richer

Culturally, Pilsen has been influencing me since I was a kid. Once our papa went to Pilsen on a military exercise and then he told me he'd gone to a pub with Spejbl and Hurvínek (whom I did not consider puppets but living creatures) and that Hurvínek always finished his soup – that's because I used to refuse soup when I was a kid.

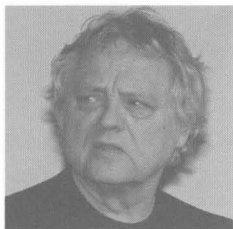
This mighty impression was intensified by the first theatre performance in my life. In the community centre in Veselí nad Moravou I saw a play where a devil carried naughty Hurvínek to hell. It was accompanied by thunderbolts and smoke. Since then, no work of art has impressed me that much.

I was naturally privileged and flattered when I started going to Finále. During my very first visit, the organisers took me to a pub where they served delicious soup. No wonder Hurvínek always finished it! And now, Finále has become the only film festival in our country which I really like going to and I always regret it when circumstances prevent me from going – like last year, when I broke my pelvis when skiing on a glacier in Austria.

A few years ago I returned home from Pilsen at night and my wife Monika, who is the only driver in the family, got into the bath. Then the phone rang and the Finále programme director asked me to make the journey back to Pilsen because my film *God's Stone Quarry (Kamenolom boží)* had won the Golden Kingfisher for the best documentary over 30 minutes. Our nine-year-old daughter Juliana then took the banner emblazoned with the amount of CZK 35,000, which had been a part of the award, and took it to school. The banner was much larger than the kid taking it on the tram to show to her teacher and classmates and inform them we were rich.

Well, documentary directors are never going to get rich – but thanks to the Finále film festival in Pilsen we are richer in terms of the chance to see a complex picture of Czech cinematography, in powerful encounters, friendship with many people and an extra-large T-shirt to complement one's wardrobe.

20 February 2012

Finále mě vrací tam, kdy jsem byl taky u toho

Stanislav Milota

* 9. 3. 1933

emeritní kameraman / emeritus cinematographer

V roce 2011 jsme celá rodina dostali pozvání na festival do Plzně. Tedy Vlasta a Standa, ale tak trochu jinak než jindy. Číslo z toho, že to bude nějaké vážnější, nějaký hold či čo.

Marně jsme dumali: Vlasta má 85, no prosím, ale co já? Za „celoživotní dílo“? To trvalo šest let. Nebo „nezasloužil se o film“?

Nebo že jsme pomohli filmu tím, že jsme dvacet let netočili?

Až jsme dospěli k tomu, že GURU festivalu si vzpomněl, že tam někde ještě žijou DOBČINSKÝ s BOBČINSKOU – a už to bylo.

Promítání filmů dávno zapomenutých, ohromná prezentace nás obou, diskuse, něco co já nikdy nezažil. To, co znám z TV zpráv: jak městem projíždí NARCIS v kočáře, obklopen galerkou prošlých, ale i zrajících ministrů, manekýn, pečená zvěřina, takový nepravdolás-kovský andergraund. Pak ještě narcis poradí, co je dobré a co ne, potlesk, ale o co šlo? O FILM ne. O exhibici těch za vodou.

A tak raději k LEDŇÁČKŮM na FINÁLE bez červeného koberce, zvěřiny, uměleckopoli-tickoeconomické galerky, mezi fandy, a ty, kteří se v této oblasti stále pokoušejí o možné i nemožné: zachovat filmu „filmařinu“.

To mě činí šťastným, že jsem mezi ně někdy chvilku patřil.

To pohazení má podobu, že po tolika letech uvidím svůj první film z roku 1963 a další již mnou zapomenuté, vyhrabané těmi obětavými lidmi, usměvavou ochotnou partou řízenou VELKÝM IVANEM, která splní nespílitelné, takže mně to osobně vrací tam, kdy jsem byl taky u toho.

A ještě k tomu skandalizace v podobě LUKEŠOVÝCH, kdyby byl ještě totáč, musel bych zvolat: „ZA CO, SOUDRUZI?“ Naopak se ale hluboce klaním za všechno, co jste si na mě a o mně vymysleli, až mi to vhání ruměnec, jestli je to v tomto věku ještě možné.

10. 1. 2011

Finále Brings Me Back to the Time When I Was There

In 2011 the whole family got invited to the festival in Pilsen. Standa and Vlasta, to be precise, but it was somewhat different than in previous years. It had “MORE SERIOUS” written all over it – sounded like a tribute or something.

We were racking our brains: Vlasta was 85, that’s all very well, but what about me? A “life-long contribution”? That lasted for just six years. How about a “zero-contribution to film”?

Or an award for benefiting cinematography by not making any films for twenty years?

We came to the conclusion that the festival GURU had been reminded that somewhere there still lived DOBCHINSKY and BOBCHINSKY – and that was it.

There were screenings of long-forgotten films, massive presentations of the two of us, discussions ... something I had never experienced before. This is how I know it from the TV news: The NARCISSIST is going through the town in his carriage, with an entourage of maturing or already expired ministers and models ... venison is served – a kind of underground without all that truth-and-love stuff. Then the narcissist gives a few pieces of advice regarding what is hot and what is not, there is applause ... But what was that all about? Definitely not about FILM. It is just those comfortably off ... showing off.

So let’s better get back to the KINGFISHERS at a FINÁLE without the red carpet, the venison and the art&politics underworld ... let’s get back among fans and those who haven’t given up on the seemingly impossible: the attempt to preserve real filmmaking in filmography.

It makes me very happy that I used to be one of them for a while.

It is a pleasure to see the first film I made in 1963, as well as others that I have already forgotten, gathered by the selfless, smiling horde lead by GREAT IVAN. These people make impossible things come true, like to take me back to a time when I was there as well.

And on top of it all, a scandal concocted by the LUKEŠ couple! Were it still communist times, I would have shouted out loud, "WHAT FOR, COMRADES?!" Just joking ... Quite the opposite: I am so deeply grateful for everything you had in store for me that, were it possible at my age, I would be blushing.

10 January 2011

◀ Boleslav Polívka, 2001

Zdeněk Svěrák a Ladislav Smoljak, 2001 / Zdeněk Svěrák and Ladislav Smoljak, 2001

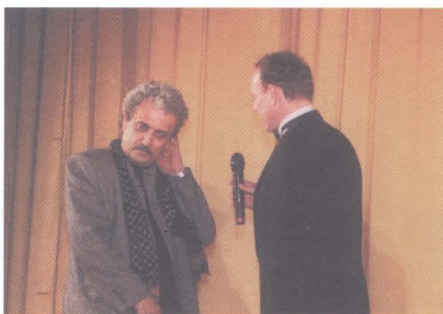
▲ Pížeňský rodák Jiří Suchý přebírá v roce svých sedmdesátin čestné občanství města, 2001 / Jiří Suchý, a native of Pilsen, is awarded honorary citizenship in the year of his 70th birthday, 2001

◀ Jan Tříška, předseda poroty v roce 2001, na svém pravidelném ranním běhu Plzně / Jan Tříška, the jury foreman in 2001, on his regular morning jog through Pilsen

Karel Roden a Jaroslav Dušek, 2001 / Karel Roden and Jaroslav Dušek, 2001

Ministr kultury ČR Pavel Dostál ▶
naslouchá Jaroslavu Duškovi,
2002 / Minister of Culture
Pavel Dostál listening to Jaroslav
Dušek, 2002

▶ Pavel Koutecký, 2002

◀ Matej Mináč, 2002

▶ Miloš Zábanský s Ondřejem Vetchým, 2002 /
Miloš Zábanský with Ondřej Vetchý, 2002

▶ Vilma Cibulková a Jaroslav Brabec, 2002 /
Vilma Cibulková and Jaroslav Brabec, 2002

▶ Ivan Vojnár, 2002

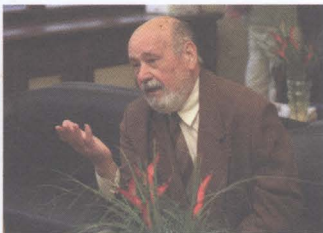
Stanislav Milota s Jiřím Krejčíkem, 2003 / Stanislav Milota with Jiří Krejčík, 2003 ▶

Juraj Jakubisko a Deana Horváthová-Jakubisková, 2003 / Juraj Jakubisko and Deana Horváthová-Jakubisková, 2003 ▼

Petr Zelenka s Vlastou Chramostovou, 2003 / Petr Zelenka with Vlasta Chramostová, 2003 ▲

◀ František Řehák, 2003

Ivana Chýlková a Jan Kraus, 2003 / Ivana Chýlková and Jan Kraus, 2003 ▶

◀ Dušan Klein, 2004

▲
Návrat do „zlatých šedesátých“: vzadu zleva Otakar Vávra, Jaromír Kallista, Jan Schmidt a Věra Chytilová, sedící Drahomíra Vihanová a Ladislav Smoček, 2004 / Return to the “golden 1960s” – back, from left: Otakar Vávra, Jaromír Kallista, Jan Schmidt and Věra Chytilová, sitting: Drahomíra Vihanová and Ladislav Smoček, 2004

▶ Filip Remunda a Vít Klusák, 2004 / Filip Remunda and Vít Klusák, 2004

◀ Jaromír Hanzlík, 2004

▲ Ctibor Turba, 2004

◀ Jiří Stivín, 2004

► Jiří Macháček a Ivan Trojan, 2004 / Jiří Macháček and Ivan Trojan, 2004

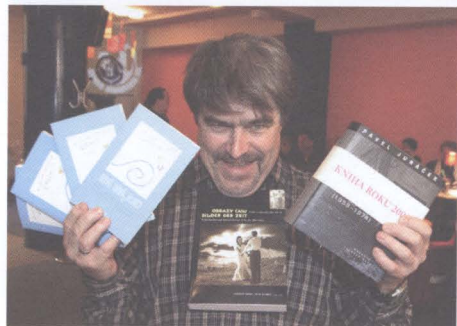

Iva Janžurová se svým partnerem Stanislavem Remundou, 2004 / Iva Janžurová with her partner Stanislav Remunda, 2004

▲ Eva a Jan Švankmajerovi, 2004 / Eva and Jan Švankmajer, 2004

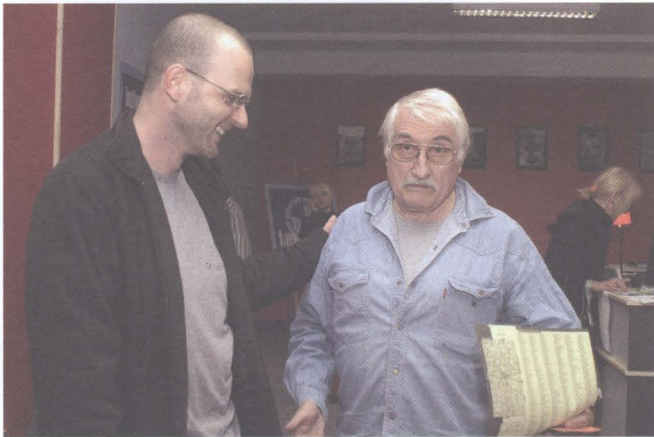
◀ Jan Lukeš s novou knižní produkcí Národního filmového archivu, 2004 / Jan Lukeš with the newly published production of the National Film Archive, 2004

▲
Labina Mitevska, 2005

◀ Emília Vášáryová s Petrem Formanem, 2005 /
Emília Vášáryová with Petr Forman, 2005

◀ Pavel Anděl s Pavlem Landovským,
2005 / Pavel Anděl with Pavel
Landovský, 2005

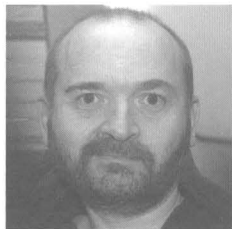
Nina Divišková, 2005

◀ Zdeněk Tyc, 2005

**POHLEDY ZE VNITŘ /
AN INSIDER'S VIEW**

Sklepní pozdrav

Jan Burian

* 26. 3. 1952

písníkář, hudební skladatel, spisovatel a publicista / songwriter, composer, writer and journalist

Vlastně se už cítím být tak trochu inventářem festivalu Finále, jezdím uvádět filmy do Plzně každého dubna minimálně patnáct let...

Za tu dobu se i pro mne mnohé změnilo, postupně jsem se přestěhoval z velkých sálů a předsálí plných hvězd a celebrit do skromnějších prostor v suterénu a místo pohádek pro dospělé, jak úsměvně pojmenovávám hrané filmy, uvádím autory a protagonisty dokumentů a diskutuji s nimi. Radostně pokaždé vstřebávám dávku dvaceti či více snímků, při jejichž sledování si – na rozdíl od většiny zmíněných pohádek – nemohu pomáhat chlácholením, že je to přece „jenom“ film, že tam někdo něco hraje či alespoň ztělesňuje... Odjíždím pak domů do Prahy a mám zase celý rok na to, abych se s tím, co jsem viděl, nějak vyrovnal.

Zároveň mě pokaždé nadchne i skutečnost, kolik lidí se za námi do sklepa vydává a jaké je to skvělé publikum: zvědavé, kultivované, náročné, a vlastně i hezké...

Někdy se mi zdá, že svět ve sklepech, kam se tito lidé vydávají, je diametrálně odlišný od světa v přízemí či dokonce v prvním patře. Tak málo se tam dole hovoří třeba o penězích a o slávě, tak málo záleží na tom, co má zrovna kdo na sobě, a tolik naopak na tom, co má v sobě!

Tak tedy k uctění výročí tohoto potřebného a skromného festivalu volám ze sklepa své hlasitě

NAZDAR!

19. 1. 2012

Greetings from the Basement

Actually, I feel a bit like an inventory – for more than fifteen years, every April, I have been introducing films in Pilsen.

Many things have changed for me throughout the years: I have gradually moved from the large halls and theatres full of film stars and celebrities to more modest premises in the basement. There – instead of introducing fairy-tales for grown-ups, as I jokingly call feature films – I have introduced discussions with the authors and protagonists of documentaries. I am happy to absorb a dose of twenty or more films without being able to comfort myself with the thought that it is just pretend, just acting or at least impersonation ... which is not the case with the above-mentioned “fairy-tales”. Then I go back home to Prague and I have a whole year to come to terms with what I have just seen.

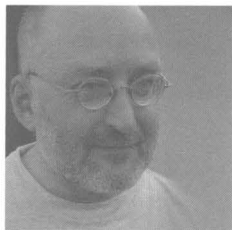
Every year I am fascinated by the number of people who follow us to the basement and what a marvellous audience they make: curious, civilised, demanding, and genuinely pretty too.

Sometimes I feel that the underground world where these people venture to descend is diametrically opposed to the world of the ground, or even the first, floor. Down there, money and fame are scarcely discussed, and what matters more than what people have on them is what they have in them.

To honour this most necessary and modest of festivals, I call from the depths of the basement:

GOOD LUCK!

19 January 2012

Plzeň + Finále = Radost + Poznávání + Přátelé

Miloš Fikejz

* 11. 10. 1959

*filmový encyklopedista, fotograf a knihovník NFA / film
encyclopaedist, photographer and National Film Archive librarian*

Můj vztah k Plzni se vyvíjel a formoval nenápadně, pozvolna a v určitých cyklech. Nejprve jsem jako dítě propadl kouzlu tamních loutkových rodáků Spejbla a Hurvínka, o jejichž místu původu jsem však tehdy vůbec nic netušil. Později na prahu dospělosti mi učarovala opojná chuť tamního zlatavého moku, který dodnes zůstává jedním z mých nejoblíbenějších nápojů.

Magii, krásu, půvab a pohostinnost této západočeské metropole jsem naplno pocítil a poznal teprve v roce 1999, kdy jsem zde strávil celý týden právě díky festivalu Finále, na který mne pozval novopečený ředitel Ivan Jáchim z iniciativy programového dramaturga Honzy Kastnera. Nabídlí mi tenkrát, abych vystavil své fotografie našich a zahraničních filmařů, které jsem pořídil během patnácti let na nejrůznějších akcích a setkáních. Výběr a množství ponechali zcela na mně a velkoryse mi poskytli neuvěřitelně velký prostor: všechny chodby a schodiště kina Elektra s několika desítkami velkoformátových kliprámů!

Zaplnil jsem je úplně všechny. Podařilo se mi do nich vměstnat kolem tří set snímků s popiskami. Nikdy předtím ani potom už jsem takhle rozsáhlou fotografickou prezentaci nikde neměl. Při instalaci, která trvala celý jeden den, mi nezištně a obětavě pomáhal skvělý plzeňský fotograf a báječný člověk Radek Kodera, s nímž mne od té doby pojí přátelství. Byl to také on, kdo mi o devět let později z mých starých negativů profesionálně nazvětšoval na velký formát portréty českých a slovenských filmařů pro archivní účely Finále, které z nich připravilo v roce 2007 na jubilejním 20. ročníku mou další výstavu, tentokrát v mázhausu plzeňské radnice a pod názvem Báječní muži s klikou.

Už po třináct let se těšíme s mou ženou Jarkou na ten dubnový týden, kdy Plzeň rozkvetne botanicky i kinematograficky, kdy se tam opět potkáme a posedíme s mnoha známými a přáteli, kdy se třeba s někým novým seznámíme a k tomu ještě rozšířím svůj fotografický archiv o další přírůstky. Oproti jiným festivalům a přehlídkám má totiž Finále pro nás sympaticky domáckou a neformální atmosféru, příjemně a dobře fungující organizační zázemí a nepředemzovaný program, který nám vždycky nabídne nějaké to překvapení a mimořádný

zážitek, ať filmový nebo lidský. Proto si nikdy nenecháváme ujít pamětnické cykly a retrospektivy s besedami.

Bohužel už nám ale začínají chybět lidé, kteří se odebrali na věčnost a s nimiž jsme se zde vídali velmi rádi. Vzpomínáme zejména na drahého a milého Borise Jachnina, který nás opustil před rokem, právě v době konání Finále. Dokázal kolem sebe neustále šířit dobrou náladu, i když na tom nebyl zdravotně zrovna dobře. Jeho dar poutavě vyprávět se snoubil s nezdočnou energií, smyslem pro humor a násobil nevídaným vzděláním i osobní pamětí. Nezapomenutelné byly jeho zasvěcené a přitom zábavné kinolektoráty a tematické pořady, které na Finále plnily několik let vzdělávací funkci.

Podobně jako povznášející kontakt s Borisem nám přináší radost každoroční pobyt na Finále, jemuž vděčíme za svůj velmi vřelý vztah k městu Plzni, kde neopomeneme pozdravit v parku bronzové sousoší Hurvínka se Spejblem a ochutnat některé z tamních piv.

10. 2. 2012

Pilsen + Finále = Joy + Discovering + Friends

My relationship with Pilsen has quietly and gradually evolved in certain cycles. As a child I was spellbound by Spejbl and Hurvínek, the Pilsen puppets, although I was unaware of their origin at that time. Later, as I was pushing adulthood, I was captivated by the magical taste of the golden beverage produced there, and it has been one of my favourite drinks since.

Only in 1999, when I spent a whole week there thanks to the Finále festival, was I able to fully experience and enjoy the magic, the beauty and the hospitality of the West-Bohemian capital where I had been invited by the new festival director, Ivan Jáchim, and the programme dramaturge, Honza Kastner. They had offered to put up an exhibition of the photographs of Czech and foreign filmmakers I had taken at different events and get-togethers over the previous fifteen years. The choice was entirely mine. I was generously offered an unbelievably large space: all the corridor and staircase walls of the Elektra cinema, along with several dozens of large-format clip frames.

I filled them all. I managed to fit in about 300 pictures with captions. Never before, and never after, have I had such an extensive presentation of my photographs. The installation took a whole day, despite the selfless help of Radek Kodera, a great Pilsen photographer and a good man with whom I have been friends since. It was him who made the large-format portraits of Czech and Slovak filmmakers from my old negatives for the purposes of the Finále

archive nine years later. In 2007, on the occasion of the 20th anniversary season, the festival organisers used them to put up another exhibition in the town hall Mazhaus in Pilsen, called *Magicians of the Silverscreen*.

For the past thirteen years me and my wife Jarka have looked forward to the week in April when Pilsen blossoms both botanically and cinematographically, when we can get together with old friends, have a chat, meet some new people, and also when I can make a few additions to my photo-archive. Unlike other festivals, *Finále* has a pleasantly homely and informal atmosphere, fully functional organisational support and an understated programme with a surprise or an exceptional experience for us – be it a film or a person. That is why we never miss the archive sections and retrospectives with discussions afterwards.

The sad thing is we have already started missing people who are no longer with us and whom we loved to meet here. We especially remember our dear Boris Jachnin who left us a year ago, just at the time of *Finále*. Even when he was not in good shape, he could still radiate joy and a good mood. His storytelling gift was combined with indefatigable energy and sense of humour and it was multiplied by his incredible education and personal memory. His insightful and entertaining cine-lectures and programmes, that for several years had an educational function, are unforgettable.

Similar to the uplifting contact with Boris, our regular stays at *Finále* are also a constant source of joy. We are grateful to the festival for our great relationship with the city of Pilsen where we never forget to say hello to the bronze sculptures of Spejbl and Hurvínek, and to taste some of the local beer.

10 February 2012

Čas soustředěně si popovídat

Michaela Gübelová

* 20. 11. 1955

*publicistka, šéfredaktorka měsíčníku Xantypa / journalist, editor
in chief of the monthly Xantypa*

Finále... to je pro mě srdeční záležitost! Nejenom proto, že jsem plzeňská rodačka a prožila jsem tu kus života. Hned Měšťanská beseda, kde se v posledních letech festival odehrává, je pro mě úžasně sentimentálním místem. Sem mě tatínek brával do secesní kavárny na zmrzlinu každou neděli, když jsme se vraceli z představení Spejbla a Hurvínka v divadle Alfa, později jsem tu absolvovala taneční, v parku mezi Besedou a Divadlem J. K. Tyla často randila... a další vzpomínky se jen hrnou.

Od té doby, co Finále řediteluje Ivan Jáchim a Xantypa s festivalem spolupracuje, mám důvod se do Plzně vracet a jednou za rok tak pozorovat, jak se moje rodné město proměňuje a vzkvétá. A vzkvétá náramně! Titul Evropské město kultury roku 2015 si určitě zaslouží.

Těch pár plzeňských festivalových dní si spokojeně „filmově“ užívám. Chodím do kina na nové české filmy, které mi v Praze utekly, labužnický se pokochám některými ze starších skvostů naší kinematografie a přímo miluju posezení s filmovými tvůrci, právě v té secesní kavárně... Finále je totiž festival s milou domácí atmosférou a Ivan Jáchim je skvělý hostitel. V Praze každý někam pospíchá, tady je čas si soustředěně popovídat. A tak rozjímání po filmech a o filmech – a nebo také o něčem úplně jiném – u skleničky vína často končí hodně pozdě v noci. Jsou to příjemná setkávání. Za ta léta jich bylo mnoho, přemnoho, nelze jmenovat.

Vzpomenu jen na Borise Jachnina, který už bohužel není mezi námi. Na Finále jsme se seznámili a potom pro Xantypu pravidelně psal. Na mysli mi ještě vytanulo radostné shledání s Josefem Somrem, mým dlouholetým milým sousedem na pražských Vinohradech. Co jsem se odstěhovala, už jsme se neviděli – až v Plzni. A hezky jsme probrali, co se od té doby událo.

V Xantypě každý rok vychází velký článek, který se váže k tématu daného ročníku Finále. Namátkově: režiséři nové vlny, studenti Otakara Vávry, zlatá šedesátá a další a další... Texty většinou píše Jan Lukeš – a ten by mohl vyprávět, kolika vzácným setkáním jsme pak při fotografování umělců byli přítomni a jakou jsme si s některými užili legraci. Například s Pavlem Landovským, když jsme ho fotografovali s Vladimírem Páralem k filmu *Soukromá vichřice*.

S manželi Lukešovými, kteří jsou s festivalem Finále neodmyslitelně spjati již mnoho let, a s Janem Follem, jedním z porotců, každý rok tradičně zajdeme na oběd do Potrefené husy a tam probíráme, co vymyslíme pro následující Finále. Už se zase těším na příště!

15. 2. 2012

Time to Concentrate on a Discussion

Finále is my pet event! Not only because I am a native of Pilsen and spent part of my life there ... The Municipal Meeting Hall, where the festival has taken place over the last few years, is an example of an enormously sentimental place for me: every Sunday, my dad used to take me to the art-deco café there for an ice cream when we were on our way back from a Spejbl&Hurvínek show at the Alfa theatre; later I took my dancing lessons there, and I often dated in the park between the Meeting Hall and Tyl's Theatre ... all the memories simply come flooding back.

Since the time Ivan Jáchim became the festival director and Xantypa started working with the festival, I have had a reason to come back to Pilsen every year and see my native town changing and flourishing. And it is – quite marvellously! It definitely deserves the title of European Capital of Culture 2015.

I always enjoy the few festival days in Pilsen in a happy “filmy” way. I go to the cinema to see the new Czech films I missed in Prague; I savour one or two archive gems, and I absolutely love the get-togethers with filmmakers which take place in the very art-deco café I have mentioned.

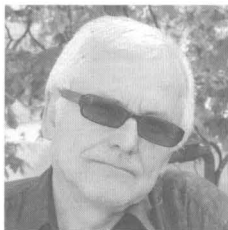
Finále is a festival with a friendly, homely atmosphere, and Ivan Jáchim is a superb host. In Prague, everybody is in a rush, but here in Pilsen you have the time to concentrate on a discussion. It often so happens that reflecting on a film – or something completely different – over a glass of wine ends in the small hours. These are pleasant encounters and over the years there have been many of them – too many to name them all.

I am just going to mention Boris Jachnin who, sadly, is no longer with us. We met each other at Finále and he went on to write regularly for Xantypa. A joyful encounter with Josef Somr springs to mind – he was a long-time much-loved neighbour from the Vinohrady quarter in Prague. We had not met since I moved – until in Pilsen. We had a nice chat, updating each other on what was new.

Every year, there is a profile article in Xantypa dedicated to the current Finále year. To name but a few: Directors of the New Wave, Students of Otakar Vávra, the Golden 1960s, and many more. The texts are usually written by Jan Lukeš who could go on telling stories about the number of precious encounters we have witnessed when taking pictures of the artists, and what great fun we had with some of them – like with Pavel Landovský, whom we photographed with Vladimír Páral for *Private Torment (Soukromá vichřice)*.

We have a tradition with the Lukeš couple, who have been closely associated with the Finále festival for many years, and with Jan Foll from the jury: every year we go and have lunch in Potrefená husa where we discuss ideas for the next year of Finále. I am already looking forward to the next time!

15 February 2012

Plzeňské výhry a prohry

Jan Foll

* 7. 3. 1951

filmový publicista / film critic

Nad časem, jak známo – hlavně ve finále života – nelze vyhrát. Kdyby aspoň tak rychle nemizely vzpomínky! Přesto se ohledně festivalu Finále o nějaké pokusím... V devadesátých letech jsme spolu s Mirkou Spáčilovou byli několikrát v porotě. Vybavuju si, jak na zahájení přijel Jarda Brabec s *Krvavým románem*, který pak vyhrál Zlatého ledňáčka. Ten film je dodnes zábavný i docela originální. Přesvědčil jsem se tom před dvěma lety, kdy se na Finále reprízoval. A my si ho užívali spolu s Ondrou Pavelkou, který ho přijel uvést...

Vzpomínám si také na doby, kdy porotu vedla Iva Janžurová. Na jednom z ceremoniálů, který probíhal ještě v kině Elektra, se zmínila o mé ručně barvené košili. Polichotilo mi to kvůli mé ženě, zároveň mě to však trochu zaskočilo. Na pár vteřin jsem se totiž octl v roli manekýna, k níž mám asi tak daleko jako KLDŘ k demokracii.

S mým odchodem z Lidovek skončilo i mé angažmá v porotě a do Plzně jsem pak pár let nejezdil. V roce 2006 mě zničehonic pozvali, abych uvedl besedu o své kamarádce Juditě Křížové, která předtím v létě zahynula v autě. To setkání bylo dojemné a byla na něm i Juditina máma Zuzana, které si velmi vážím. Myslím, že to důstojné vzpomínání v rámci retrospektivy Juditiných dokumentů ji potěšilo. A tehdy začala má nová spolupráce, do níž mě vtáhl Ivan Jáchim spolu s Honzou Lukešem.

V roce 2008 se na Finále prezentoval první ze série sborníků, které Honza už pátý rok připravuje se svou pilnou ženou. Do monografie o Evaldu Schormovi jsem přispěl rád, mimo jiné proto, že jsem ho dobře znal. A jako zvědavého studentíka mě kdysi hodně ovlivnil. O rok později jsem se dlouho trápil, co napsat do knížky o Věře Chytilové. Tenkrát propukl skandál kolem Entropy od Davida Černého. A mě napadlo srovnat jeho duchaplnou provokaci se *Sedmíráskami*...

Před dvěma lety jsem se začal podílet na výběru dokumentů a na textech pro katalog. V Plzni otevřeli nový hotel Marriott, který nám zpříjemnil tamější bydlení. Uváděl jsem film *Nedodržený slib* a chtěl jsem udělat rozhovor s jeho autorem přes mobil. Jenže jsem ho neuměl přepnout a musel mi pomoci jeden z diváků... Vzpomínám si taky na výstavu fotek Bohdana Holomíčka, jež byla součástí kolekce o českém undergroundu. A na setkání

s legendárním disidentem „Čuňasem“ Stárkem, kterého jsem předtím osobně neznal a který mě překvapil svou vstřícností.

Loňský ročník se odehrál ve znamení pocty firmě MICHŘ. Málem jsem nestihl přijet včas na úvod jejich *Macbetha*, na který jsem se moc těšil. S Vlastou a Standou jsme se pak viděli každý den, na křest jejich dvojportrétu přijela spousta zajímavých lidí, včetně Ilji Racka nebo Vlasty Třešňáka. Jiřina Šiklová se při mejdanu připojila k hulení jointa, čímž konsternovala místní personál. A Standa Milota během našich veselých sedánek tajuplně vzpomínal na Juditu Čeřovskou. Václav Havel už kvůli podlomenému zdraví přijet nemohl a před uvedením svého *Odcházení* pozdravil diváky aspoň telefonicky. Do Plzně už bohužel nikdy nezavítá...

Na Finále jezdím rád a rád spolupracuju s jeho organizátory. Znamená pro mě setkání s milými a inspirativními lidmi i spoustu zážitků. Nejen těch duchovných, kdy člověk film, který viděl kdysi dávno, najednou pochopí úplně jinak. Což se mi stalo třeba při sledování dokumentů od Drahomíry Vihanové. Nebo při besedě s Janem Kačerem, která se neplánovaně protáhla skoro na hodinu. A já si při ní uvědomil, že od téhle herecké a režisérské legendy se pořád máme co učit. Také proto fandím všelijakým rozpravám a retrospektivám, jež Finále nabízí.

Na podobných akcích jde hlavně o pospolitost, ať už v kinech nebo při soukromém klábošení s přáteli. A nebýt festivalu v Plzni, zřejmě bych se nikdy nepodíval do zákulisí tamějšího pivovaru. A nezjistil bych, že naše kamarádka Míša Gübelová dokáže sníst na posezení pekáč husy. A přesto je pořád štíhlá a přitažlivá...

Loni jsem v Plzni absolvoval svou první pedikúru a při večírku se zasekl u rulety v kasinu. Měl jsem smůlu a prohrál jsem pár tisíc. Ke stejnému stolu pak přišla Ivanka Lukešová a začali jsme hrát znovu. Díky neuvěřitelnému štěstí vyhrála skoro tolik, co já předtím rozházel. A další den nás, co spolu mluvíme, pozvala na parádní oběd. Možná je tahle banální příhoda docela symbolická. Výhry a prohry v kasinech i ve festivalových soutěžích jsou přece tak relativní! Občas nám ale prozradí důležité věci o nás i o našich bližních.

22. 1. 2012

Winning and Losing in Pilsen

As we all know, you can't beat time, especially in the final years of your life. I wish at least memories did not vanish so fast! I will now give it a try and put together some memories I have of the Finále festival.

For several times during the 1990s, me and Mirka Spáčilová were on the jury. I recall Jaroslav Brabec coming to the opening with his new film called *Horror Story (Krvavý román)* which later won the Golden Kingfisher award. Even nowadays the film is amusing and kind of original – I was able to appreciate that two years ago when it was re-run at Finále. I was enjoying it together with Ondra Pavelka who had come to introduce it.

I also remember the time when Iva Janžurová was chairing the jury. At one of the ceremonies in Elektra she mentioned my hand-coloured shirt. I felt flattered for my wife, but I was taken aback at the same time. For a few seconds I was in the role of a model – and I am as much of a model as North Korea is a democracy!

Along with leaving Lidové noviny I also finished my engagement on the jury and I did not go to Pilsen for a few years. In 2006 I was suddenly asked to present a discussion about Judita Křížová, a friend of mine who had died the summer before in a car accident. It was a moving reunion, attended also by her mum Zuzana, whom I regard highly. I think the retrospective of Judita's documentaries and the dignified way of remembering her made Zuzana happy. It was then that I became involved with the festival again – Ivan Jáchim and Honza Lukeš simply drew me in.

In 2008, Finále presented the first monograph of the series that Honza and his industrious wife had been working on for five years. It was a book about Evald Schorm and I was happy to contribute to it, also because I had known him well. He had had a great influence on the curious student I then was. A year on I was agonising over what to write about Věra Chytilová. Then the scandal around David Černý's Entropa broke out and I hit on the idea of drawing a parallel between his witty provocation and Chytilová's *Daisies (Sedmikrásky)*.

Two years ago I started to participate in the selection of documentaries and in the catalogue texts. The recently-opened Marriott Hotel has made accommodation in Pilsen a bit more pleasant for us. I was introducing *The Broken Promise (Nedodržení slib)* then and I wanted to interview its author over the phone. The problem was, I was not able to get the mobile phone working and one of the audience had to help me out. I also remember Bohdan Holomíček's photograph exhibition, which was part of the "Czech underground" collection, and meeting the incredibly forthcoming "Čuňas" ("Piggy") Stárek, the legendary dissident.

Last year there was the tribute to the MICHK company. I almost missed the introduction of their *Macbeth* I had been looking forward to immensely. Vlasta, Standa and I saw each other every day and there were many interesting people at the launch ceremony of their double portrait, including Ilja Racek or Vlasta Třešňák. During the afterparty, Jiřina Šiklová joined the group smoking a joint, to the dismay of the staff. During our get-togethers, Standa Milota related his mysterious memories of Judita Čerňovská. Václav Havel could not make it

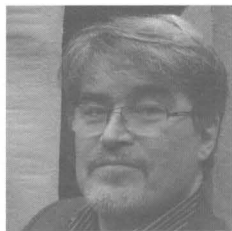
to Pilsen due to poor health – before the screening of *Leaving (Odcházení)* he said hello to the audience at least over the telephone. Unfortunately, he will never come to Pilsen again.

I like going to Finále and I like to work with the people who organise it. For me it is about meeting pleasant and inspirational people as well as about a number of interesting experiences. Among them, there are even spiritual ones, such as being struck by a completely different interpretation of a film one had seen ages ago – which is something I experienced at a projection of Drahomíra Vihanová's documentaries. Something also happened during a talk with Jan Kačer, which ran on for almost an hour – I realised that there is still a lot to learn from the legendary actor and director. That is also why I am a fan of all the debates and retrospectives Finále offers.

Events like this are mainly about getting together – in a cinema or for a friendly chat. If there was no festival in Pilsen, I would probably never see the local brewery. I would never have known that our friend Míša Gübelová is able to devour a pan of baked duck – she is so lean and attractive!

Last year in Pilsen I had my first pedicure done. I also got stuck at the roulette at a party in the casino. I was not lucky and lost a few thousand. Then Ivanka Lukešová joined the table and thanks to incredibly good luck she managed to win almost as much as I had thrown away a moment before. The next day she invited those of us “on good speaking terms” for a splendid lunch. I think this trivial story is quite symbolic: wins and losses in festival competitions and casinos are both so relative! Sometimes, though, they can tell us something important about ourselves and about our fellow men.

22 January 2012

Cesta bez hranic

Jan Lukeš

12. 9. 1950

historik, kritik, editor / historian, critic, editor

Když jsem v září 1987 končil dvanáctiletou kariéru čističe oken a přecházel jako výzkumný pracovník do Čs. filmového ústavu, řekl prý tehdejší normalizační kritický guru Jan Kliment, že to mají tedy v té instituci odvalu. Navzdory jeho temnému varování byl jsem ale hned vzápětí pověřen analýzami současného českého a slovenského filmu a pak, od roku 1988, i externí výukou dějin a teorie filmu, která tehdy nově začínala hned na několika vysokých školách.

Na mě připadla Pedagogická fakulta v Plzni, kam jsem potom až do roku 1991 dojížděl každých čtrnáct dní. Šlo o volitelný seminář pro vyšší ročníky, přístup tam ale měli i ostatní, a protože jsem při něm z kazet pouštěl tehdy zakázané filmy z šedesátých let, posluchárna často praskala ve švech. Celé to mělo zvláštní spikleneckou atmosféru nadšení a vzájemného porozumění, které se pozvolna začalo vytrácet až v průběhu roku 1990. To už jsem pracoval v Lidových novinách, na začátku roku 1991 jsem si na lyžích těžce zlomil nohu, osm měsíců jsem strávil o berlích, seminář po mně převzal Jiří Staněk a já se k němu pak už nevrátil.

Dojem z Plzně jako města konce osmdesátých let byl drtivý. Už sama cesta po rozbité státočce a ve starých rozhrkaných autobusech byla hotovým martyriem. A když člověk po více než dvou hodinách konečně dorazil na místo, měl pocit, že se ocitl ve scénérii nějakého válečného snímku, těsně po bombardování. Zchátralé domy, všudypřítomná šed' a do toho nepřetržitě kolony čoudících nákladáků a kamionů, plazící se přímo středem města. Od doby před deseti roky, kdy jsem do Plzně jezdil na symposia pořádaná ke smetanovským dnům, jen prohlubující se marasmus a bezútěšnost. Ještě že na těch studentech, a taky na jejich učitelích, bylo znát něco docela jiného: nashromážděnou vůli něco dělat, měnit věci k lepšímu.

Zda a jak se to podařilo, měl jsem příležitost začít pozorovat zase o deset let později, když jsem se v roce 2001 ocitl v soutěžní porotě Finále Plzeň. Jak k tomu došlo, si už nepamatuji, vím jen, že naším předsedou byl tehdy Jan Tříška, u některých dalších už jsem si musel vzít

na pomoc tehdejší katalog. Dáša Bláhová, Saša Gedeon, Jirka Stránský, Jan Malíř a Jaroslav Sedláček. Tříska vedl jednání neobyčejně konciliantně a vlídně, líbilo se mu skoro všechno, a jemně tak korigoval naši tradiční českou nespokojenost. Demonstrativní práskání dveřmi, kterým prý korunovala své jednání porota předchozí rok, se neopakovalo. Naopak jsme v plné shodě udělili Zlaté ledňáčky hned dva, a to *Otesánkovi* Jana Švankmajera a *Paralelním světům* Petra Václava.

Z udílení ceny filmu Jana Švankmajera mám v paměti strašidelný pád jedné ze starších dam ze štábu z příkrých schodů z pódia v Elektře. Tehdy by se v nikom v sále asi krve nedořezal, jako zázrakem ale k ničemu vážnému nedošlo. Anebo to bylo až v roce 2006 při zvláštní ceně za Švankmajerovo *Šílení*? To už jsem s Finále spolupracoval docela úzce: nejdřív jsem uváděl filmy a vedl besedy s tvůrci, několik let po sobě jsem moderoval panelové bloky např. o filmových festivalech, o filmové kritice či distribuci, pak jsem třeba vedl debatu s Antonínem J. Liehmem, Evou a Janem Švankmajerovými (z té jsem měl vítr, ale oba byli vlídní a sdílní) nebo s Vladimírem Körnerem (na tu jsem se těšil, protože jsme dávní kamarádi, ale jeho jízlivé jednověťé odpovědi mi z té hodiny a půl udělaly peklo, které jsme pak druhý den museli hasit slivovicí).

Od začátku jsem na Finále oceňoval snahu propojovat současnou domácí tvorbu s její minulostí, otevírat ji zahraničním znalcům, konfrontovat ji alespoň v mezích možností třeba se středoevropským kontextem. Myšlení obrácené jen k přítomnosti nemá žádnou cenu, nezohledňuje-li i minulost, a tu má Finále po Karlových Varech jistě tu nejstarší u nás. Dokonce na ni dost krutě doplatilo a jeho vzkříšení po dvaceti letech zákazu lze považovat za úkaz bezmála biblický, zvláště v mimopražském prostředí. Nechápal jsem proto nikdy podivnou averzi, která se časem právě z Prahy vůči Finále vyvinula. Že jeho nositeli budou přehlíživé novinářské celebrity, to se dalo čekat. Ale že mi jako někdejšímu předsedovi rady kinematografického fondu položí udivenou otázku, proč chceme Finále podporovat, i ministr kultury Pavel Dostál, to by mě bývalo nenapadlo. Roční bilance českého filmu stojí za cestu z Velké Británie Peteru Hamesovi, z Kanady Václavu Táborskému či Aleši Březinovi, ale už ne pražským rozmazlencům...

Uvědomil jsem si, že stará sentence o dobré práci, která se chváří sama, už dávno neplatí. A taky že v čase mediální nadvlády nejjistějším způsobem, jak něco potopit, není kritika, ale obyčejné mlčení. Finále ale tato ignorace, ať vědomá, či „jen“ plynoucí z blbosti, jako by vracela k jeho vlastní podstatě. Samozřejmě, že se musí ohlížet i na komerční profit, zvláště když se potýká s handicapem místa a termínu konání. Ale který jiný region se může pyšnit tím, že disponuje bilanční přehlídkou českého filmu, nikoli jen udělováním cen či festivalovým výběrem? V tomto smyslu supljuje Finále to, co by za jiných okolností ve vztahu

k zahraničí měla dělat cíleně k tomu ustavená státní instituce. Ve vztahu k domácí veřejnosti a profesionálům je pak Finále jedinou příležitostí, jak přehlédnout všechno podstatné za minulý rok, potkat se s jednotlivými tvůrci, dozvědět se, co se připravuje, doplnit si mezery z filmové historie. A ještě přitom pobýt ve městě, kde se dobře jí, pije, flámuje, nakupuje i prostě jen odpočívá.

Vím, pohled zvenčí je vždycky jiný než ten zevnitř, ale stejně trvám na svém: za dalších deset let se Plzeň vysvlékla z letité zchátralosti a stala se městem, ve kterém je radost pobývat. Restaurace, kavárny, výstavní síně, opravené historické objekty, muzeum, knihovna, divadlo, park tvořící zelenou spojnici mezi hotelem a místem projekcí, nově vydlážděné náměstí s excentrickými kašnami, to všechno tvoří najednou milé a příjemné zázemí festivalu. A což teprve samotné prostředí zrekonstruované Měšťanské besedy... Elektra měla svou finálovou tradici, ale Beseda této tradici dodala eleganci, lesk a rozmach prostoru pro nejrůznější alternativy. Tam také vynikne lidské zázemí festivalu, kontinuita usilování jeho týmu. Díky němu se podařilo už v roce 2006 uspořádat setkání Otakara Vávry s jeho někdejšími žáky Věrou Chytilovou, Jiřím Menzelem a Janem Schmidtem a vedle toho třeba přivést do Plzně snad všechny aktéry Bytového divadla Vlasty Chramostové ze sedmdesátých let.

Od následujícího roku jsem s Finále začal spolupracovat jako dramaturg archivních sekcí, moderátor a spoluautor katalogu a nemohu než vyjádřit své potěšení, že se nám podařilo např. už tehdy uspořádat Poctu Ladislavu Helgemu, i s jeho osobní účastí (2007), nad televizním *Sporem* (1966) vyvolat novou debatu Jiřího Menzela s Pavlem Kohoutem (2008) či po špátovském titulu Olgy Sommerové a Marty Šímové (2007) pokračovat ve vydávání dalších publikací věnovaných Evaldu Schormovi (2008), Věře Chytilové (2009), Drahomíře Vihanové (2010) a Vlastě Chramostové se Stanislavem Milotou (2011). Na tento úkol jsme se s mojí paní Ivanou Lukešovou postupně soustředili jako na náš hlavní a křty všech knížek za účasti jejich spoluautorů a oslavenců se už asi nedají nikdy zapomenout. Edice katalogu se mezi tím od roku 2009 ujal Tomáš Seidl, na textech začal spolupracovat Honza Foll, a i tím se Finále zase pohnulo o kus dál na profesionální dráze.

Ta cesta nekončí ovšem nikdy, nemá hranice, s každým ročníkem Finále začíná všechno znova, tak jako s každým novým filmem stojí tvůrce znova před zkouškou svého umění, myšlenkové hloubky, imaginace, ale také lidského porozumění, empatie, trpělivosti a tolerance. A třeba i jistého pnutí, které když nepřesáhne snesitelné meze, může být pružinou tvořivě akci pohánějící. Pro tohle všechno si Finále cením. A taky pro serióznost a nenabubřelost, se kterou už dnes nahlíží ve svých plánech až kamsi k roku 2016. Rok předtím bude Finále

součástí akce Evropské hlavní město kultury 2015, rok na to dosáhne třicetin. Jsem zvědav, v jaké kondici.

13. 2. 2012

An Unbounded Journey

In 1987, when I started working as a researcher for the Czechoslovak Film Archive, thus ending my twelve-year career as a window-cleaner, the then guru among critics, Jan Kliment, allegedly said they must have had some courage in that institution. Despite his gloomy admonition, I was immediately entrusted with analysing contemporary Czech and Slovak film, and later, from 1988, also with teaching film history and theory, which started to be taught at several universities at the same time.

I was assigned to the Pedagogy faculty in Pilsen and I travelled there every fortnight till 1991. It was an optional seminar for higher grades but also other people had access there and as I played cassettes with banned 1960s films there, the classroom was often overflowing. It all had a special conspiratorial atmosphere of enthusiasm and mutual understanding which started to fade away only during 1990. At that time I was already working at the Lidové noviny newspaper. At the beginning of 1991 I broke my leg quite badly while skiing. I spent 8 months walking with crutches; the tutorial was taken over by Jiří Staněk and I never got back to it again.

The impression 1980s Pilsen left was devastating. The journey itself was an ordeal – two hours in an old banger down a broken state road. When you finally got there you had the impression you had found yourself on the scene of a wartime movie – after an air raid: derelict buildings, all-pervasive greyness and never-ending tailbacks of trucks, crawling straight through the city centre. Since my visits ten years before, when I had come to Pilsen to see the *Smetana Days* symposiums, the decay and hopelessness had only deepened. Luckily, there was something else about the students and their teachers: the accumulated will to do something, to make a difference.

I had the chance to see what became of it ten years later, in 2001, when I was on the jury of Finále Plzeň. I do not remember how I got there; I just remember that Jiří Tříška was chairing it, and that I had to consult the catalogue for some of the others. There were also Dáša Bláhová, Saša Gedeon, Jirka Stránský, Jan Malíř and Jaroslav Sedláček. Tříška's approach was unusually conciliatory and amicable; he liked almost everything and he kept our

traditional Czech disgruntlement at bay. The slamming of doors, by which the deliberations of the jury were allegedly concluded last year, did not take place. Quite the opposite: in a friendly unanimity we awarded as many as two Golden Kingfishers – to Švankmajer's *Little Otik* (*Otesánek*) and to *Parallel Worlds* (*Paralelní světy*) by Petr Václav.

What stuck in my mind from the ceremony where Jan Švankmajer's film was given the award was the scary way one of the ladies from the crew fell down the steep stairs from the stage. The blood drained from the audience's cheeks in Elektra, but luckily nothing serious happened. It is possible that it was in 2006 when Švankmajer received the special award for *Lunacy* (*Šílení*). That was a time when I worked together with the festival quite closely: at first I introduced films and held discussions with filmmakers, for a few years I presented panels, e.g. about film festivals, film criticism or distribution, and finally, I held debates with people like Antonín J. Liehm, Eva and Jan Švankmajer (I was a bit apprehensive but they were both kind and communicative) or Vladimír Kőrner (I was looking forward to it because we are old friends, but his short sarcastic answers made the ninety minutes a burning hell which we had to put out with plum brandy the next day).

From the very beginning what I appreciated about Finále was the effort put into linking contemporary local cinematography with its past, opening it to foreign specialists, and to confront it – within the limited possibilities it had – with the context of Central Europe for example. There is no value in thinking aimed only at the present without considering the past – and the history of Finále is for sure the second longest after Karlovy Vary's. Its history is also something it has paid for dearly and its resurrection after twenty years of being banned can be considered an almost biblical occurrence – especially in an environment outside Prague. That is why I never understood the aversion which Prague gradually developed to Finále. One could expect the snobbish celebrities among journalists to be the promoters of such dislike but I would have never expected Pavel Dostál, the Minister of Culture, of all people, to ask me why the cinematographic fund, the chairman of which I was at that time, would want to support Finále. The annual overview of Czech films is worth coming to from Britain for Peter Hames; it is worth coming to from Canada for Václav Táborský and Aleš Březina; but it is not worth coming to for the spoiled brats of Prague.

I realised that the proverb about good work that advertises itself best is no longer true. I also understood that in the time of the rule of the media, the safest way of ruining something is not criticism but mere silence. It seems, though, that the overlooking of it, be it conscious or due to ignorance, is bringing Finále back to its essence. Of course it has to consider commercial profit, especially facing the handicap of the place it is in and the date it is on. Still, what other region can be proud of a real review of Czech film – not only awards or festival

choice? In this sense, Finále does something that, given different international relations, should be provided by a specialised state institution. For Czech lay as well as professional viewers, Finále is the only opportunity to see everything substantial that was made in the previous year, meet with filmmakers, learn about upcoming events, and catch up on film history. All that, while staying in a town which offers good food, drink, parties, shopping, or just the chance to wind down.

I am aware that the view from the outside is always different from the one of an insider, but I insist that over ten years Pilsen threw off its shabby clothes and became a town where it is a pleasure to dwell. Restaurants, cafés, exhibition halls, renovated historical sites, museums, libraries, the theatre, the park which is a green link connecting the hotel with the place of projections, the newly-paved square with eccentric fountains – all that contributes to a nice and pleasant festival background. And the atmosphere of the renovated Municipal Meeting Hall! Elektra had its tradition but the Hall gave the tradition elegance and glamour as well as space for different alternatives. Also the festival team is given the chance to stand out there, and the continuity of the endeavour of the festival organisers is accentuated. Thanks to its premises it was possible to organise the reunion of Otakar Vávra and his former students – Věra Chytilová, Jiří Menzel and Jan Schmidt – in 2006, along with bringing in the whole ensemble of Vlasta Chramostová's apartment theatre.

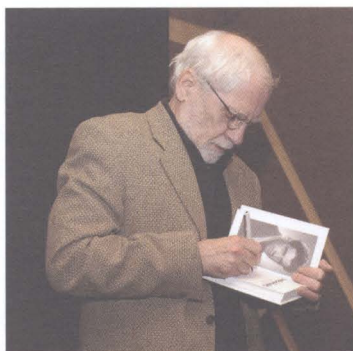
The following year I started work on the dramaturgy of the archive sections, as a presenter and a catalogue co-author, and I have to express my delight about the fact that we managed to organise the Tribute to Ladislav Helge with him in person (2007), to rekindle the debate between Jiří Menzel and Pavel Kohout regarding the TV film *Dispute (Spor)* in 2008, and to continue publishing – after the book about Jan Špáta compiled by Olga Sommerová and Marta Šimová in 2007, there was a book dedicated to Evald Schorm (2008), Věra Chytilová (2009), Drahomíra Vihanová (2010) and Vlasta Chramostová with Stanislav Milota (2011). Publishing has gradually become the main concern for me and my wife, Ivana Lukešová, and I think we will never forget all the launches attended by the books' authors, and the jubilees. In 2009, Tomáš Seidl took over the editing of the catalogue and Honza Foll started working on texts which have led Finále a little further down the road of professionalism.

The journey never ends, though. There are no boundaries and with every year of the festival it all starts anew – like a filmmaker for whom every new film is a test of their art, the depth of their thought, imagination, but also their understanding of the human condition, their empathy, patience and tolerance. Another thing that is being tried out is a kind of tension which can be a creative spring propelling the action – unless it grows over certain limits. These are

all things I regard highly about Finále. Also the seriousness and lack of pompousness with which it is making its plans for 2016. A year before that, Finále will be a part of the event called European Capital of Culture 2015 and in the following year it will be 30 years old. I wonder what shape it is going to be in then.

13 February 2012

Jiří Stránský podepisuje svůj rozhovor s Janem Lukešem *Srdcerváč*, 2006 / Jiří Stránský signing his interview *The Heartbreaker* with Jan Lukeš, 2006

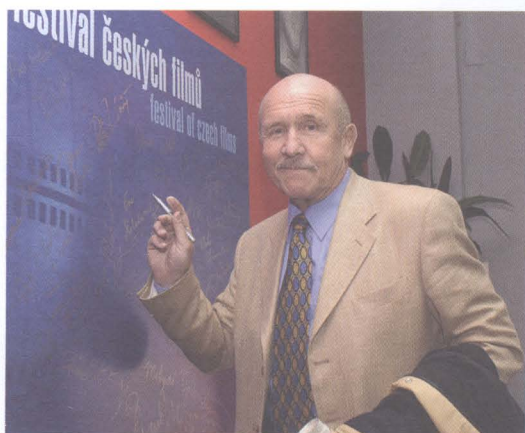

Bohdan Sláma, 2006

Vávra's škola: zleva Jan Schmidt, Věra Chytilová, Otakar Vávra, Jiří Menzel, 2006 / Vávra's school – from left: Jan Schmidt, Věra Chytilová, Otakar Vávra, Jiří Menzel, 2006

◀ Profesor i jeho žáci za „katedrou“: zleva Jan Schmidt, Otakar Vávra, Věra Chytilová, Jiří Menzel, 2006 / The Professor with his students behind the “teacher's desk”: from left: Jan Schmidt, Otakar Vávra, Věra Chytilová, Jiří Menzel, 2006

◀ Petr Nárožný, 2006

Helena Třeštková a Olga Sommerová, 2006 / Helena Třeštková and Olga Sommerová, 2006

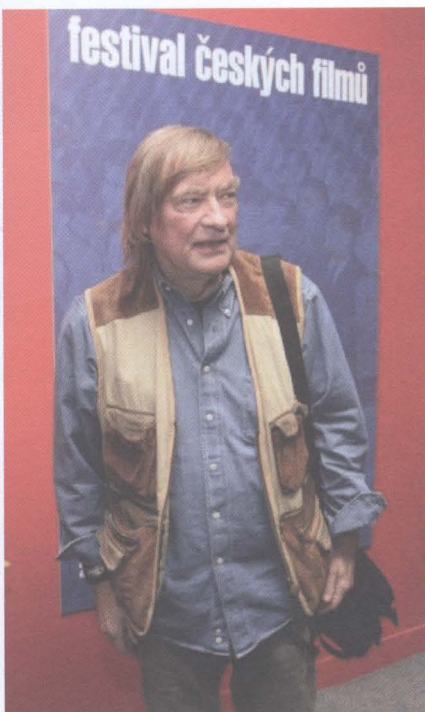
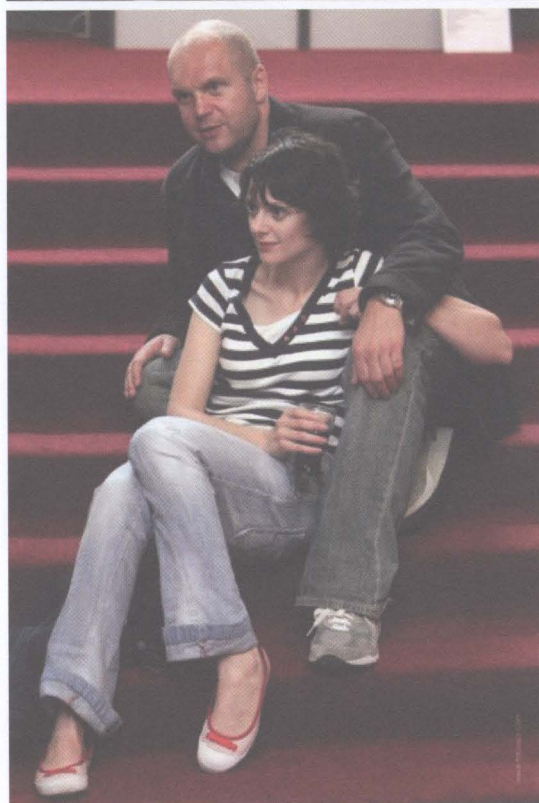
▲ Polovina někdejšího Bytového divadla Vlasty Chramostové: zleva Pavel Landovský, Vlastimil Třešňák a Stanislav Milota, 2006 / Half of the former Apartment Theatre of Vlasta Chramostová – from left: Pavel Landovský, Vlastimil Třešňák and Stanislav Milota, 2006

◀ Tomáš Baldýnský při besedě s Alicí Nellis, 2006 / Tomáš Baldýnský during a discussion with Alice Nellis, 2006

◀ Jan Budař, 2006

▲ Vít Olmer, 2007

◀ David Ondříček s Klárou Issovou, 2007 /
David Ondříček with Klára Issová, 2007

„Pusinky“ Petra Nesvačilová, Karin Babinská
a Marie Doležalová, 2007 / The “Dolls”:
Petra Nesvačilová, Karin Babinská and Marie
Doležalová, 2007

▲ Ostře sledovaná vichřice: Vladimír
Páral a Pavel Landovský, 2007 /
Closely watched storm: Vladimír Páral
and Pavel Landovský, 2007

◀ Ladislav Smoljak, Václav Vorlíček,
Božidara Turzonovová a Jan Kačer,
2007 / Ladislav Smoljak, Václav
Vorlíček, Božidara Turzonovová
and Jan Kačer, 2007

▲ Hynek Bočan, 2008

◀ Zdeněk Troška, 2008

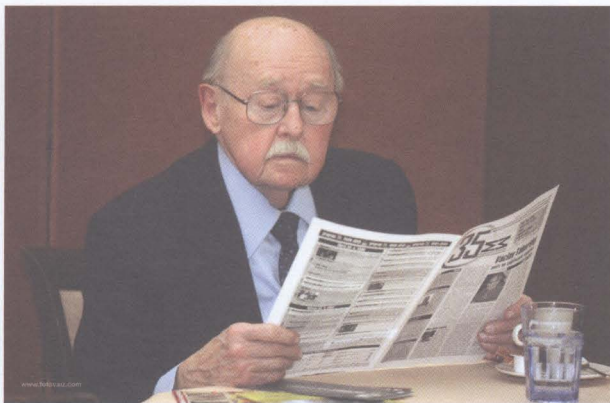
Karel Vachek v roce 2008 před plakátem své celovečerní prvotiny z roku 1968 / Karel Vachek in 2008, sitting in front of a poster of his feature-film debut made in 1968

◀ Ondřej Trojan (vzadu) a Jiří Macháček, 2008 / Ondřej Trojan (background) and Jiří Macháček, 2008

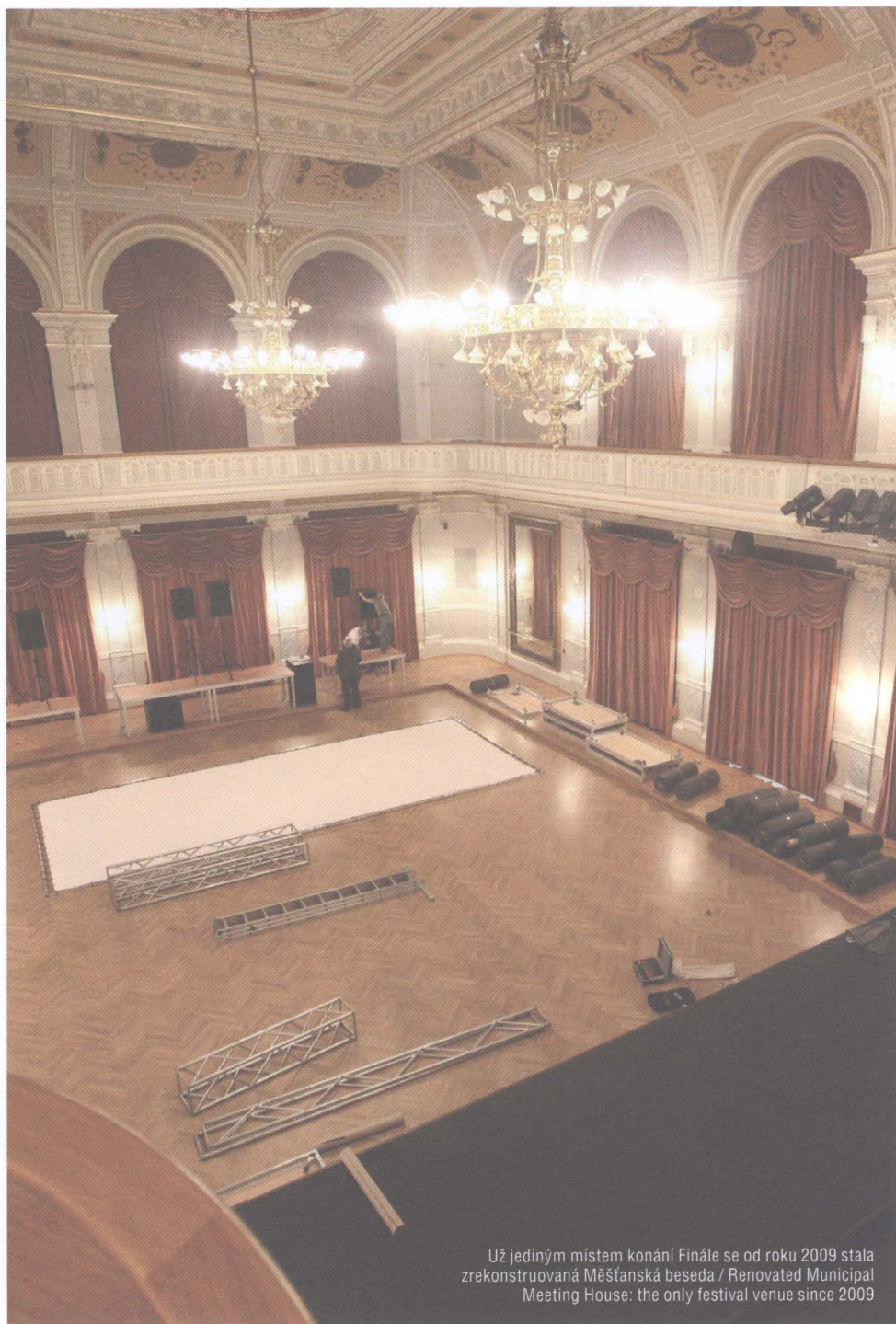
Čtenář vášnivý Lubomír Lipský, 2008 / Lubomír Lipský: a passionate reader, 2008

▲ Ivan M. Havel, Jelena Mašínová a Pavel Kohout, 2008 / Ivan M. Havel, Jelena Mašínová and Pavel Kohout, 2008

◀ Dagmar Havlová a Juraj Jakubisko, 2008 / Dagmar Havlová and Juraj Jakubisko, 2008

Už jediným místem konání Finále se od roku 2009 stala
zrekonstruovaná Měšťanská beseda / Renovated Municipal
Meeting House: the only festival venue since 2009

Martha Issová se svou maminkou Lenkou Termerovou, 2009 / Martha Issová with her mother, Lenka Termerová, 2009

Josef Somr, 2009

▲ Křest knihy *Vzdor i soucit Věry Chytilové* v roce 2009: oslavenkyně uprostřed, vlevo Jan Lukeš, vpravo Jan Schmid / Book launch of *Věra Chytilová: Rebellious and Compassionate* – the celebrated Věra Chytilová in the centre, Jan Lukeš (left) and Jan Schmid (right)

◀ Tereza Voříšková a Jiří Mádl, v pozadí vlevo předsedkyně poroty celovečerních filmů Milena Jelinek, 2009 / Tereza Voříšková and Jiří Mádl, with Milena Jelinek – the feature-film jury Chair – in the background, 2009

Fenomén doby: český underground – Dáša Vokatá a stín
Ivana Martina Jirouse, 2010 / Phenomenon of its time:
the Czech underground – Dáša Vokatá and the silhouette
of Ivan Martin Jirous, 2010

◀ Křest knihy *Variace na Drahomíru Vihanovou*: zprava Alexandr Kliment, Jan Schmid, Drahomíra Vihanová, Ivana Lukešová, Josef Valušiak, 2010 / Book launch of *Variations on Drahomíra Vihanová* – from right: Alexandr Kliment, Jan Schmid, Drahomíra Vihanová, Ivana Lukešová and Josef Valušiak, 2010

▲ Na plátně jubilantku Drahomíru Vihanovou objímá György Cserhalmi, před níž s ní hovoří Miloš Fikejz, 2010 / György Cserhalmi hugging Drahomíra Vihanová on screen, Miloš Fikejz talking to her in front of it, 2010

▶ Bratři Cabanové: vlevo Šimon, vpravo Michal, 2010 / The Caban brothers: Šimon (left) and Michal (right), 2010

◀ Ivan Franěk, 2010

Pavel Liška a Saša Gedeon, 2010 / Pavel Liška and Saša Gedeon, 2010

◀ Předsedkyně poroty celovečerních filmů Soňa Červená s předsedkyní poroty dokumentárních filmů Drahomírou Vihanovou, 2011 / The feature-film jury Chair, Soňa Červená, with Drahomíra Vihanová, the documentary film jury Chair, 2011

Sága rodu Procházků: zprava Jitka Němcová, Maria Procházková, Lenka Procházková, Mahulena Procházková, 2011 / The Procházká saga (from right): Jitka Němcová, Maria Procházková, Lenka Procházková and Mahulena Procházková, 2011

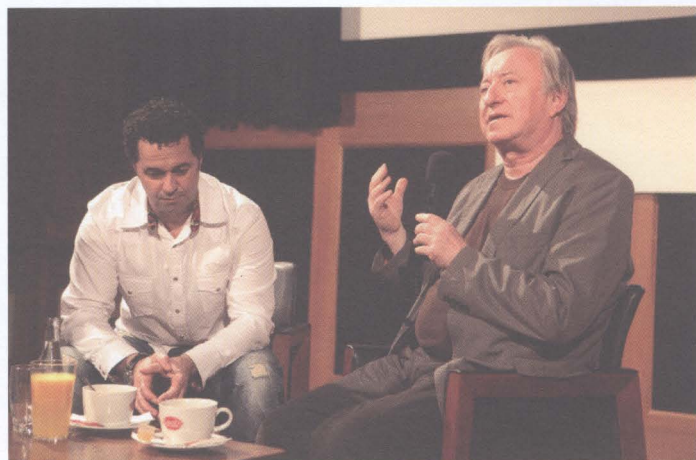
Křest knihy *S firmou MICHR Licht ist sicher!* – Vlasta Chramostová, Stanislav Milota: na plátně foto z návštěvy na Hrádečku, před ním čte Václav Jiráček předmluvu Václava Havla, 2011 / Book launch of *Licht is Sicher with the MICHR!* – Vlasta Chramostová, Stanislav Milota: a photograph of a visit to Hrádeček on the screen, Václav Jiráček reading a prologue by Václav Havel in front of it, 2011

▲ Tereza Voříšková a Kryštof Hádek, 2011 / Tereza Voříšková and Kryštof Hádek, 2011

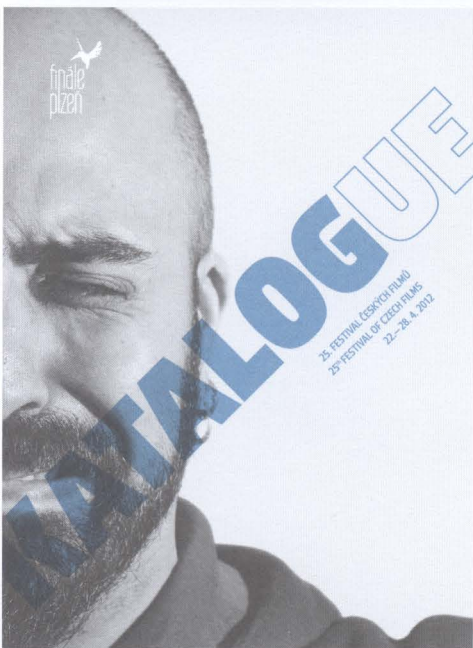
► Petr Jarchovský v péči maskérky, než předstoupí před objektiv Ivana Valy, 2011 / Petr Jarchovský, attended to by a make-up artist before being photographed by Ivan Vala, 2011

◀ Martin Dejdar s Jiřím Lábusem, 2011 / Martin Dejdar with Jiří Lábus, 2011

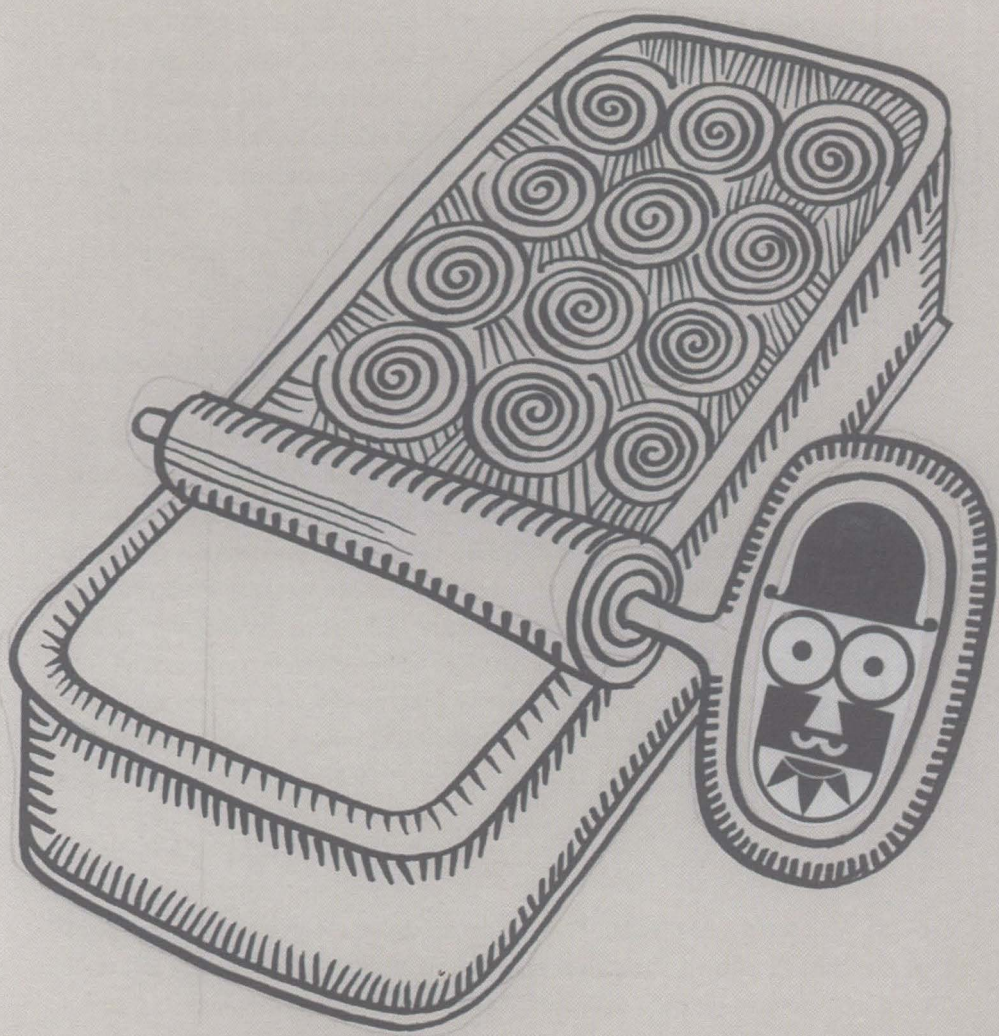

▲ Zprava Ivan Jáchim, David Brabec a Jan Lukeš při úvahách nad podobou 25. ročníku Finále v roce 2012 / From right: Ivan Jáchim, David Brabec and Jan Lukeš contemplating the form of the 25th season of Finále in 2012.

◀ Současný design festivalového katalogu v pojetí Jana Dienstbiera / Current look of festival catalogue created by Jan Dienstbier

DATA & FAKTA / DATES & FACTS

Zrození Filmů NAšich LEt

Idea uspořádat festival českých a slovenských filmů v Plzni se zrodila někdy v roce 1967. Stál za ní především tehdejší ředitel Krajského podniku pro film, koncerty a estrády Ladislav Ženíšek a rok 1968 se stal festivalovým rokem „jedna“. Oficiální název festivalu zněl FINALE (Filmy NAšich LEt), festival českého a slovenského filmu v Plzni. Už v grafické značce festivalu dostala ale zkratka podobu Finále a v té žije až do dneška..

Z tehdejšího Statutu festivalu: „Posláním festivalu je každoročně představit veřejnosti nejhodnotnější filmová díla české a slovenské tvorby, vytvořená v uplynulém ročním období. Jde výhradně o celovečerní hrané filmy a rozhodujícím kritériem pro jejich výběr je společenská angažovanost v tom nejširším a nejhumánnějším slova smyslu spolu s uměleckým mistrovstvím a hledáním nových kvalit a možností filmové řeči.“

Ledňáček naděje

Dne 24. října 1968 se slavnostně zaplnilo festivalové kino Elektra, které bylo svou kapacitou 1 100 sedadel největším v republice. Výběrová komise si dala za úkol vybrat původně osm, nakonec ale šestnáct ze tří stovek filmů natočených v letech 1960–1968, kdy se československá kinematografie postupně vymaňovala z ideologických pout. Cenu pořadatelé symbolicky nazvali Ledňáček podle ledna 1968, kdy se změna na nejvyšší stranické pozici stala nadějí pro budoucí vývoj tehdejší socialistické republiky.

Po urputném dohadování zvítězil snímek Evalda Schorma *Každý den odvahu*. Odvahu ale potřeboval i festival sám. Příjezd tanků Varšavské smlouvy 21. srpna 1968 byl už před startem akce zřetelným znamením, že doba tání se brzo stane minulostí a že opět přituhne.

Normalizační pauza

Druhý ročník se ještě rychle uskutečnil od 11. do 17. dubna 1969 a oceněny byly dokonce filmy dva: *Všichni dobří rodáci* Vojtěcha Jasného a *Zbehovia a pútníci* Juraje Jakubiska. Jenže z mnoha nefilmových – a bohužel i filmových – rodáků se prakticky bezprostředně po festivalu začali stávat spíše všichni dobří normalizátoři...

Při třetím ročníku, který začal 21. května 1970, se s novými lidmi změnil festival k nepoznání, stejně jako se už proměňovala celá společnost. A pak nastala vynucená pauza, která

znamenal téměř dvacetiletý pokus o vymazání mnoha jmen z národního povědomí. Včetně těch filmařských.

Nové možnosti, nové zájmy

Po listopadu 1989 se záhy ujímá myšlenka na obnovení festivalu a od 22. do 27. října 1990 se koná Finále počtvrté. S podobným východiskem jako to první. Z osmi set filmů natočených po roce 1969 vybrala výběrová komise dvanáctku snímků. Ledňáčka dostaly všechny.

Skutečný problém byl ovšem jinde. Ještě nikdy nemělo Finále takovou podporu finanční a morální a ještě nikdy na ně nepřijelo tolik významných hostů. Jenže zároveň ještě nikdy nemělo tak nízkou diváckou návštěvnost. V otevřené společnosti vyvstaly před lidmi nové možnosti a také jejich zájmy se začaly pod vlivem vývoje prudce měnit.

Rozhodují tvůrci

Ročník pátý v roce 1991 proběhl už bez Ladislava Ženíška a moderátora Františka Goldscheidera. A vyvstala další svízele. Na samotných tvůrcích se ponechalo, zda jejich film bude soutěžit či nikoliv. Výsledek? V soutěži se objevilo pouhých šest snímků...

V roce 1992 vzniká pak zatím poslední nesrovnalost s festivalovou chronologií. Nezpůsobilo ji nadcházející roztržení státu, ale nedostatek natočených filmů. Ročník šestý se proto uskutečnil až v roce 1993. Rozdělení státu na Českou a Slovenskou republiku nicméně zasáhlo i do dramaturgie festivalu. Napříště se Finále Plzeň stalo bilanční a soutěžní přehlídkou českých celovečerních filmů. Slovenská tvorba už byla promítána pouze v rámci doprovodných akcí – pokud se ovšem později do soutěže nevrátila v podobě koprodukčních česko-slovenských a slovensko-českých projektů.

Soutěží i dokumenty

Další vývoj Finále předznamenává už jeho současnou podobu. Po Ivanu Šmídlovi se stává v roce 1998 ředitelem Finále Ivan Jáchim a festival vede až do přítomné doby. Hrané filmy přihlašují producenti a od roku 2003 je hodnotí mezinárodní porota. Od téhož roku soutěží

i filmy dokumentární, které jsou zprvu (do roku 2006) rozděleny do dvou kategorií: do 30 a nad 30 minut. Také o nich rozhoduje mezinárodní porota.

Zejména soutěž celovečerních filmů, kterou doplňuje nesoutěžní bilance tvorby od předchozího Finále, tvoří kontinuitu, identitu a význam festivalu, a to jak pro domácí scénu, tak pro zahraničí. Zařazení soutěže dokumentů reflektuje pak zjevný hodnotový přesun mezi filmovými druhy.

Současnost v historických souvislostech

Přestože historie Finále je druhá nejstarší u nás, musel festival právě v této době čelit neko-rektním pochybnostem o svém smyslu za strany konkurenčních podniků i některých novinářů. Snažil se jim čelit po svém: stále kvalitnější a rozsáhlejší nabídkou doprovodných akcí. Zejména za programového ředitele Jana Kastnera se rozprostřela škála tematických sekcí do nebývalé šíře a v těch archivních vytvořila významný pendant k současné tvorbě.

Tím se Finále stalo také oblíbeným místem mezigeneračních filmařských setkání. Stranou metropolitního ruchu dokázalo už na své tradiční půdě v kině Elektra vytvořit až intimní domácké prostředí a tato přednost se ještě umocnila po definitivním přesunu festivalu do zrekonstruované Měšťanské besedy po roce 2008.

Finále za časů krize

Zosobněním tohoto vztahu festivalu a jeho hostů je opakovaná přítomnost takových osobností jako je Vlasta Chramostová se Stanislavem Milotou, Drahomíra Vihanová, Iva Janžurová, Jan Hřebejk, Peter Hames či třeba Václav Táborský. Ten dokonce na Finále v roce 2010 přenesl svou Cenu Dagmar Táborské za nejlepší dokument autorky do 35 let a Cenu Václava Táborského za nejlepší dokument autora/autorky do 35 let. Svě výroční ceny uděluje na Finále od roku 1997 také Asociace českých filmových klubů, a i tím festival získává na prestiži.

Udržet si ji i v čase ekonomické krize a úbytku diváků není lehké a předpokládá stmelový organizační tým, vytrvalost i schopnost neustálých inovací. Které jsou ty právě, to je ovšem vždy znova sázka do loterie...

The Birth of *Films of Our Times*

The idea to organize a festival of Czech and Slovak films in Pilsen was born sometime in 1967. It was backed by the then-director of the Regional Enterprise for Film, Concerts and Variety Shows Ladislav Ženíšek, and 1968 became the Festival's year "One". The official name of the Festival was FINALE (Filmy NAšich LEt – Films of Our Times), the Festival of Czech and Slovak Films in Pilsen. The graphic brand name of the Festival changed the abbreviation to Finále (finale), which has survived until today.

From the then Festival Statute: "The aim of the annual Festival is to introduce to the public the highest-quality Czech and Slovak films created in the last year. It concerns feature-length films only, and the deciding criterion for their nomination is social involvement in the broadest and most humane sense of the word, together with artistic skill and the effort to search for new qualities and possibilities of film communication."

The Kingfisher of Hope

On 24th October 1968, the Elektra cinema, which with its 1,100 seats was the biggest in the country, filled up with the Festival crowd. The Festival jury aimed to choose initially eight, but finally sixteen of the three hundred films made between 1960 and 1968, during which time Czechoslovak cinematography had gradually disentangled itself from ideological restraints. The prize was symbolically called Kingfisher after January 1968 when change at the highest party position signalled hope for the future development of the socialist republic.

After a long discussion the prize was given to the Evald Schorm film *Courage for Every Day* (*Každý den odvahu*). But the Festival itself needed courage. The arrival of Warsaw Pact tanks on 21st August 1968 was a clear sign that the time of thawing would soon be over and that it would start freezing again.

Normalisation Interval

The second year was quickly organised from 11th to 17th April 1969 and two films won the prize: *All My Compatriots* (*Všichni dobří rodáci*) directed by Vojtěch Jasný and *The Deserters and the Nomads* (*Zbehovia a pútníci*) by Juraj Jakubisko. But many of the real – and unfortunately also the film – compatriots were almost immediately after the Festival becoming normalisers ...

The third year, starting on 21st May 1970 with new faces, completely changed the Festival, and society was changing too. And then the enforced hiatus started. It represented an almost twenty-year-long attempt to erase many names from the national consciousness. Including those from film.

New Opportunities, New Interests

After November 1989, the idea of re-establishing the Festival was born; and from 22nd to 27th October 1990 Finále took place for the fourth time. With the same starting point as the first one. The Festival jury had chosen twelve films from eight hundred movies made after 1969. All the films received a Kingfisher.

But the real problem was elsewhere. Finále had never before had such financial and moral support and never before had so many distinguished guests arrived. And at the same time, it had never had such low public attendance. The open society offered people new opportunities, and their interests started to change.

Filmmakers Decide

The fifth year in 1991 proceeded without Ladislav Ženíšek and the host, František Goldscheider. And another problem arose. Filmmakers themselves were left to decide whether to enter their film for the competition or not. And the result? Only six films entered ...

The last discrepancy in the Festival chronology so far arose in 1992. It was not due to the upcoming split of the Republic, but the lack of films made. So the sixth year was not held until 1993. The country splitting into the Czech and Slovak Republics also had its impact on the Festival dramaturgy. The next Finále Plzeň became a retrospective and competitive overview of Czech feature films. Slovak production was only shown in the supporting events – unless it returned to the competition later on in the form of Czech-Slovak and Slovak-Czech co-production projects.

Documentaries Enter the Competition

The next stage of Finále history adumbrates today's look. Ivan Šmídl is replaced as the Finále director by Ivan Jáchim who has been the Festival director since 1998. The producers nominate

the feature films, and since 2003 there has been an international jury. The documentary section started in the same year, and the films were initially (until 2006) divided into two categories: up to 30 minutes and over 30 minutes in length. They are judged by an international jury too.

The feature film competition, rounded off with an of-competition overview of work from the previous Finále, creates the continuity, identity and importance of the Festival, not only for the home scene but also abroad. The creation of the documentary section reflects the clear value shift between film genres.

Today in Historical Context

Although the history of Finále is the second longest in the country, the Festival had, especially during this time, to overcome doubts about its importance by other events and some journalists. It faced up to it in its own way: by offering even more high-quality and extensive supporting events. Especially during the functioning of Programme Director Jan Kastner, the scope of topical sections was enlarged significantly, and the archive section created an important counterweight to contemporary production.

Finále also became the favourite inter-generational meeting place of filmmakers. Away from the metropolitan buzz, it managed to create an intimate homely atmosphere in the now-traditional venue at the Elektra cinema, which was supported even more after the final move of the Festival to the renovated building of Měšťanská beseda after 2008.

Finále in Times of Crisis

This relationship between the Festival and its guests is demonstrated by the repeated presence of big names such as Vlasta Chramostová and Stanislav Milota, Drahomíra Vihanová, Iva Janžurová, Jan Hřebejk, Peter Hames or Václav Táborský. Václav Táborský even brought his Dagmar Táborská Award for the best documentary by a female director to 35 years of age and Václav Táborský Award for the best documentary by a male/female director to 35 years. And since 1997, the Czech Film Club Association has been awarding their annual prize at Finále, which adds to the Festival's prestige.

It is not easy to keep up at a time of economic crisis and a decrease in audience numbers; the organisation depends on its tight-knit team, perseverance and the ability to innovate. Which innovation is the right one, that is always a hit-and-miss game ...

Ročník PRVNÍ – 1968 (24. – 31. 10.)

Ředitel festivalu: Ladislav Ženíšek

Moderátor festivalu: František Goldscheider

Porota: Stanislav Zvoníček (předseda) a čeští i slovenští zástupci FITES, Čs. filmu, FAMU a filmoví kritici

Hlavní cena Ledňáček udělena filmu **Každý den odvalu**, režie **Evald Schorm**.

Ostatní ceny (na základě ankety čtrnáctideníku Kino)

Nejoblíbenější ženská představitelka: **Jana Brejchová**

Nejoblíbenější mužský představitel: **Radoslav Brzobohatý**

Nejoblíbenější film: **Obchod na korze**, režie **Ján Kadár, Elmar Klos**

Původně mělo soutěžit osm filmů. Výběrová komise však měla situaci ztíženou, neboť napoprvé nevybírala pouze z produkce uplynulého roku, ale ze všech 300 filmů natočených v letech 1960–1968. Počet vybraných snímků nakonec dosáhl dvojnásobku oproti původnímu předpokladu. Výběr prováděla třináctičlenná výběrová komise (včetně předsedy a tajemníka). Výběrová komise byla současně porotou.

Předseda poroty Stanislav Zvoníček řekl k jejímu jednání: “Nehlasovali jsme ani jednou! Každý ten stupeň jsme si oddiskutovali, až jsme se shodli, že můžeme jít o krok dál a že nám zbývá míň filmů. Stojí za to připomenout, že to byl Menzelův film *Ostře sledované vlaky*, Formanovy *Lásky jedné plavovlásky*, Kadárův a Klosův *Obchod na korze*, Schormův *Každý den odvalu*, a konečně Němcův film *O slavnosti a hostech*. Z těchto filmů nám nakonec zbyly dva, a sice *O slavnosti a hostech* a *Každý den odvalu*. A pak jsme si řekli, víte co, pojdte si je promítnout! Promítali jsme si oba filmy a nebylo pochyb o tom, který film nakonec má zvítězit...”

Year ONE – 1968 (24. – 31. 10.)

Festival director: Ladislav Ženíšek

Festival host: František Goldscheider

Jury: Stanislav Zvoníček (Chair) and Czech and Slovak representatives of FITES, the Czechoslovak Film, Film Faculty of Arts (FAMU) and film critics

Main prize the Kingfisher awarded to the film **Courage for Every Day** directed by **Evald Schorm**.

Other prizes (based on the survey in fortnightly magazine Kino)

Best actress: **Jana Brejchová**

Best actor: **Radoslav Brzobohatý**

Best film: **The Shop on Main Street (Obchod na korze)**, directed by **Ján Kadár, Elmar Klos**

Initially only 8 films should have entered the competition. But the jury found itself in a difficult position because, for the first time, it was not supposed to choose between films made in the past year only, but from 300 films made between 1960 and 1968. In the end, the number of films chosen was twice the initial estimate. Nomination was carried out by a select committee comprised of thirteen members (including the Chair and the Secretary). The select committee was also the jury.

Chair Stanislav Zvoníček said about their deliberations: "We had not voted once! We discussed every level of voting until we agreed that we could move one step further and that we had fewer films left. It is worth mentioning that we had five films: *Closely Observed Trains (Ostře sledované vlaky)* by Menzel, *Loves of a Blonde (Lásky jedné plavovlásky)* by Forman, *The Shop on Main Street (Obchod na korze)* by Kadár and Klos, *Courage for Every Day (Každý den odvahu)* by Schorm and *The Party and the Guests (O slavnosti a hostech)* by Němec. At the end we had two films *The Party and the Guests (O slavnosti a hostech)* and *Courage for Every Day (Každý den odvahu)*. And then we decided to watch them! We watched both films again and then had no doubt about which film should get the prize ..."

Ročník DRUHÝ – 1969 (11. – 17. 4.)

Ředitel festivalu: Ladislav Ženíšek

Moderátor festivalu: František Goldscheider

Porota: Stanislav Zvoníček (předseda) a čeští i slovenští zástupci FITES, Čs. filmu, FAMU a filmoví kritici

Hlavní cena Ledňáček udělena mimořádně dvěma filmům: **Všichni dobří rodáci**, režie **Vojtěch Jasný** ("nejen kronika jednoho období české země, ale i zrcadlo duše českého lidu"),

a **Zbehovia a pútníci**, režie **Juraj Jakubisko** ("novátorské dílo spjaté s prameny národni kultury").

Ostatní ceny

Nejoblíbenější herečka (anketa diváků): **Jana Brejchová**

Nejoblíbenější herečka (anketa distributorů): **Jiřina Jirásková**

Nejoblíbenější herec (anketa diváků i distributorů): **Rudolf Hrušínský**

Nejoblíbenější film (anketa diváků): **Rozmarné léto**, režie **Jiří Menzel**

Výběrová komise pod vedením Stanislava Zvoníčka doporučila do soutěže sedm českých a jeden slovenský film. Promítaly se podle abecedy: *Farářův konec* (E. Schorm), *Královský omyl* (O. Daněk), *Nejkrásnější věk* (J. Papoušek), *Ohlédnutí* (A. Máša), *Rozmarné léto* (J. Menzel), *Všichni dobří rodáci* (V. Jasný), *Zbehovia a pútníci* (J. Jakubisko), *Žert* (J. Jireš).

V kině Eden byl mimo soutěž uveden film režiséra Juraje Herze *Spalovač mrtvol*. Festival zakončila premiéra nového českého filmu *Utrpení mladého Boháčka* (F. Filip).

Year TWO – 1969 (11. – 17. 4.)

Festival director: Ladislav Ženíšek

Festival host: František Goldscheider

Jury: Stanislav Zvoníček (Chair) and Czech and Slovak representatives of FITES, the Czechoslovak Film, Film Faculty of Arts (FAMU) and film critics

Main prize the Kingfisher unusually awarded to two films: **All My Compatriots (Všichni dobří rodáci)** directed by **Vojtěch Jasný** ("not only a chronicle of one period of the country of the Czechs, but also a mirror of the Czech spirit") and **The Deserters and the Nomads (Zbehovia a pútníci)** directed by **Juraj Jakubisko** ("an innovative work connected to sources of national culture").

Other prizes

Best actress (audience poll): **Jana Brejchová**

Best actress (distributors poll): **Jiřina Jirásková**

Best actor (audience and distributors poll): **Rudolf Hrušínský**

Best film (audience poll): **Capricious Summer (Rozmarné léto)**, directed by **Jiří Menzel**

The select committee chaired by Stanislav Zvoníček nominated seven Czech films and one Slovak film. They were shown alphabetically: *The End of a Priest (Farářův konec*, E. Schorm), *The King's Blunder (Královský omyl*, O. Daněk), *The Most Beautiful Age (Nejkrásnější věk*, J. Papoušek), *Looking Back (Ohlédnutí*, A. Máša), *Capricious Summer (Rozmarné léto*, J. Menzel), *All My Compatriots (Všichni dobří rodáci*, V. Jasný), *The Deserters and the Nomads (Zbehovia a pútnici*, J. Jakubisko), *The Joke (Žert*, J. Jireš).

The Eden cinema showed a Juraj Herz film *The Cremator (Spalovač mrtvol)*, which was not in the competition. The Festival was closed with the premiere of the new Czech film *Young Boháček's Sufferings (Utrpení mladého Boháčka*, F. Filip).

Ročník TŘETÍ – 1970 (21. – 27. 5.)

Ředitel festivalu: Miroslav Šmíd

Moderátor festivalu: Eva Chalupová

Porota: Richard Blech, František Brabenec, Ludovít Filan, Karel Holý (tajemník), Katarína Hrabovská, Jiří Hrbas, Emília Kincelová, Ludvík Toman

Žádný z uvedených filmů nebyl oceněn, neboť „filmy sice mají dobrou profesionální úroveň a diváckou přitažlivost, ale z vybraných filmů žádný neodpovídá statutu, kdy rozhodujícím kritériem je společenská angažovanost v tom nejširším a nejhumánnějším slova smyslu spolu s uměleckým mistrovstvím a hledáním nových kvalit a možností filmové řeči“.

Porota vybrala do soutěže pouze šestici filmů: *Medená veža* (M. Hollý), *Po stopách krve* (P. Schulhoff), *Deň náš každodenný* (O. Krivánek), *Světáci* (Z. Podskalský), *Ecce homo Homolka* (J. Papoušek), *322* (D. Hanák). Shodla se na tom, „že značná část hrané tvorby uplynulého roku má vážné nedostatky; jsou jak v myšlenkovém zaměření, tak i v estetické úrovni nebo v žánrovém složení“.

V anketě filmových distributorů se stali nejúspěšnějšími herci **Iva Janžurová** a **Pavel Landovský**.

Mnohé se mezitím změnilo. Nové FINALE se s „novými“ lidmi už konalo k 25. výročí osvobození republiky od fašismu a ke 100. výročí narození V. I. Lenina. Také plzeňské kino Elektra neslo už nový název Moskva. A aby se normalizační kinematografii dostalo náležitého

hodnocení, měl plzeňskou přehlídku nahradit „putovní“ festival českých a slovenských filmů. Ten ve statutu z roku 1973 konkrétně dokládá, v čem bylo Finále „poplatné době“ a že postaru se v „nových“ podmínkách pokračovat nedá. Slova „společenská angažovanost v tom nejširším a nejhumánnějším slova smyslu“ z plzeňské verze byla nahrazena konkrétní angažovaností „socialistickou“. Tak Plzeň o své Finále přišla a mohla je obnovit až po dvaceti letech....

Year THREE – 1970 (21. – 27. 5.)

Festival director: Miroslav Šmíd

Festival host: Eva Chalupová

Jury: Richard Blech, František Brabec, Ludvík Filan, Karel Holý (secretary), Katarína Hrabovská, Jiří Hrbas, Emília Kincelová, Ludvík Toman

None of the films shown received the prize because “the films show a good professional standard and attractiveness for audiences, but none of the films comes up to the requirements of the statute where the deciding criterion is social involvement in the broadest and most humane sense of the word, together with artistic skill and the effort to search for new qualities and possibilities of film communication”.

The jury had chosen only six films: *The Copper Tower (Medená věž, M. Hollý)*, *On the Trail of Blood (Po stopách krve, P. Schulhoff)*, *Our Daily Life (Deň náš každodenný, O. Krivánek)*, *Men about Town (Světáci, Z. Podskalský)*, *Behold Homolka (Ecce homo Homolka, J. Papoušek)*, *322 (D. Hanák)*. They agreed “that a large number of feature films made in the previous year have serious shortcomings; they are inherent in not only the ideological but also the aesthetic quality or genre composition”.

The best actress was **Iva Janžurová**, the best actor **Pavel Landovský**.

Much had changed in the meantime. The new FINALE with “new” people was organised to commemorate the 25th anniversary of the liberation of the Republic from Fascism and the 100th anniversary of the birth of V.I. Lenin. The Elektra cinema was renamed the Moskva (Moscow) cinema. To give adequate attention to the normalisation of cinematography, the Pilsen Festival was to be replaced by a “travelling” festival of Czech and Slovak films. It documents in its

statute from 1973 how Finále “corresponded with the era” and that carrying on under “new” conditions was not sustainable. The words “social involvement in the broadest and most humane sense of the word” from the Pilsen version were replaced with particular “socialist” involvement. So Pilsen lost its Finále and wasn’t able to re-establish it until twenty years later ...

Ročník ČTVRTÝ – 1990 (22. – 27. 10.)

Ředitel festivalu: Ladislav Ženíšek

Moderátoři festivalu: Eva Viktorová, Petr Jančařík, František Goldscheider

Porota: Elmar Klos (předseda), Rostislav Juříček, Miloš Makovec, Jan Svoboda, Antonín Steinhäusel, Leo Štefankovič, Ján Zeman, Jaromír Soušek

Z výroku poroty: „...a u vědomí mimořádné vyrovnanosti předvedených filmů, která nepřipouští objektivně zdůvodnitelnou možnost vyzvednout prvenství jedné jediné umělecké individuality či díla, rozhodla se jednomyslně přiznat letos velkou peněžitou **cenu** ve výši 120 000 Kč spolu s vítězným symbolem **Ledňáčka** (keramické provedení) nedílně **celému předvedenému souboru prací**, a to za zásluhy o uchování vývojové kontinuity československé filmové tvorby a jejich společensko-morálních a estetických hodnot v těžkých dobách politické a kulturní „normalizace“.“

Výběrová komise, která byla zároveň porotou, měla za úkol vybrat z 800 filmů, natočených od roku 1969, dvanáct snímků, které se festivalu zúčastní. Shodla se na sedmi titulech z roku 1969, pět titulů reprezentovalo celé následující dvacetiletí: *Kladivo na čarodějnice* (1969, O. Vávra), *Skřivánci na nití* (1969, J. Menzel), *Smuteční slavnost* (1969, Z. Sirový), *Tisícročná včela* (1983, J. Jakubisko), *Panelstory* (1979, V. Chytilová), *Sladké hry minulého leta* (1969, J. Herz), *Ružové sny* (1976, D. Hanák), *Signum laudis* (1980, M. Hollý), *Případ pro začínajícího kata* (1969, P. Juráček), *Ucho* (1969, K. Kachyňa), *Adelheid* (1969, F. Vláščil), *Proč?* (1987, K. Smyczek).

Nejoblíbenějším hercem byl vyhlášen **Rudolf Hrušínský nejst.**, nejoblíbenější herečkou **Jiřina Bohdalová**.

Nízkou diváckou návštěvnost celého tohoto ročníku prolomilo jen *Ucho*, a to díky osobní návštěvě prezidenta Václava Havla.

Year FOUR – 1990 (22. – 27. 10.)

Festival director: Ladislav Ženíšek

Festival hosts: Eva Viktorová, Petr Jančařík, František Goldscheider

Jury: Elmar Klos (Chair), Rostislav Juříček, Miloš Makovec, Jan Svoboda, Antonín Steinhäusel, Leo Štefankovič, Ján Zeman, Jaromír Soušek

From the jury's verdict: "... and with the extraordinary balance of the films shown that does not let us objectively choose one artistic individuality or work, the jury has decided this year to award the large financial **prize** of CZK 120,000 along with **the Kingfisher** (ceramic design) **to the entire collection of works** for the effort to preserve the continuity of Czechoslovak film production and social, moral and aesthetic values in the hard time of political and cultural 'normalisation'."

The select committee that was also the jury had the task of choosing twelve out of 800 films made since 1969 that would enter the festival competition. They agreed on seven films from 1969 and five films representing the following twenty years: *Witche's Hammer (Kladivo na čarodějnice*, 1969, O. Vávra), *Larks on a String (Skřivánci na niti*, 1969, J. Menzel), *Funeral Ceremonies (Smuteční slavnost*, 1969, Z. Sirový), *A Thousand-year-old Bee (Tisícročná včela*, 1983, J. Jakubisko), *Panelstory* (1979, V. Chytilová), *Sweet Games of Last Summer (Sladké hry minulého leta*, 1969, J. Herz), *Rose Tinted Dreams (Ružové sny*, 1976, D. Hanák), *The Medal (Signum laudis*, 1980, M. Hollý), *A Case for a Young Hangman (Případ pro začínajícího kata*, 1969, P. Juráček), *The Ear (Ucho*, 1969, K. Kachyňa), *Adelheid* (1969, F. Vlášil), *Why? (Proč?*, 1987, K. Smyczek).

The best actor was **Rudolf Hrušínský sr.**, the best actress **Jiřina Bohdalová**.

The low attendance of the Festival increased only for the film *The Ear* thanks to the visit of president Václav Havel.

Ročník PÁTÝ – 1991 (18. – 22. 11.)

Ředitel festivalu: Ivan Šmídl

Moderátor festivalu: Petr Jančařík

Porota: Eva Zaoralová (předsedkyně), Štefan Uhrík, Vlastimil Venclík, Rostislav Juříček, Jan Kastner

Hlavní cena Zlatý ledňáček, provedená jako šperk, udělena filmu *Obecná škola*, režie **Jan Svěrák**, „...za velmi zdařilé filmové vyjádření humanistické myšlenky a optimistického životního pocitu“.

Porota se dále jednomyslně usnesla, že zvláštní uznání zasluhuje výtvarná stránka filmu Jana Němce **V žáru královské lásky**, jejímž autorem je výtvarník **Michael Rittstein**.

Ostatní ceny

Divácky neúspěšnější film (na základě ankety v Deníku Nová Pravda) **Slunce, seno, erotika**, režie **Zdeněk Troška**

Tímto ročníkem počínaje začali o účasti v soutěži rozhodovat samotní tvůrci. Filmy v soutěži: *Requiem pro panenku* (F. Renč), *Corpus delicti* (I. Pavlášková), *Žebrácká opera* (J. Menzel), *Skús ma objať* (M. Luther), *Obecná škola* (J. Svěrák), *V žáru královské lásky* (J. Němec).

Ostatní filmy: *Tankový prapor* (V. Olmer), *Slunce, seno, erotika* (Z. Troška), *Motýlí čas* (B. Pojar).

Year FIVE – 1991 (18. – 22. 11.)

Festival director: Ivan Šmídl

Festival host: Petr Jančařík

Jury: Eva Zaoralová (Chair), Štefan Uhrík, Vlastimil Venclík, Rostislav Juříček, Jan Kastner

Main prize the Golden Kingfisher, designed as a jewel, went to the film **The Elementary School (Obecná škola)** directed by **Jan Svěrák** "... for a very successful filmic expression of a humanistic idea and optimistic feeling of life".

The jury also agreed unanimously that a special prize be awarded for the artistic interpretation of the film **In the Light of the King's Love (V žáru královské lásky)** directed by Jan Němec and created by artist **Michael Rittstein**.

Other prizes

The most successful film voted by the audience (in a poll in the daily Nová Pravda) was **Sun, Hay and Erotica (Slunce, seno, erotika)** directed by **Zdeněk Troška**

The filmmakers themselves began to nominate their own films starting from this year. Competing films: *Requiem for a Doll* (*Requiem pro panenku*, F. Renč), *Corpus Delicti* (I. Pavlášková), *The Beggar's Opera* (*Žebrácká opera*, J. Menzel), *Try to Embrace Me* (*Skús ma objat'*, M. Luther), *The Elementary School* (*Obečná škola*, J. Svěrák), *In the Light of the King's Love* (*V žáru královské lásky*, J. Němec).

Other films: *Tank Battalion* (*Tankový prapor*, V. Olmer), *Sun, Hay and Erotica* (*Slunce, seno, erotika*, Z. Troška), *Butterfly Time* (*Motýlí čas*, B. Pojar).

Ročník ŠESTÝ – 1993 (4. – 11. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Šmídl

Moderátor festivalu: Jan Pokorný

Porota: Eva Zaoralová (předsedkyně), Jan Foll, Mirka Spáčilová, Fero Fenič, Jan Kastner

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Krvavý román**, režie **Jaroslav Brabec**. Z verdiktu poroty: „Porota se rozhodla udělit hlavní cenu filmu (...) za výtvarnou invenci a hravost, s níž se vrací k poetickým kořenům kinematografie.“

Ostatní ceny

Divácky nejuspěšnější film: **Dědictví aneb Kurvahošigitag**, režie **Věra Chytilová**

Filmy v soutěži: *Kamarád do deště II. – Příběh z Brooklynu* (J. Soukup), *Krvavý román* (J. Brabec), *Mí Pražané mi rozumějí* (V. Chytilová), *Černí baroni* (Z. Sirový), *Nahota na prodej* (V. Olmer), *Kačenka a strašidla* (J. Polák), *Lepšie byť bohatý a zdravý ako chudobný a chorý* (J. Jakubisko), *Don Gio* (Š. a M. Cabanové), *Trhala fialky dynamitem* (M. Růžička), *Dědictví aneb Kurvahošigitag* (V. Chytilová), *Helimadoe* (J. Jireš), *Něco lehčího* (J. Císařovský, 16 mm kopie).

Nedostatek vyrobených filmů v roce 1992 vedl k posunu termínu festivalu na jaro 1993. Protože mezi tím došlo k rozdělení státu, byla nadále ze soutěže eliminována slovenská tvorba. Celkově šestý ročník Finále navštívilo 4 256 diváků, na jedno představení přišli průměrně 304 diváci.

Year SIX – 1993 (4. – 11. 4.)

Festival director: Ivan Šmídl

Festival host: Jan Pokorný

Jury: Eva Zaoralová (Chair), Jan Foll, Mirka Spáčilová, Fero Fenič, Jan Kastner

Main prize The Golden Kingfisher was awarded to the film **Horror Story (Krvavý román)** directed by **Jaroslav Brabec**. From the jury's verdict: "The jury has decided to award the main prize to the film (...) for its artistic inventiveness and the playfulness with which it goes back to the poetic roots of cinematography."

Other prizes

Best film voted by audiences: **The Inheritance or Fuckoffguysgoodday (Dědictví aneb Kurvahošigutntag)** directed by **Věra Chytilová**

The films competing: *The Friend for Rainy Days II – Brooklyn Story (Kamarád do deště II. – Příběh z Brooklynu*, J. Soukup), *Horror Story (Krvavý román*, J. Brabec), *My Praguers Understand Me (Mí Pražané mi rozumějí*, V. Chytilová), *The Black Barons (Černí baroni*, Z. Sirový), *Nakedness for Sale (Nahota na prodej*, V. Olmer), *Cathy and the Ghosts (Kačenka a strašidla*, J. Polák), *It's Better to Be Wealthy and Healthy Than Poor and Ill (Lepšie byť bohatý a zdravý ako chudobný a chorý*, J. Jakubisko), *Don Gio (Š. a M. Cabanové)*, *She Collected Violets by Dynamite (Trhala fialky dynamitem*, M. Růžička), *The Inheritance or Fuckoffguysgoodday (Dědictví aneb Kurvahošigutntag*, V. Chytilová), *Helimadoe (J. Jireš)*, *Something Lighter (Něco lehčího*, J. Císařovský, 16 mm copy).

The lack of films made in 1992 caused the festival date to be put back to spring 1993. Because in the meantime the state had divided, Slovak production was excluded from the competition. The overall visit rate of the sixth year of *Finále* was 4,256 attendees, which gives it an average of an audience of 304 per show.

Ročník SEDMÝ – 1994 (11. – 15. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Šmídl

Moderátor festivalu: Jan Pokorný

Porota: Eva Zaoralová (předsedkyně), Jan Foll, Mirka Spáčilová, Roland Schür, Filip Renč, Jan Kastner

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Kráva**, režie **Karel Kachyňa**. „Porota ocenila stylovou čistotu a podobenství o lidském údělu...“

Ostatní ceny

Divácky nejuspěšnější film (na základě hlasování diváků festivalu): **Akumulátor 1**, režie **Jan Svěrák**

Nejoblíbenější herečka (na základě hlasování filmového měsíčníku Cinema): **Jiřina Bohdalová**

Nejoblíbenější herec (na základě hlasování filmového měsíčníku Cinema): **Martin Dejdar**

Filmy v soutěži: *Svatba upírů* (J. Soukup), *Akumulátor 1* (J. Svěrák), *Zkouška paměti* (M. Aliprandi), *Kráva* (K. Kachyňa), *Šakalí léta* (J. Hřebejk), *Hotýlek v srdci Evropy* (M. Růžička), *Konec básníků v Čechách* (D. Klein), *Saturnin* (J. Věřčák), *Jedna kočka za druhou* (F. Filip), *Žiletky* (Z. Tyc), *Vekslák* (J. Prokop), *Andělské oči* (D. Klein).

Ostatní filmy: *Kanárská spojka* (I. Trajkov), *Nesmrtelná teta* (Z. Zelenka), *Kačenka a zase ta strašidla* (J. Polák), *Záhada hlavolamu* (P. Kotek).

Sedmý ročník byl ve své době hodnocen jako dosud nejvydařenější v obnovené historii festivalu.

Year SEVEN – 1994 (11. – 15. 4.)

Festival director: Ivan Šmídl

Festival host: Jan Pokorný

Jury: Eva Zaoralová (Chair), Jan Foll, Mirka Spáčilová, Roland Schür, Filip Renč, Jan Kastner

The main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **The Cow (Kráva)** directed by **Karel Kachyňa**. “The jury gave the award for stylistic purity and the parable of human fate...”

Other prizes

Best film (based on the festival audience poll): **Accumulator 1 (Akumulátor 1)** directed by **Jan Svěrák**

Best actress (based on the poll in the film monthly Cinema): **Jiřina Bohdalová**

Best actor (based on the poll in the film monthly Cinema): **Martin Dejdar**

Competing films: *The Vampire Wedding (Svatba upírů*, J. Soukup), *Accumulator 1 (Akumulátor 1*, J. Svěrák), *Crimson Dawn (Zkouška paměti*, M. Aliprandi), *The Cow (Kráva*, K. Kachyňa), *Big Beat (Šakalí léta*, J. Hřebejk), *Hotel in the Heart of Europe (Hotýlek v srdci Evropy*, M. Růžička), *The End of Poets in Bohemia (Konec básníků v Čechách*, D. Klein), *Saturnin (J. Věřčák)*, *One Cat After the Other (Jedna kočka za druhou*, F. Filip), *Blades (Žiletky*, Z. Tyc), *Money Changer (Vekslák*, J. Prokop), *Angel Eyes (Andělské oči*, D. Klein).

Other films: *The Canary Connection (Kanárská spojka*, I. Trajkov), *The Immortal Aunt (Nesmrtelná teta*, Z. Zelenka), *Cathy and those Ghosts Again (Kačenka a zase ta strašidla*, J. Polák), *Mystery of the Conundrum (Záhada hlavolamu*, P. Kotek).

The seventh festival year was at the time seen as the most successful year so far in the resumed history of the festival.

Ročník OSMÝ – 1995 (3. – 7. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Šmídl

Moderátorka festivalu: Hana Švejnhová

Porota: Jiřina Bohdalová (předsedkyně), Jan Foll, Jan Kastner, Roland Schür, Mirka Spáčilová

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Indiánské léto**, režie **Saša Gedeon**. Porota „...rozhodla o udělení jediné statutární ceny festivalu filmu *Indiánské léto* režiséra Saši Gedeona za neotřelé zpracování věčné problematiky citového zrání a poznávání světa i sebe sama.“

Ostatní ceny

Divácky nejuspěšnější film: **Jízda**, režie **Jan Svěrák**

Filmy v soutěži: *Nexus (J. M. Forqué)*, *Amerika (V. Michálek)*, *Řád (P. Hvižd'*), *Špendlík na motýla (H. Kodicek)*, *Hrad z písku (Z. Zemanová)*, *Indiánské léto (S. Gedeon)*, *Život a neobyčejná dobrodružství vojáka Ivana Čonkina (J. Menzel)*, *Potkal jsem ho v ZOO*.

(D. Králová), *Jízda* (J. Svěrák), *Playgirls 1* (V. Olmer), *Princezna ze mlejna* (Z. Troška), *Lekce Faust* (J. Švankmajer), *Pevnost* (D. Vihanová), *Učitel tance* (J. Jireš), *Jak si zasloužit princeznu* (J. Schmidt), *Ještě větší blbec, než jsme doufali* (V. Olmer), *Díky za každé nové ráno* (M. Šteindler), *Má je pomsta* (L. Zafranovič).

Ostatní filmy: *Příliš hlučná samota* (V. Caisová), *Byl jednou jeden polda* (J. Soukup).

V rámci doprovodných akcí proběhl cyklus archivních filmů v souvislosti se stým výročím založení kinematografie, v bloku Stará Plzeň ve starých filmech se promítaly dokumenty z Národního filmového archivu, v bloku Někteří dobří rodáci cyklus archivních filmů v souvislosti se sedmistým výročím založení města Plzně.

Year EIGHT – 1995 (3. – 7. 4.)

Festival director: Ivan Šmídl

Festival host: Hana Švejnhová

Jury: Jiřina Bohdalová (Chair), Jan Foll, Jan Kastner, Roland Schür, Mirka Spáčilová

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **Indian Summer (Indiánské léto)** directed by **Saša Gedeon**. The jury “has decided to award the only statutory festival prize to the film *The Indian Summer (Indiánské léto)* directed by Saša Gedeon for his novel approach to the problems of emotional maturing and learning about the world around us as well as ourselves.”

Other prizes

Best film voted by the audience: **The Ride (Jízda)** directed by **Jan Svěrák**

Competing films: *Nexus* (J. M. Forqué), *Amerika* (V. Michálek), *Order* (Řád, P. Hvižd'), *A Pin for the Butterfly* (Špendlík na motýla, H. Kodicek), *Sand Castle* (Hrad z písku, Z. Zemanová), *Indian Summer (Indiánské léto)*, S. Gedeon), *The Life and Extraordinary Adventures of Private Ivan Chonkin* (Život a neobyčejná dobrodružství vojáka Ivana Čonkina, J. Menzel), *I Met Him in the ZOO* (Potkal jsem ho v ZOO, D. Králová), *The Ride (Jízda)*, J. Svěrák), *Playgirls 1* (V. Olmer), *The Princess from the Mill* (Princezna ze mlejna, Z. Troška), *Lesson Faust* (Lekce Faust, J. Švankmajer), *The Fortress* (Pevnost, D. Vihanová), *The Dance Teacher* (Učitel tance, J. Jireš), *How to Deserve a Princess* (Jak si zasloužit princeznu, J. Schmidt), *A Bigger Idiot than We*

Thought (Ještě větší blbec, než jsme doufali, V. Olmer), Thanks for Every New Morning (Díky za každé nové ráno, M. Šteindler), Revenge (Má je pomsta, L. Zafranovič).

Other films: *Too Loud a Solitude (Příliš hlučná samota, V. Caisová), Once Upon a Time, There Once Was a Cop (Byl jednou jeden polda, J. Soukup).*

As a supporting event, there was a series of archive films relating to the centenary of cinematography; the Old Pilsen in Old Films block showed documentaries from the National Film Archive and the Some Good Compatriots block showed a series of archive films relating to the seven hundredth anniversary of the founding of the Town of Pilsen.

Ročník DEVÁTÝ – 1996 (15. – 19. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Šmíd

Moderátoři festivalu: Jan Pokorný, Hana Švejnová, Antonín Procházka

Porota: Ivan Janžurová (předsedkyně), Eva Zaoralová, Roland Schür, Mirka Spáčilová, Jan Kastner

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Golet v údolí**, režie **Zeno Dostál**. Z rozhodnutí poroty: „...za citlivé a nevtíravé zachycení kultury svébytného společenství minulosti s lidským přesahem k dnešku“.

Ostatní ceny

Cena divácky nejúspěšnějšímu filmu (na základě hlasování festivalových diváků): **Fany**, režie **Karel Kachyňa**

Cena pro nejlepší herečku (na základě hlasování čtenářů Plzeňského deníku): **Jiřina Bohdalová**

Cena pro nejlepšího herce (na základě hlasování čtenářů Plzeňského deníku): **Ondřej Vetchý**

Filmy v soutěži: *...ani smrt nebere* (M. Balajka), *Válka barev* (F. Renč), *Fany* (K. Kachyňa), *Divoké pivo* (M. Muchna), *Mladí muži poznávají svět* (R. Špaček), *Malostranské humoresky* (Z. Gawlik, J. Pecha, J. Polišínský), *Poslední přesun* (K. Hanzlík), *V erbu Ivce* (L. Ráža), *Holčičky na život a na smrt* (J. Brabec), *Golet v údolí* (Z. Dostál), *UŽ* (Z. Tyc), *Playgirls 2* (V. Olmer), *Jak chutná smrt* (M. Cieslar).

Ostatní filmy: *Kouzelný měšec* (V. Vorlíček), *Artuš, Merlin a Prchlíci* (V. Šimková-Plířová), *Cesta peklem* (M. Hollý), *Hořké léto* (J. Bartoň).

Doprovodný program uvedl blok titulů dokládajících vstřícný přístup k morálně a esteticky pokleslým potřebám doby, objednavatelů a k takzvanému lidovému diváckému vkusu, průřez nezařazenou českou tvorbou hranou, dokumentární, školní a slovenské filmy posledního období.

Year NINE – 1996 (15. – 19. 4.)

Festival director: Ivan Šmíd

Festival host: Jan Pokorný, Hana Švejnová, Antonín Procházka

Jury: Ivan Janžurová (Chair), Eva Zaoralová, Roland Schür, Mirka Spáčilová, Jan Kastner

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **Valley of Exile (Golet v údolí)** directed by **Zeno Dostál**. The jury's decision: "... for a sensitive and discreet portrait of the culture of a society in the past with a human overlap to today".

Other prizes

Best film voted by the audience (based on the festival audience poll): **Fany** directed by **Karel Kachyňa**

Best actress (based on a poll of readers of the Pilsen Daily): **Jiřina Bohdalová**

Best actor (based on a poll of readers of the Pilsen Daily): **Ondřej Vetchý**

Competing films: *When You Ain't Got Nothing (...ani smrt nebere*, M. Balajka), *The War of Colours (Válka barev*, F. Renč), *Fany* (K. Kachyňa), *The Wild Beer (Divoké pivo*, M. Muchna), *Young Men Discover the World (Mladí muži poznávají svět*, R. Špaček), *Humoresques from the Lesser Town in Prague (Malostranské humoresky*, Z. Gawlik, J. Pecha, J. Poliřenský), *The Final Transfer (Poslední přesun*, K. Hanzlík), *Herald the Lioness (V erbu Ivce*, L. Ráža), *Little Girls for Life and Death (Holčičky na život a na smrt*, J. Brabec), *Valley of Exile (Golet v údolí*, Z. Dostál), *Seize the Day (Už*, Z. Tyc), *Playgirls 2* (V. Olmer), *The Taste of Death (Jak chutná smrt*, M. Cieslar).

Other films: *The Magic Purse (Kouzelný měšec*, V. Vorlíček), *Arthur, Merlin and Prchlics (Artuš, Merlin a Prchlíci*, V. Šimková-Plířová), *The Way Through Hell (Cesta peklem*, M. Hollý), *The Bitter Summer (Hořké léto*, J. Bartoň).

The supporting programme showed a block of titles, supporting an open approach to the morally and aesthetically depraved needs of the time, clients and the general audience taste, an overview of Czech production not competing at the festival, and recent documentary, school and Slovak films.

Ročník DESÁTÝ – 1997 (7. – 11. 4.)

Tajemnice festivalu: Zdeňka Kubalová

Moderátoři festivalu: Břetislav Rychlík, Jan Burian

Porota: Iva Janžurová (předsedkyně), Mirka Spáčilová, Jan Foll, Roland Schür, Jan Kastner

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Mňága – Happy End**, režie **Petr Zelenka**, „za vtíp a razanci, s níž zobrazuje zákulisí pop kultury a paradoxy posttotalitní společnosti“.

Ostatní ceny

Divácky nejuspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Kolja**, režie **Jan Svěrák**

Cena pro nejlepší herečku, nejlepšího herce (na základě hlasování čtenářů časopisu Cinema): **Libuše Šafránková, Zdeněk Svěrák** (za role ve filmu *Kolja*)

Cena Asociace českých filmových klubů (na základě hlasování členů Asociace českých filmových klubů): **Mňága – Happy End**, režie **Petr Zelenka**

Filmy v soutěži: *Do nebička* (K. Hanzlík), *Kolja* (J. Svěrák), *Mňága – Happy End* (P. Zelenka), *O třech rytířích, krásné paní a Iněné kytli* (V. Drha), *Hranice stínu* (M. Müller), *Báječná léta pod psa* (P. Nikolaev), *Kamenný most* (T. Vorel), *Jméno kódu Rubín* (J. Němec), *Marian* (P. Václav), *Šeptej* (D. Ondříček), *Konto separato* (D. Klein), *Spiklenci slasti* (J. Švankmajer), *Bumerang* (H. Bočan), *Zapomenuté světlo* (V. Michálek), *Pasáž* (J. Herz).

Ostatní filmy: *Ceremoniář* (J. Věřčák), *Král Ubu* (F. A. Brabec), *Pták Ohnivák* (V. Vorlíček), *Akáty bílé* (B. Sláma).

Doprovodný program zahrnul projekce dalších současných filmů českých (K. Vachek, K. Kachyňa, E. Kusturica) a slovenských, archivních a také tři koncerty.

Year TEN – 1997 (7. – 11. 4.)

Festival secretary: Zdeňka Kubalová

Festival host: Břetislav Rychlík, Jan Burian

Jury: Iva Janžurová (Chair), Mirka Spáčilová, Jan Foll, Roland Schür, Jan Kastner

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **Mňága – Happy End** directed by **Petr Zelenka** “for the wit and fierceness with which he shows pop culture backstage and the paradoxes of post-totalitarian society”.

Other prizes

Best film (based on the festival audience poll): **Kolya (Kolja)** directed by **Jan Svěrák**

Best actress, best actor (based on the poll in the film monthly Cinema): **Libuše Šafránková, Zdeněk Svěrák** (for their roles in Kolya)

The Association of Czech Film Clubs prize (Association of Czech Film Clubs poll): **Mňága – Happy End**, directed by **Petr Zelenka**

Competing films: *The Legend of the Ladybird (Do nebička*, K. Hanzlík), *Kolya (Kolja*, J. Svěrák), *Mňága – Happy End* (P. Zelenka), *Of Three Knights, a Beautiful Lady and Linen Sark (O třech rytířích, krásné paní a Iněné kytli*, V. Drha), *Outline of the Shadow (Hranice stínu*, M. Müller), *Wonderful Years that Sucked (Báječná léta pod psa*, P. Nikolaev), *Stone Bridge (Kamenný most*, T. Vorel), *Code Name Ruby (Jméno kódu Rubín*, J. Němec), *Marian* (P. Václav), *Whisper (Šeptej*, D. Ondříček), *Konto Separato (Konto separato*, D. Klein), *Conspirators of Pleasure (Spiklenci slasti*, J. Švankmajer), *Boomerang (Bumerang*, H. Bočan), *Forgotten Light (Zapomenuté světlo*, V. Michálek), *The Passage (Pasáž*, J. Herz).

Other films: *Master of Ceremonies (Ceremoniář*, J. Věřčák), *King Ubu (Král Ubu*, F. A. Brabec), *The Firebird (Pták Ohnivák*, V. Vorlíček), *White Acacia (Akáty bílé*, B. Sláma).

The supporting programme included projections of other contemporary Czech (K. Vachek, K. Kachyňa, E. Kusturica) and Slovak films, archives and also three concerts.

Ročník JEDENÁCTÝ – 1998 (20. – 24. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Moderátor festivalu: Jan Burian

Porota: Iva Janžurová (předsedkyně), Mirka Spáčilová, Petr Jarchovský, Jan Foll, Jan Kastner

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Knoflíkáři**, režie: **Petr Zelenka**, „za radost, rozum, troufalost a ještě jednou, ale nikoliv naposledy, za radost“.

Další ceny

Divácky nejúspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Knoflíkáři**, režie **Petr Zelenka**

Nejlepší herečka, nejlepší herec (na základě hlasování čtenářů časopisu Cinema): **Libuše Šafránková, Ondřej Vetchý**

Cena Asociace českých filmových klubů (na základě hlasování členů Asociace českých filmových klubů): **Knoflíkáři**, režie **Petr Zelenka**

Cena Don Quijote (na základě hlasování poroty FICC): **Knoflíkáři**, režie **Petr Zelenka**

Filmy v soutěži: *Výchova dívek v Čechách* (P. Koliha), *Stůj, nebo se netrefím* (J. Chlumský), *Knoflíkáři* (P. Zelenka), *Ježerní královna* (V. Vorlíček), *Pastí, pastí, pastičky* (V. Chytilová), *Cesta pustým lesem* (I. Vojnár), *Česká soda* (režie filmové verze F. Fenič), *Lotrando a Zubejda* (K. Smyczek), *Zviditelnění* (R. Morales), *Lea* (I. Fíla), *Mandragora* (W. Grodecki), *O perlové panně* (V. Drha), *Modré z nebe* (E. Borušovičová), *Postel* (O. Reif), *Mrtvej brouk* (P. Marek), *Zdivočelá země* (H. Bočan), *Orbis Pictus* (M. Šulík).

V doprovodném programu se představili mimo množství archivních filmů a jejich tvůrců (D. Hanák, K. Sidon, J. Šofr, Š. Koníček, J. Špáta) například P. Koutecký, M. Pavlátová, M. Janek, W. Grodecki, P. Zelenka, firma Febio, FAMU ad.

Year ELEVEN – 1998 (20. – 24. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Festival host: Jan Burian

Jury: Iva Janžurová (Chair), Mirka Spáčilová, Petr Jarchovský, Jan Foll, Jan Kastner

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **Buttoners (Knoflíkáři)**, directed by **Petr Zelenka**, “for joy, reason, audacity and last but not least, for joy”.

Other prizes

Best film voted by the audience (festival audience poll): **Buttoners (Knoflíkáři)** directed by **Petr Zelenka**

Best actress, best actor (Cinema readers poll): **Libuše Šafránková, Ondřej Vetchý**

The prize of the Association of Czech Film Clubs (Association of Czech Film Clubs members poll): **Buttoners (Knoflíkáři)** directed by **Petr Zelenka**

Don Quijote prize (FICC jury voting): **Buttoners (Knoflíkáři)** directed by **Petr Zelenka**

Competing films: *Bringing Up Girls in Bohemia (Výchova dívek v Čechách, P. Koliha)*, *Halt, or I'll Miss! (Stůj, nebo se netrefím, J. Chlumský)*, *Buttoners (Knoflíkáři, P. Zelenka)*, *Queen of the Lake (Jezerní královna, V. Vorlíček)*, *Trap, Trap, Little Trap (Pasti, pasti, pastičky, V. Chytilová)*, *The Way Through the Bleak Woods (Cesta pustým lesem, I. Vojnár)*, *Czech Soda (Česká soda, film version directed by F. Fenič)*, *Ruffiano and Sweeteeth (Lotrando a Zubejda, K. Smyczek)*, *Promotion (Zviditelnění, R. Morales)*, *Leah (Lea, I. Fíla)*, *Mandragora (W. Grodecki)*, *About a Pearl Maid (O perlové panně, V. Drha)*, *Blue Heaven (Modré z nebe, E. Borušovičová)*, *The Bed (Postel, O. Reif)*, *Dead Beetle (Mrtvej brouk, P. Marek)*, *The Land Gone Wild (Zdivočelá země, H. Bočan)*, *Orbis Pictus (M. Šulík)*.

The supporting programme presented a number of archive films and their creators (D. Hanák, K. Sidon, J. Šofr, Š. Koníček, J. Špáta) as well as P. Koutecký, M. Pavlátová, M. Janek, W. Grodecki, P. Zelenka, Febio, Film Academy and so on.

Ročník DVANÁCTÝ – 1999 (12. – 18. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Programový ředitel: Jan Kastner

Moderátor festivalu: Jan Burian

Porota: Juraj Jakubisko (předseda), Mirka Spáčilová, Lubor Dohnal, Jan Kastner, Jan Potměšil, Jaroslav Sedláček, Petr Zelenka

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Návrat idiota**, režie **Saša Gedeon**, „za laskavé a umělecky přesné vyjádření potřeby vnitřní čistoty člověka“.

Další ceny

Don Quijote (Mezinárodní porota FICC): **Návrat idiota**, režie **Saša Gedeon**

Zvláštní uznání (Mezinárodní porota FICC): **Minulost**, režie **Ivo Trajkov**

Divácky nejúspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Pelíšky**, režie **Jan Hřebejk**

Nejlepší herečka, nejlepší herec (na základě hlasování čtenářů časopisu Cinema): **Iva Janžurová, Olaf Lubaszenko**

Filmy v soutěži: *Rivers of Babylon* (V. Balco), *Dvojrole* (J. Jireš), *Je třeba zabít Sekala* (V. Michálek), *Císař a tambor* (V. Křístek), *Pelíšky* (J. Hřebejk), *Panství* (K. Berris), *Návrat idiota* (S. Gedeon), *Z pekla štěstí* (Z. Troška), *Rychlé pohyby očí* (R. Špaček), *Čas dluhů* (I. Pavlásková), *Co chytneš v žitě* (R. Vávra), *Agáta* (D. Krameš), *Minulost* (I. Trajkov).

Film *Šmankote, babičko, čaruj!* režiséra Zdeňka Havlíčka byl uveden mimo soutěž.

Doprovodný program prezentoval díla Františka Vláčila, Jana Švankmajera, Jiřího Trnky, Alfréda Radoka, Karla Kachyni, Jiřího Hanzelky a Miroslava Zikmunda, Miry Erdevički, Jany Ševčíkové, Miroslava Janka, Pavla Juráčka, Ela Havetty, Dušana Hanáka a Juraje Jakubiska, produkci České televize, FAMU Praha, VŠMU Bratislava a SVOŠF Písek, díla vztahující se k letopočtům 1969 – 1977 – 1989, filmy oceněné Zlatými ledňáčky v letech 1993–1998, sekci Hudba a film, retrospektivu Larse von Triera, výstavy Dějiny českého filmu Milana Wolfa a 98% vlhkosti Michaela Rittsteina, koncerty Deep Sweden a Věry Bílé.

Year TWELVE – 1999 (12. – 18. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Programme director: Jan Kastner

Festival host: Jan Burian

Jury: Juraj Jakubisko (Chair), Mirka Spáčilová, Lubor Dohnal, Jan Kastner, Jan Potměšil, Jaroslav Sedláček, Petr Zelenka

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **The Idiot Returns (Návrat idiota)** directed by **Saša Gedeon** “for the affectionate and artistically correct expression of the need for inner human serenity”.

Other prizes

Don Quijote prize (FICC jury voting): **The Idiot Returns (Návrat idiota)** directed by **Saša Gedeon**

Special prize (International FICC jury): **The Past (Minulost)** directed by **Ivo Trajkov**

Best film voted by the audience (festival audience poll): **Cosy Dens (Pelíšky)** directed by **Jan Hřebejk**

Best actress, best actor (Cinema readers poll): **Iva Janžurová, Olaf Lubaszenko**

Competing films: *Rivers of Babylon* (V. Balco), *Double Role (Dvojrole)*, J. Jireš), *Sekal Has to Die (Je třeba zabít Sekala)*, V. Michálek), *The Emperor and the Drummer (Císař a tambor)*, V. Křístek), *Cosy Dens (Pelíšky)*, J. Hřebejk), *The Manor (Panství)*, K. Berris), *The Idiot Returns (Návrat idiota)*, S. Gedeon), *Helluva Good Luck (Z pekla štěstí)*, Z. Troška), *Rapid Eye Movements (Rychlé pohyby očí)*, R. Špaček), *A Time of Debts (Čas dluhů)*, I. Pavlásková), *In the Rye (Co chytneš v žitě)*, R. Vávra), *Agatha (Agáta)*, D. Krameš), *The Past (Minulost)*, I. Trajkov).

The film *Good God, Granny, Conjure! (Šmankote, babičko, čaruj!)* directed by Zdeněk Havlíček was shown off-competition.

The supporting programme presented works by František Vláčil, Jan Švankmajer, Jiří Trnka, Alfréd Radok, Karel Kachyňa, Jiří Hanzelka and Miroslav Zikmund, Mira Erdevički, Jana Ševčíková, Miroslav Janek, Pavel Juráček, Elo Havetta, Dušan Hanák and Juraj Jakubisko, Czech Television production, Prague Film Academy, Bratislava Art Academy and The Independent Film College in Písek, films relating to the years 1969 – 1977 – 1989, films awarded the Golden Kingfisher between the years 1993–1998, Music and Film section, Lars von Trier retrospective, exhibitions: The History of Czech Film by Milan Wolf and 98% Humidity by Michael Rittstein, concerts: Deep Sweden and Věra Bílá.

Ročník TŘINÁCTÝ – 2000 (10. – 16. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Programový ředitel: Jan Kastner

Moderátor festivalu: Jan Burian

Porota: Eva Zaoralová (předsedkyně), Mirka Spáčilová, Igor Chaun, Jan Kastner, Richard Němec

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Musíme si pomáhat** režiséra **Jana Hřebejka**, „jehož silný příběh, v němž se mísí smích a slzy, zachytil působení mezních situací na charakteru lidí i relativitu obecných měřítek“.

Zvláštní ocenění: Pramen života režiséra **Milana Cieslara**

Cena za nejlepší debut: Ene bene režisérky a scenáristky **Alice Nellis**

Další ceny

Don Quijote (Mezinárodní porota FICC): **Musíme si pomáhat**, režie **Jan Hřebejk**

Zvláštní uznání (Mezinárodní porota FICC): **Početí mého mladšího bratra**, režie **Vladimír**

Drha, Samotáři, režie **David Ondříček**

Cena studentské poroty: **Samotáři**, režie **David Ondříček**

Cena Asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace: **Ene bene**, režie **Alice Nellis**

Divácky nejúspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Všichni moji blízcí**, režie **Matej Mináč**

Nejlepší herečka, nejlepší herec (na základě hlasování čtenářů časopisu Cinema): **Eva Holubová, Jiří Kodet**

Filmy v soutěži: *Zdravý nemocný Vlastimil Brodský* (O. Havelka), *Praha očima...* (A. Benki, M. Pavlátová, M. Šulík, V. Michálek), *Nebát se a nakrást* (F. Filip), *Návrat ztraceného ráje* (V. Jasný), *Fontána pro Zuzanu 3* (D. Rapoš), *Kanárek* (V. Tauš), *Kuře melancholik* (J. Brabec), *Vincenz Priessnitz* (P. Linhart), *Všichni moji blízcí* (M. Mináč), *Hanele* (K. Kachyňa), *Eliška má ráda divočinu* (O. Schmidt), *Lazebník sibiřský* (N. Michalkov), *Početí mého mladšího bratra* (V. Drha), *Princezna ze mlejna 2* (Z. Troška), *Pramen života* (M. Cieslar), *Ene bene* (A. Nellis), *Král sokolů* (V. Vorlíček), *Musíme si pomáhat* (J. Hřebejk), *Samotáři* (D. Ondříček).

Po startu v minulém ročníku pokračovaly v doprovodném programu sekce Báječní lidé s klikou (jubilanti), Osamělí běžci, Fórum České televize, Hudba a film, přibýly sekce Divadlo a film, Filmy z ústavů ad., zejména však sekce Nejbouřitlivější desetiletí české kinematografie, vracející se o čtyřicet let zpět a otevírající se v tomto ročníku filmy z roku 1960. V rámci doprovodného programu k festivalu byla uspořádána výstava Aleš Najbrt a Zuzana Lednická: filmové plakáty 1988–2000, na koncertech vystoupily hudební skupiny MTO Universal Praha, Mig 21, Velvet Underground Revival Band a zpěvák a komentátor Jan Burian.

Year THIRTEEN – 2000 (10. – 16. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Programme director: Jan Kastner

Festival host: Jan Burian

Jury: Eva Zaoralová (Chair), Mirka Spáčilová, Igor Chaun, Jan Kastner, Richard Němec

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **Divided We Fall (Musíme si pomáhat)** directed by **Jan Hřebejk**, “a strong story with a mix of tears and laughter that depicts the influence of difficult situations on people’s character and the relativity of general opinion”.

Special prize: Spring of Life (Pramen života) directed by **Milan Cieslar**

Prize for the best debut: Eeny Meeny (Ene bene) written and directed by **Alice Nellis**

Other prizes

Don Quijote prize (International FICC jury voting): **Divided We Fall (Musíme si pomáhat)** directed by **Jan Hřebejk**

Special prize (International FICC jury): **The Conception of My Younger Brother (Početí mého mladšího bratra)** directed by **Vladimír Drha**, **Loners (Samotáři)** directed by **David Ondříček**

The student jury prize: **Loners (Samotáři)** directed by **David Ondříček**

The prize of the Association of Czech Film Clubs (Association of Czech Film Clubs members poll): **Eeny Meeny (Ene bene)**, directed by **Alice Nellis**

Best film voted by the audience (festival audience poll): **All My Loved Ones (Všichni moji blízcí)** directed by **Matej Mináč**

Best actress, best actor (Cinema readers poll): **Eva Holubová, Jiří Kodet**

Competing films: *The Wholesome Sick Beloved Brodský (Zdravý nemocný Vlastimil Brodský O. Havelka)*, *Prague Stories (Praha očima..., A. Benki, M. Pavlátová, M. Šulík, V. Michálek)*, *Don't Fear, Just Steal (Nebát se a nakrást, F. Filip)*, *Return To Paradise Lost (Návrat ztraceného ráje, V. Jasný)*, *A Fountain for Susan 3 (Fontána pro Žuzanu 3, D. Rapoš)*, *Canary (Kanárek, V. Tauš)*, *The Melancholic Chicken (Kuře melancholik, J. Brabec)*, *Vincenz Priessnitz (P. Linhart)*, *All My Loved Ones (Všichni moji blízcí, M. Mináč)*, *Hanele (K. Kachyňa)*, *Eliska Loves It Wild (Eliška má ráda divočinu, O. Schmidt)*, *The Barber of Siberia (Lazebník sibiřský, N. Michalkov)*, *The Conception of My Younger Brother (Početí mého mladšího bratra,*

V. Drha), *The Princess from the Mill 2 (Princezna ze mlejna 2*, Z. Troška), *Spring of Life (Pramen života*, M. Cieslar), *Eeny Meeny (Ene bene*, A. Nellis), *The Falcon King (Kráľ sokolů*, V. Vorlíček), *Divided We Fall (Musíme si pomáhat*, J. Hřebejk), *Loners (Samotáři*, D. Ondříček).

The supporting programme continued with the section Magicians of the Silverscreen (Jubilee), which started the previous year, the Czech Television Forum, Music and Film. And new sections: Theatre and Film, Films from Institutions and Suchlike, the section The Raging Decade of Czech Cinematography, going back forty years and starting this year with films from 1960. The supporting programme also organised an exhibition of Aleš Najbrt and Zuzana Lednická: Film Posters 1988–2000, concerts by MTO Universal Praha, Mig 21, the Velvet Underground Revival Band and singer and narrator Jan Burian.

Ročník ČTRNÁCTÝ 2001 (23. – 29. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Programový ředitel: Jan Kastner

Moderátoři festivalu: Jaroslav Dušek, Jan Burian

Porota: Jan Tříška (předseda), Dagmar Bláhová, Saša Gedeon, Jan Lukeš, Jan Malíř, Jiří Stránský, Jaroslav Sedláček

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena dvěma filmům: **Otesánek** režiséra **Jana Švankmajera** a **Paralelní světy** režiséra **Petra Václava**

Zvláštní ocenění: Bitva o život, režie **Miroslav Janek, Vít Janeček, Roman Vávra**

Cena za nejlepší debut: Cabriolet, režie **Marcel Bystroň**

Další ceny

Don Quijote (Mezinárodní porota FICC): **Krajinka**, režie **Martin Šulík**

Zvláštní uznání (Mezinárodní porota FICC): **Otesánek**, režie **Jan Švankmajer**

Cena studentské poroty: **Zpráva o putování studentů Petra a Jakuba**, režie **Drahomíra Vihanová**

Cena Asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace: **Samotáři**, režie **David Ondříček**

Divácky nejuspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Rebelové**, režie **Filip Renč**

Nejlepší herečka, nejlepší herec (na základě hlasování čtenářů časopisu Cinema): **Anna Šišková, Bolek Polívka**

Filmy v soutěži: *Šest statečných* (V. Král, V. Mašek, T. Kučerová, J. Vojtek, M. Repka, A. Klimt, A. Horečná), *Hurá na medvěda* (D. Vávrová), *Zpráva o putování studentů Petra a Jakuba* (D. Vihanová), *Tábor padlých žen* (L. Halama), *Cesta z města* (T. Vorel), *Oběti a vrazi* (A. Sedláčková), *Anděl exit* (V. Michálek), *Bitva o život* (M. Janek, V. Janeček, R. Vávra), *Začátek světa* (P. Melounek, D. Svátek, V. Drha), *Proroci a básníci* (I. Vojnár), *Kytice* (F. A. Brabec), *Otesánek* (J. Švankmajer), *Z pekla štěstí 2* (Z. Troška), *Rebelové* (F. Renč), *Krajinka* (M. Šulík), *The Plastic People of the Universe* (J. Chytilová), *Paralelní světy* (P. Václav), *Cabriolet* (M. Bystroň), *Vyhnání z ráje* (V. Chytilová).

V doprovodném programu pokračovaly sekce Báječní lidé s klikou, Nejbouřlivější desetiletí české kinematografie – 1961, Fórum České televize, přibylly sekce Film a sociologie, Slovenský proud, Rendez-vous s ...Janem Třískou, ...Petrem Zelenkou, Češi vidění zvenčí, Česká komedie, Panorama, Cesta k cestovateli ad. Byly uspořádány výstavy Juraj Jakubisko: Peroaniliny, Jiří Suchý: Od člověka z půdy k víkendu s Krausovou, zorganizována setkání Jaroslav Kučera: Sudety, Elena-Florentine Kühn: Odsun – zraněná krajina. Na koncertech vystoupily hudební skupiny Une anche passe, Tobí and Herroes, Tajga full service, Do konce, Divadlo Continuo, Jan Burian.

Year FOURTEEN – 2001 (23. – 29. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Programme director: Jan Kastner

Festival hosts: Jaroslav Dušek, Jan Burian

Jury: Jan Tříška (Chair), Dagmar Bláhová, Saša Gedeon, Jan Lukeš, Jan Malíř, Jiří Stránský, Jaroslav Sedláček

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to two films: **Little Otik (Otesánek)** directed by **Jan Švankmajer** and **Parallel Worlds (Paralelní světy)** directed by **Petr Václav**

Special prize: Battle for Life (Bitva o život) directed by **Miroslav Janek, Vít Janeček, Roman Vávra**

Prize for the best debut: Cabriolet directed by **Marcel Bystroň**

Other prizes

Don Quijote prize (International FICC jury voting): **Landscape (Krajinka)** directed by **Martin Šulík**

Special prize (International FICC jury): **Little Otik (Otesánek)** directed by **Jan Švankmajer**

Student jury prize: **The Pilgrimage of Students Peter and Jacob (Zpráva o putování studentů Petra a Jakuba)** directed by **Drahomíra Vihanová**

The prize of the Association of Czech Film Clubs (Association of Czech Film Clubs members poll): **Loners (Samotáři)** directed by **David Ondříček**

Best film voted by the audience (festival audience poll): **The Rebels (Rebelové)** directed by **Filip Renč**

Best actress, best actor (Cinema readers poll): **Anna Šišková, Bolek Polívka**

Competing films: *Magnificent Six (Šest statečných, V. Král, V. Mašek, T. Kučerová, J. Vojtek, M. Repka, A. Klimt, A. Horečná)*, *Bear on the Run (Hurá na medvěda, D. Vávrová)*, *The Pilgrimage of Students Peter and Jacob (Zpráva o putování studentů Petra a Jakuba, D. Vihanová)*, *The Camp of Fallen Women (Tábor padlých žen, L. Halama)*, *Out of the City (Cesta z města, T. Vorel)*, *Victims and Murderers (Oběti a vrazi, A. Sedláčková)*, *Angel Exit (Anděl exit, V. Michálek)*, *Battle for Life (Bitva o život, M. Janek, V. Janeček, R. Vávra)*, *The Beginning of the World (Začátek světa, P. Melounek, D. Svátek, V. Drha)*, *Prophets and Poets (Proroci a básníci, I. Vojnár)*, *Wild Flowers (Kytice, F. A. Brabec)*, *Little Otik (Otesánek, J. Švankmajer)*, *Helluva Good Luck 2 (Z pekla štěstí 2, Z. Troška)*, *The Rebels (Rebelové, F. Renč)*, *Landscape (Krajinka, M. Šulík)*, *The Plastic People of the Universe (J. Chytilová)*, *Parallel Worlds (Paralelní světy, P. Václav)*, *Cabriolet (M. Bystron)*, *Expulsion from Paradise (Vyhnání z ráje, V. Chytilová)*.

The supporting programme continued with the section Magicians of the Silverscreen, The Raging Decade of Czech Cinematography – 1961, The Czech Television Forum and new sections: Film and Sociology, The Slovak Wave, Rendez-Vous with ... Jan Tříška, ... Petr Zelenka, Czechs Seen from the Outside, Czech Comedies, Panorama, A Journey to the Explorer, and so on. Exhibitions: Juraj Jakubisko: Pen-anilin, Jiří Suchý: From the Man from the Attic to the Weekend with Krausová, Jaroslav Kučera: Sudeten, Elena-Florentine Kühn: Removal – the Wounded Landscape. Concerts: Une anche passe, Tobi and Herroes, Tajga full service, Do konce, Divadlo Continuo, Jan Burian.

Ročník PATNÁCTÝ 2002 (22. – 28. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Programový ředitel: Jan Kastner

Moderátoři: Jaroslav Dušek, Jan Burian

Porota: Miroslav Ondříček (předseda), Tomáš Baldýnský, Ivan Fíla, Vlasta Chramostová, Kateřina Černá

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Babí léto** režiséra **Vladimíra Michálka**

Zvláštní ocenění: Nachové plachty, režie **Miroslav Janek**

Cena za nejlepší debut: Divoké včely, režie **Bohdan Sláma**

Další ceny

Don Quijote (Mezinárodní porota FICC): **Radhošť**, režie **Bohdan Sláma, Pavel Göbl, Tomáš Dobruška**

Zvláštní uznání (Mezinárodní porota FICC): **Výlet**, režie **Alice Nellis**

Cena studentské poroty: **Nachové plachty**, režie **Miroslav Janek**

Cena Asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace: **Divoké včely**, režie **Bohdan Sláma**

Divácky nejúspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Rok d'ábla**, režie **Petr Zelenka**

Nejlepší herečka, nejlepší herec (na základě hlasování čtenářů časopisu Cinema): **Tatiana Vilhelmová, Ondřej Vetchý**

Filmy v soutěži: *Archa pro Vojtu* (M. Elšíková-Vadasová), *Babí léto* (V. Michálek), *Divoké včely* (B. Sláma), *Karu Süda – Medvědí srdce* (A. Iho), *Královský slib* (K. Hanzlík), *Kruh* (V. Plívová-Šimková), *Mach, Šebestová a kouzelné sluchátko* (V. Vorlíček), *Nachové plachty* (M. Janek), *Perníková věž* (M. Šteindler), *Podzimní návrat* (G. Agathonikiadis), *Radhošť* (B. Sláma, P. Göbl, T. Doruška), *Rok d'ábla* (P. Zelenka), *Tmavomodrý svět* (J. Svěrák), *Únos domů* (I. Pokorný), *Výlet* (A. Nellis), *Zatracení* (D. Svátek).

V doprovodném programu pokračovaly sekce Báječní lidé s klikou, Nejbouřlivější desetiletí české kinematografie – 1962, Fórum České televize, nově se objevily sekce Svěráz českého filmu, Science-fiction Karla Zemana, Jeden svět, Retrospektiva Miloše Formana. Proběhly prezentace APA – panel filmových projektů 2002 a Národního filmového archivu, výstavy

Petra Našice Amadeus a Radovana Kodery Stopy holocaustu, koncertovali Mediterian, Čechomor, Michal Prokop a Nutrio, Jiří Schmitzer, Jan Burian ad.

Při celkem 102 projekcích bylo ve 13 sekcích uvedeno 158 filmů.

Year FIFTEEN – 2002 (22. – 28. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Programme director: Jan Kastner

Festival hosts: Jaroslav Dušek, Jan Burian

Jury: Miroslav Ondříček (Chair), Tomáš Baldýnský, Ivan Fíla, Vlasta Chramostová, Kateřina Černá

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **Autumn Spring (Babí léto)** directed by **Vladimír Michálek**

Special prize: Crimson Sails (Nachové plachty) directed by **Miroslav Janek**

Prize for the best debut: The Wild Bees (Divoké včely) directed by **Bohdan Sláma**

Other prizes

Don Quijote prize (International FICC jury voting): **Riedgost (Radhošť)** directed by **Bohdan Sláma, Pavel Göbl, Tomáš Dobruška**

Special prize (International FICC jury): **Some Secrets (Výlet)** directed by **Alice Nellis**

Student jury prize: **Crimson Sails (Nachové plachty)** directed by **Miroslav Janek**

The prize of the Association of Czech Film Clubs (Association of Czech Film Clubs members poll): **The Wild Bees (Divoké včely)** directed by **Bohdan Sláma**

Best film voted by the audience (festival audience poll): **Year of the Devil (Rok ďábla)** directed by **Petr Zelenka**

Best actress, best actor (Cinema readers poll): **Tatiana Vilhelmová, Ondřej Vetchý**

Competing films: *The Ark for Vojta (Archa pro Vojtu, M. Elšíková-Vadasová)*, *Autumn Spring (Babí léto, V. Michálek)*, *The Wild Bees (Divoké včely, B. Sláma)*, *The Heart of the Bear (Karu Sűda – Medvědí srdce, A. Iho)*, *A Royal Promise (Královský slib, K. Hanzlík)*, *The Circle (Kruh, V. Plívová-Šimková)*, *Max, Sally and the Magic Phone (Mach, Šebestová a kouzelné sluchátko, V. Vorlíček)*, *Crimson Sails (Nachové plachty, M. Janek)*, *The Coal Tower (Perníková věž,*

M. Šteindler), *Returning in Autumn* (*Podzimní návrat*, G. Agathonikiadis), *Riedgost* (*Radhošť*, B. Sláma, P. Göbl, T. Doruška), *Year of the Devil* (*Rok ďábla*, P. Zelenka), *Dark Blue World* (*Tmavomodrý svět*, J. Svěrák), *Kidnapping Home* (*Únos domů*, I. Pokorný), *Some Secrets* (*Výlet*, A. Nellis), *The Damned* (*Zatracení*, D. Svátek).

The supporting programme continued with the section Magicians of the SilverScreen, The Raging Decade of Czech Cinematography – 1962, The Czech Television Forum, new sections: The Individuality of Czech Film, Karel Zeman Science Fiction, One World, Miloš Forman Retrospective, and so on. APA presentations – a panel of film projects 2002 and the National Film Archive, exhibitions: Petr Našic – Amadeus and Radovan Koderá – The Marks of the Holocaust, concerts: Mediterian, Čechomor, Michal Prokop and Nutrio, Jiří Schmitzer, Jan Burian and so on.

158 films were shown in 102 projections in 13 sections.

Ročník ŠESTNÁCTÝ 2003 (31. 3. – 5. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Programový ředitel: Jan Kastner

Moderátoři: Divadlo Sklep, Jan Burian

Porota celovečerních filmů: Stanislav Milota (předseda), Tanja Meding (Německo), Nikolaj Nikitin (Německo), Thom Palmen (Švédsko), Eddie Cockrell (USA)

Porota dokumentárních filmů: Jiří Krejčík (předseda), Ulle Schroeder (Německo), Elizabeth Marschan (Finsko)

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Pupendo** režiséra **Jana Hřebejka**

Zvláštní ocenění: Smradi, režie **Zdeněk Tyc**

Zlatého ledňáčka pro dokument do 30 minut získal film **Úžera** režiséra **Martina Řezníčka**

Zlatého ledňáčka pro dokument nad 30 minut získal film **Hitler, Stalin a já** režisérky **Heleny Třeštíkové**

Další ceny

Cena asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace: **Rok ďábla**, režie **Petr Zelenka**

Divácky nejuspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Smradi**, režie **Zdeněk Tyc**

Nejlepší herečka, nejlepší herec (na základě hlasování čtenářů časopisu Cinema): **Iva Janžurová, Ivan Trojan**

Filmy v soutěži celovečerních filmů: *Čert ví proč* (R. Vávra), *Děvčátko* (B. Tuček), *Fimfárum Jana Wericha* (V. Pospíšilová, A. Klimt), *Hry prachu* (M. Mareček), *Kdo bude hlídat hlídače aneb Klíč k chaloupce strýčka Toma* (K. Vachek), *Kruté radosti* (J. Nvota), *Krysař* (F. A. Brabec), *Láska shora* (P. Marek), *Lesní chodci* (I. Vojnár), *Městečko* (J. Kraus), *Musím tě svést* (A. Sedláčková), *Nonstop* (J. Gogola ml.), *Pupendo* (J. Hřebejk), *Smradi* (Z. Tyc), *Starověrci, Svěcení jara* (J. Ševčíková), *Waterloo po česku* (V. Olmer).

V doprovodném programu pokračovaly sekce Báječní lidé s klikou, Nejbouřlivější desetiletí české kinematografie – 1963, Fórum České televize, Škola – základ filmového života, a dále Osamělí běžci, Jakubisko očima Jakubiska, Básníci samoty, Filmy pro děti a mládež, Středoevropský film, Den evropského filmu ad. Proběhla výstava 50 let s Českou televizí, prezentace programu Media Plus a Panel filmových projektů, jakož i série koncertních vystoupení.

Ve 125 projekcích bylo uvedeno ve 14 sekcích 157 filmů. Na festivalu se akreditovalo 846 osob, z toho 69 novinářů, 53 zahraničních hostů a 543 hostů domácích. Zbývajících 181 akreditací bylo studentských, pro členy filmových klubů a víkendové akreditace. Festivalové projekce navštívilo celkem 28 326 diváků.

Year SIXTEEN – 2003 (31. 3. – 5. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Programme director: Jan Kastner

Festival hosts: Divadlo Sklep, Jan Burian

Feature film jury: Stanislav Milota (Chair), Tanja Meding (Germany), Nikolaj Nikitin (Germany), Thom Palmen (Sweden), Eddie Cockrell (USA)

Documentary jury: Jiří Krejčík (Chair), Ulle Schroeder (Germany), Elizabeth Marschan (Finland)

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **Pupendo** directed by **Jan Hřebejk**

Special prize: Brats (Smradi) directed by **Zdeněk Tyc**

The Golden Kingfisher for a Documentary up to 30 minutes was awarded to the film **Loan Shark (Úžera)** directed by **Martin Řezníček**

The Golden Kingfisher for a Documentary over 30 minutes was awarded to the film **Hitler, Stalin and I (Hitler, Stalin a já)** directed by **Helena Třeštíková**

Other prizes

The prize of the Association of Czech Film Clubs (Association of Czech Film Clubs members poll): **Year of the Devil (Rok ďábla)** directed by **Petr Zelenka**

Best film voted by the audience (festival audience poll): **Brats (Smradi)** directed by **Zdeněk Tyc**

Best actress, best actor (Cinema readers poll): **Iva Janžurová, Ivan Trojan**

Films competing in Feature Film section: *The Devil Knows Why (Čert ví proč, R. Vávra)*, *Girlie (Děvčátko, B. Tuček)*, *Jan Werich Fimfarum (Fimfárum Jana Wericha, V. Pospíšilová, A. Klimt)*, *Dust Games (Hry prachu, M. Mareček)*, *Who Will Watch the Watchman or the Key to Uncle Tom's Cabin (Kdo bude hlídat hlídače aneb Klíč k chaloupce strýčka Toma, K. Vachek)*, *Cruel Joys (Kruté radosti, J. Nvota)*, *The Pied Piper (Krysař, F. A. Brabec)*, *Love from Above (Láska shora, P. Marek)*, *Forest Walkers (Lesní chodci, I. Vojnár)*, *Small Town (Městečko, J. Kraus)*, *Seducer (Musím tě svést, A. Sedláčková)*, *Nonstop (J. Gogola ml.)*, *Pupendo (J. Hřebejk)*, *The Brats (Smradi, Z. Tyc)*, *Old Believers*, *The Rite of Spring (Starověrci, Svěcení jara, J. Ševčíková)*, *Czech Waterloo (Waterloo po česku, V. Olmer)*.

The supporting programme continued with the section Magicians of the Silverscreen, The Raging Decade of Czech Cinematography – 1963, The Czech Television Forum, School – the Base for the Life of Film, also: Lonely Runners, Jakubisko seen by Jakubisko, The Poets of Loneliness, Films for Children and Youth, Central European Film, Days of European Film, and so on. Exhibition: 50 years with Czech Television, programme: Media Plus and the panel of film projects, and concerts.

157 films were shown in 125 projections in 14 sections. There were 846 accredited visitors incl. 69 journalists, 53 foreign guests and 543 home guests. The remaining 181 accreditations were for students, film club members and weekend accreditations. The Festival was visited by 28,326 attendees in total.

Ročník SEDMNÁCTÝ 2004 (29. 3. – 4. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Programový ředitel: Jan Kastner

Moderátoři: Divadlo Sklep, Jan Burian

Porota celovečerních filmů: Jaromír Hanzlík (předseda), Martin Blaney (Velká Británie), Robert M. Richter (Švýcarsko), Jakob Abrahamsson (Švédsko), Ivan Shvedoff (Rusko)

Porota dokumentárních filmů: Drahomíra Vihanová (předsedkyně), Allan Berg Nielsen (Dánsko), Maria Teresa Simoes Loureiro (Portugalsko)

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Nevěrné hry** režisérky **Michaely Pavlátové**

Zvláštní ocenění: Nuda v Brně, režie **Vladimír Morávek**

Zlatého ledňáčka pro dokument do 30 minut získal film **Návrat Jana z pařížského exilu do Prahy v létě 2003** režiséra **Martina Řezníčka**

Zlatého ledňáčka pro dokument nad 30 minut získal film **Kristova léta, dámy** režisérky **Terezy Kopáčové**

Další ceny

Don Quijote (Mezinárodní porota FICC): **Sentiment**, režie **Tomáš Hejtmánek**

Zvláštní uznání (Mezinárodní porota FICC): **Mistři**, režie **Marek Najbrt**

Cena studentské poroty: **Nuda v Brně**, režie **Vladimír Morávek**

Cena Asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace: **Nuda v Brně**, režie **Vladimír Morávek**

Divácky nejuspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Nuda v Brně**, režie **Vladimír Morávek**

Nejlepší herečka, nejlepší herec (na základě hlasování čtenářů časopisu Cinema): **Anna Geislerová, Boleslav Polívka**

Filmy v soutěži celovečerních filmů: *Quartétto* (L. Siváková), *Nuda v Brně* (V. Morávek), *Nevěrné hry* (M. Pavlátová), *Želary* (O. Trojan), *Jedna ruka netleská* (D. Ondříček), *Sentiment* (T. Hejtmánek), *Mazaný Filip* (V. Marhoul), *Jak básníci neztrácejí naději* (D. Klein), *Bolero* (F. A. Brabec), *Král zlodějů* (I. Fíla), *Mistři* (M. Najbrt).

V doprovodném programu pokračovaly sekce Bájční lidé s klikou, Nejbouřlivější desetiletí české kinematografie – 1964, Škola – základ filmového života, Osamělí běžci, samostatné sekce byly věnovány Janu Švankmajerovi, Věře Plívové-Šimkové, Ester Krumbachové a české nové vlně, 40 letům s Večerníčkem, středoevropskému filmu, ozvěnám Dnů evropského filmu ad. Proběhla rozsáhlá výstava Evy a Jana Švankmajerových, křest knihy Evy Švankmajerové Otesánek, Panel filmových projektů, Kulaté stoly na téma Filmová distribuce, Filmová kritika, Filmové festivaly, Středoevropský film, bohatý byl i program koncertní.

Ve 170 projekcích bylo uvedeno 225 filmů v 16 sekcích. Akreditovalo se 641 osob, z toho 93 novinářů, 81 zahraničních hostů a 391 hostů domácích, 76 akreditací bylo studentských, víkendových a pro členy filmových klubů. Projekce navštívilo 28 211 diváků.

Year SEVENTEEN – 2004 (29. 3. – 4. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Programme director: Jan Kastner

Festival hosts: Divadlo Sklep, Jan Burian

Feature film jury: Jaromír Hanzlík (Chair), Martin Blaney (UK), Robert M. Richter (Switzerland), Jakob Abrahamsson (Sweden), Ivan Shvedoff (Russia)

Documentary jury: Drahomíra Vihanová (Chair), Allan Berg Nielsen (Denmark), Maria Teresa Simoes Loureiro (Portugal)

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **Faithless Games (Nevěrné hry)** directed by **Michaela Pavlátová**

Special prize: **Bored in Brno (Nuda v Brně)** directed by **Vladimír Morávek**

The Golden Kingfisher for a documentary up to 30 minutes was awarded to the film **Jan's Return from his Paris Exile to Prague in the Summer 2003 (Návrat Jana z pařížského exilu do Prahy v létě 2003)** directed by **Martin Řezníček**

The Golden Kingfisher for a documentary over 30 minutes was awarded to the film **Thirty-Three Years of Age, Ladies ... (Kristova léta, dámy)** directed by **Tereza Kopáčová**

Other prizes

Don Quijote prize (International FICC jury voting): **Sentiment** directed by **Tomáš Hejtmánek**

Special prize (International FICC jury): **Champions (Mistři)** directed by **Marek Najbrt**

Student jury prize: **Bored in Brno (Nuda v Brně)** directed by **Vladimír Morávek**

The prize of the Association of Czech Film Clubs (Association of Czech Film Clubs members poll): **Bored in Brno (Nuda v Brně)** directed by **Vladimír Morávek**

Best film voted by the audience (festival audience poll): **Bored in Brno (Nuda v Brně)** directed by **Vladimír Morávek**

Best actress, best actor (Cinema readers poll): **Anna Geislerová, Boleslav Polívka**

Films competing in Feature Film section: *Quartet (Quartétto, L. Siváková)*, *Bored in Brno (Nuda v Brně, V. Morávek)*, *Faithless Games (Nevěrné hry, M. Pavlátová)*, *Želary (O. Trojan)*, *One Hand Can't Clap (Jedna ruka netleská, D. Ondříček)*, *Sentiment (T. Hejtmánek)*, *Smart Philip (Mazaný Filip, V. Marhoul)*, *The Poets Never Lose Hope (Jak básníci neztrácejí naději, D. Klein)*, *Bolero (F. A. Brabec)*, *King of Thieves (Kráľ zlodějů, I. Fíla)*, *Champions (Mistři, M. Najbrt)*.

The supporting programme continued with the section Magicians of the Silverscreen, The Raging Decade of Czech Cinematography – 1964, School – the Base for the Life of Film, Lonely Runners, separate sections for Jan Švankmajer, Věra Plívová-Šimková, Ester Krumbachová and the Czech New Wave, 40 years with bedtime stories (Večerníček), Central European Film, Echoes of the Days of European Film, and so on. A large exhibition of Eva and Jan Švankmajer, an official introduction of Eva Švankmajer's book Little Otik, Panel of Film Projects, round tables regarding film distribution, film reviews, film festivals, Central European Film, and a rich concert programme.

225 films were shown in 170 projections in 16 sections. There were 641 accredited visitors incl. 93 journalists, 81 foreign guests and 391 home guests, 76 student, weekend and film club accreditations. The Festival was visited by 28,211 attendees in total.

Ročník OSMNÁCTÝ 2005 (25. 4. – 1. 5.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Programový ředitel: Jan Kastner

Moderátoři: Pavel Anděl, Jan Burian

Porota celovečerních filmů: Zdeněk Tyc (předseda), Peter Hames (Velká Británie), Nick Holdsworth (Velká Británie), Labina Mitevska (Makedonie), Alexej Medveděv (Rusko)

Porota dokumentárních filmů: Erika Hníková (předsedkyně), Anna Hoffmann (Německo), Alfredo Knuchel (Švýcarsko)

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Sluneční stát aneb Hrdinové dělnické třídy** režiséra **Martina Šulíka**

Zvláštní ocenění: Český sen, režie **Vít Klusák, Filip Remunda**

Zlatého ledňáčka pro dokument do 30 minut získal film **Věci** režisérky **Marty Hrubé**

Zlatého ledňáčka pro dokument nad 30 minut získal film **Kamenolom Boží** režiséra **Břetislava Rychlíka**

Další ceny

Don Quijote (Mezinárodní porota FICC): **Horem pádem**, režie **Jan Hřebejk**

Zvláštní uznání (Mezinárodní porota FICC): **Příběhy obyčejného šílenství**, režie **Petr Zelenka**

Cena studentské poroty: **Vaterland – lovecký deník**, režie **David Jařab**

Cena asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace: **Mistři**, režie **Marek Najbrt**

Divácky neúspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Román pro ženy**, režie **Filip Renč**

Nejlepší herečka, nejlepší herec (na základě hlasování čtenářů časopisu Cinema): **Emília Vášáryová, Jiří Macháček**

Filmy v soutěži celovečerních filmů: *Autodidakté architektury nitra* (R. Tůma), *Český sen* (V. Klusák, F. Remunda), *Duše jako kaviár* (M. Cieslar), *Horem pádem* (J. Hřebejk), *Choking hazard* (M. Dobeš), *Kousek nebe* (P. Nikolaev), *Krev zmizelého* (M. Cieslar), *Milenci a vrazi* (V. Polesný), *Mír jejich duši* (P. Štingl), *Non plus ultras* (J. Sluka), *Pánská jízda* (M. Kotík), *Post coitum* (J. Jakubisko), *Příběhy obyčejného šílenství* (P. Zelenka), *Román pro ženy* (F. Renč), *Sametoví vrazi* (J. Svoboda), *Silný kafe* (B. Gunnarsson), *Skřítek* (T. Vorel), *Sluneční stát aneb Hrdinové dělnické třídy* (M. Šulík), *Snowboardáci* (K. Janák), *Správce statku* (M. Duba), *Vaterland – lovecký deník* (D. Jařab), *Velká voda* (I. Trajkov), *Zostane to medzi nami* (M. Šindelka), *Žralok v hlavě* (M. Procházková).

V doprovodném programu pokračovaly sekce Báječní lidé s klikou, Nejbouřlivější desetiletí české kinematografie – 1965, Škola – základ filmového života, samostatné Pocty byly

věnovány Vladimíru Körnerovi, Jiřímu Voskocovi a Janu Werichovi, Karlu Zemanovi, Václavu Chaloupkovi. Další sekce: Film v exilu a exil ve filmu, Souvislosti, Večerníček slaví 40 let, Cesta k cestovatelům, Středoevropský film, Jeden svět ad. Proběhlo téměř deset koncertů, výstavy Tajemná Indonésie – tamtamy času, 100 let V + W, Nebeští jezdci, Panel připravovaných filmových projektů a série kulatých stolů a besed.

Ve 162 projekcích bylo uvedeno 156 filmů v 17 sekcích. Akreditovalo se 598 osob, z toho 93 novinářů, 54 zahraničních hostů a 322 domácích hostů. Bylo vydáno 26 781 vstupenek.

Year EIGHTEEN – 2005 (25. 4. – 1. 5.)

Festival director: Ivan Jáchim

Programme director: Jan Kastner

Festival hosts: Pavel Anděl, Jan Burian

Feature film jury: Zdeněk Tyc (Chair), Peter Hames (UK), Nick Holdsworth (UK), Labina Mitevska (Macedonia), Alexej Medveděv (Russia)

Documentary jury: Erika Hníková (Chair), Anna Hoffmann (Germany), Alfredo Knuchel (Switzerland)

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **The City of the Sun (Sluneční stát aneb Hrdinové dělnické třídy)** directed by **Martin Šulík**

Special prize: Czech Dream (Český sen) directed by **Vít Klusák, Filip Remunda**

The Golden Kingfisher for a documentary up to 30 minutes was awarded to the film **Things (Věci)** directed by **Marta Hrubá**

The Golden Kingfisher for a Documentary over 30 minutes was awarded to the film **God's Stone Quarry (Kamenolom Boží)** directed by **Břetislav Rychlík**

Other prizes

Don Quijote prize (International FICC jury voting): **Up and Down (Horem pádem)** directed by **Jan Hřebejk**

Special prize (International FICC jury): **Wrong Side Up (Příběhy obyčejného šílenství)** directed by **Petr Zelenka**

Student jury prize: **Fatherland – Hunting Diary (Vaterland – lovecký deník)** directed by **David Jařab**

The prize of the Association of Czech Film Clubs (Association of Czech Film Clubs members poll): **Champions (Mistři)** directed by **Marek Najbrt**

Best film voted by the audience (festival audience poll): **From Subway with Love (Román pro ženy)** directed by **Filip Renč**

Best actress, best actor (Cinema readers poll): **Emília Vášáryová, Jiří Macháček**

Films competing in Feature Film section: *Autodidactic Architectures of the Heart (Autodidakté architektury nitra*, R. Tůma), *Czech Dream (Český sen*, V. Klusák, F. Remunda), *Dirty Soul (Duše jako kaviár*, M. Cieslar), *Up and Down (Horem pádem*, J. Hřebejk), *Choking Hazard* (M. Dobeš), *A Little Piece of Heaven (Kousek nebe*, P. Nikolaev), *Shadows of the Deceased (Krev zmizelého*, M. Cieslar), *Lovers and Murderers (Milenci a vrazi*, V. Polesný), *Peace to Their Souls (Mír jejich duší*, P. Štingl), *Non Plus Ultras* (J. Sluka), *Stag Party (Pánská jízda*, M. Kotík), *Post Coitum* (J. Jakubisko), *Wrong Side Up (Příběhy obyčejného šílenství*, P. Zelenka), *From Subway with Love (Román pro ženy*, F. Renč), *Velvet Murderers (Sametoví vrazi*, J. Svoboda), *Strong Coffee (Silný kafe*, B. Gunnarsson), *Goblin (Skřítek*, T. Vorel), *The City of the Sun (Sluneční stát aneb Hrdinové dělnické třídy*, M. Šulík), *Snowboarders (Snowboardáci*, K. Janák), *The Farm Keeper (Správce statku*, M. Duba), *Fatherland – Hunting Diary (Vaterland – lovecký deník*, D. Jařab), *The Great Water (Velká voda*, I. Trajkov), *It Will Stay Between Us (Zostane to medzi nami*, M. Šindelka), *Shark in the Head (Žralok v hlavě*, M. Procházková).

The supporting programme continued with the section Magicians of the SilverScreen, The Raging Decade of Czech Cinematography – 1965, School – the Base for the Life of Film, Lonely Runners, separate sections for Vladimír Körner, Jiří Voskovec and Jan Werich, Karel Zeman, Václav Chaloupek. Other sections: Film in Exile and Exile in Film, Connections, Večerníček Celebrates 40 years, Journey to the Explorer, Central European Film, One World, and so on. Almost ten concerts took place as well as exhibitions: Mysterious Indonesia – Tomtoms of Time, 100 Years of Voskovec & Werich, Sky Riders, panel of upcoming film projects and a series of round tables and discussions.

156 films were shown in 162 projections in 17 sections. There were 598 accredited visitors incl. 93 journalists, 54 foreign guests and 322 home guests. 26,781 tickets were sold.

Ročník DEVATENÁCTÝ 2006 (3. – 9. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Programový ředitel: Jan Kastner

Moderátoři: Pavel Anděl, Jan Burian

Porota celovečerních filmů: Maciej Karpinski (Polsko, předseda), Wendy Ide (Velká Británie), Danny Krausz (Rakousko), Ivan Franěk (Česká republika / Francie)

Porota dokumentárních filmů: Jana Hádková (předsedkyně), Ulrike Schaz (Německo), Michael Pilz (Rakousko)

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Štěstí** režiséra **Bohdana Slámy**

Zvláštní ocenění: Šílení, režie **Jan Švankmajer**

Zlatého ledňáčka pro dokument do 30 minut získal film **Děti z Hartmanic** režisérky **Lucie Králové**

Zlatého ledňáčka pro dokument nad 30 minut získal film **Legenda o ptačím vejci** režiséra **Zdeňka Novotného Bričkovského**

Další ceny

Don Quijote (Mezinárodní porota FICC): **Štěstí**, režie **Bohdan Sláma**

Zvláštní uznání (Mezinárodní porota FICC): **Příběhy obyčejného šílenství**, režie **Petr Zelenka**

Cena studentské poroty: **Šílení**, režie **Jan Švankmajer**

Zvláštní uznání studentské poroty: **Coming Soon**, režie **Sir Tijn Po**

Cena Asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace: **Toyen**, režie **Jan Němec**

Divácky nejuspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Raftáci**, režie **Karel Janák**

Nejlepší herecký výkon (na základě hlasování čtenářů MF Dnes): **Vojtěch Kotek**

Filmy v soutěži celovečerních filmů: *Anděl Páně* (J. Strach), *Blízko nebe* (D. Svátek), *Coming Soon* (Sir Tijn Po), *Expert* (K. Coma), *Fimfárum 2* (J. Balej, V. Pospíšilová, A. Klimt, B. Pojar), *Hrubeš a Mareš jsou kamarádi do deště* (V. Morávek), *Ještě žiju s věšákem, plácačkou a čepicí* (P. Göbl, R. Švejda), *Nebyť dnešní* (P. Marek), *O dve slabiky pozadu* (K. Šulajová), *Panic je nanic* (I. Macharáček), *Raftáci* (K. Janák), *Restart* (J. Ševčík), *Sklapni a zastřel mě* (S. Agro),

Šílení (J. Švankmajer), *Štěstí* (B. Sláma).

Filmy uvedené mimo soutěž: *Dobbla!* (P. Vachler), *Jak se krotí krokodýli* (M. Poledňáková), *Toyen* (J. Němec).

V doprovodném programu pokračovaly sekce Bájční lidé s klikou, Nejbouřlivější desetiletí české kinematografie – 1966, Škola – základ filmového života, samostatně Pocty se dostalo Otakaru Vávrovi a jeho žákům, Adolfu Bornovi a Juditě Křížové. Sekce Události prezentovala díla Dušana Hanáka a Jiřího Stránského, s besedou s protagonisty bylo spojeno uvedení Bytového divadla Vlasty Chramostové, vlastní sekce měl film animovaný a středoevropský, program doplňovaly kinolektoráty, talkshow a hudební klipy, Panel připravovaných hraných filmových projektů, diskusní panely a besedy k projekcím. Proběhly tři výstavy (Animácie – jarní zrání, dvě Adolfa Borna) a téměř desítky koncertů.

Ve 284 projekcích bylo uvedeno v 15 sekcích 228 filmů. Akreditovalo se 557 osob, z toho 96 novinářů, 44 zahraničních a 325 domácích hostů, vydáno bylo 23 400 vstupenek.

Year NINETEEN – 2006 (3. – 9. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Programme director: Jan Kastner

Festival hosts: Pavel Anděl, Jan Burian

Feature film jury: Maciej Karpinski (Poland, Chair), Wendy Ide (UK), Danny Krausz (Austria), Ivan Franěk (Czech Republic / France)

Documentary jury: Jana Hádková (Chair), Ulrike Schaz (Germany), Michael Pilz (Austria)

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **Something Like Happiness (Štěstí)** directed by **Bohdan Sláma**

Special prize: Lunacy (Šílení) directed by **Jan Švankmajer**

The Golden Kingfisher for a documentary up to 30 minutes was awarded to the film **Kids from Hartmanice (Děti z Hartmanic)** directed by **Lucie Králová**

The Golden Kingfisher for a documentary over 30 minutes was awarded to the film **The Legend of the Bird's Egg (Legenda o ptačím vejci)** directed by **Zdeněk Novotný Bričkovský**

Other prizes

Don Quijote prize (International FICC jury voting): **Something Like Happiness (Štěstí)** directed by **Bohdan Sláma**

Special prize (International FICC jury): **Wrong Side Up (Příběhy obyčejného šílenství)** directed by **Petr Zelenka**

Student jury prize: **Lunacy (Šílení)** directed by **Jan Švankmajer**

Special prize of the student jury: **Coming Soon** directed by **Sir Tijn Po**

The prize of the Association of Czech Film Clubs (Association of Czech Film Clubs members poll): **Toyen** directed by **Jan Němec**

Best film voted by the audience (festival audience poll): **Rafters (Raftáci)** directed by **Karel Janák**

Best actor/actress (MF Dnes readers poll): **Vojtěch Kotek**

Films competing in Feature Film section: *God's Angel (Anděl Páně, J. Strach)*, *Close to Heaven (Blízko nebe, D. Svátek)*, *Coming Soon (Sir Tijn Po)*, *Experts (Experti, K. Coma)*, *Fimfarum 2 (Fimfárum 2, J. Balej, V. Pospíšilová, A. Klimt, B. Pojar)*, *Hrubes and Mares Friends (Hrubeš a Mareš jsou kamarádi do deště, V. Morávek)*, *Rail Yard Blues (Ještě žiju s věšákem, plácačkou a čepicí, P. Göbl, R. Švejda)*, *Not of Today (Nebýt dnešní, P. Marek)*, *Two Syllables Behind (O dve slabiky pozadu, K. Šulajová)*, *Virginity Sucks (Panic je nanic, I. Macharáček)*, *Rafters (Raftáci, K. Janák)*, *Restart (J. Ševčík)*, *Shut Up and Shoot Me (Sklapni a zastřel mě, S. Agro)*, *Lunacy (Šílení, J. Švankmajer)*, *Something Like Happiness (Štěstí, B. Sláma)*.

Films shown in non-competition section: *Zonked (Doblba!, P. Vachler)*, *How to Tame Crocodiles (Jak se krotí krokodýli, M. Poledňáková)*, *Toyen (J. Němec)*.

The supporting programme continued with the section Magicians of the SilverScreen, The Raging Decade of Czech Cinematography – 1966, School – the Base for the Life of Film, separate sections for Otakar Vávra and his students, Adolf Born and Judita Křížová. A section called Events presented the work of Dušan Hanák and Jiří Stránský, a discussion with the protagonists was linked with a showing of Vlasta Chramostová's "Apartment Theatre", special sections for cartoons and Central European film; the programme was supplemented with cinema lectures, talk-shows and music clips, panel of upcoming feature film projects, discussions regarding the films shown. Three exhibitions (Animania – Spring Ripening, two about Adolf Born) and almost a dozen concerts took place.

228 films were shown in 284 projections in 15 sections. There were 557 accredited visitors incl. 96 journalists, 44 foreign guests and 325 home guests; 23,400 tickets were sold.

Ročník DVACÁTÝ 2007 (23. – 29. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Moderátoři: Pavel Anděl, Jan Burian

Porota celovečerních filmů: Iva Janžurová (předsedkyně), Bojidar Manov (Bulharsko), Alan Fountain (Velká Británie), Danijel Hočevar (Slovinsko), Peter Dubecký (Slovensko)

Porota dokumentárních filmů: Jana Cisar (Německo, předsedkyně), Robert Kirchoff (Slovensko), Kristiina Davidjants (Estonsko)

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Pusinky** režisérky **Karin Babinské**

Zvláštní ocenění: ...a bude hůř, režie **Petr Nikolaev**

Zlatého ledňáčka pro nejlepší dokument získal film **Marcela** režisérky **Heleny Třeštíkové**

Další ceny

Cena Asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace:

Pravidla lži, režie **Robert Sedláček**

Divácky nejuspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Pravidla lži**, režie **Robert Sedláček**

Nejlepší herecký výkon (na základě hlasování čtenářů MF Dnes): **Eva Holubová**

Cena za významnou podporu české kinematografie v zahraničí: **Robert M. Richter** (MFF San Sebastián)

Filmy v soutěži celovečerních filmů: *...a bude hůř* (P. Nikolaev), *Bestiář* (I. Pavlásková), *Grandhotel* (D. Ondříček), *Hezké chvílky bez záruky* (V. Chytilová), *Indián a sestřička* (D. Włodarczyk), *Jedné noci v jednom městě* (J. Balej), *Kráska v nesnázích* (J. Hřebejk), *Kvaska* (M. Landa), *Maharal – Tajemství talismanu* (P. Jandourek), *Marta* (M. Nováková), *Obsluhoval jsem anglického krále* (J. Menzel), *Po hlavě do prdele* (M. Bystron), *Prachy dělaj člověka* (J. Chlumský), *Pravidla lži* (R. Sedláček), *Pusinky* (K. Babinská), *Ro(c)k podvratáků* (K. Janák), *Účastníci zájezdu* (J. Vejdělek), *Všechno nejlepší!* (M. Kotík), *Všichni do jednoho* (K. Žalud), *Zahradník* (M. Bystron).

Filmy uvedené mimo soutěž: *Vratné lahve* (J. Svěrák).

V doprovodném programu pokračovaly sekce Bájční lidé s klikou, Nejbouřlivější desetiletí české kinematografie – 1967 a Škola – základ filmového života, nově se objevila Ostře sledovaná vichřice k výročí Bohumila Hrabala a Vladimíra Párala, Pocta Ladislavu Helgemu, Pocta Janu Špátovi, Svěráz českého filmu, proběhly bloky Středoevropský film, kinolektorky, talkshow a hudební klipy. Uskutečnily se mj. výstavy Jaroslava Róny, Miloše Fikejze, Pavla Ptáka, Jiřího Kučery a Petra Žúrka, řada besed k projekcím a Poctám, Panel připravovaných hraných projektů a další panely a diskuse, sedm koncertů. Pokřtěna byla publikace s DVD *O Janu Špátovi* vydaná k jeho Poctě.

Ve 172 projekcích bylo v 11 sekcích uvedeno 186 filmů. Akreditovalo se 750 osob, z toho 89 novinářů a 60 zahraničních hostů, vydáno bylo celkem 21 560 vstupenek.

Year TWENTY – 2007 (23. – 29. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Festival hosts: Pavel Anděl, Jan Burian

Feature film jury: Iva Janžurová (Chair), Bojidar Manov (Bulgaria), Alan Fountain (UK), Danijel Hočevar (Slovenia), Peter Dubecký (Slovakia)

Documentary jury: Jana Cisar (Germany, Chair), Robert Kirchhoff (Slovakia), Kristina Davidjants (Estonia)

Main prize The Golden Kingfisher was awarded to the film **Dolls (Pusinky)** directed by **Karin Babinská**.

Special prize: ... It's Gonna Get Worse (...a bude hůř) directed by **Petr Nikolaev**

The Golden Kingfisher for the best documentary was awarded to the film **Marcela** directed by **Helena Třeštíková**

Other prizes

The prize of the Association of Czech Film Clubs (Association of Czech Film Clubs members poll): **Rules of Lies (Pravidla lži)** directed by **Robert Sedláček**

Best film voted by the audience (festival audience poll): **Rules of Lies (Pravidla lži)** directed by **Robert Sedláček**

Best actor/actress (MF Dnes readers poll): **Eva Holubová**

Prize for outstanding support for Czech cinematography abroad: **Robert M. Richter** (IFF San Sebastián)

Films competing in Feature Film section: *It's Gonna Get Worse (...a bude hůř*, P. Nikolaev), *Bestiary (Bestiář*, I. Pavlásková), *Grandhotel* (D. Ondříček), *Pleasant Moments (Hezké chvíle bez záruky*, V. Chytilová), *The Indian and the Nurse (Indián a sestřička*, D. Wlodarczyk), *One Night in City (Jedné noci v jednom městě*, J. Balej), *Beauty in Trouble (Kráska v nesnázích*, J. Hřebejk), *Wonder (Kvaska*, M. Landa), *Maharal – The Secret of the Lucky Charm (Maharal – Tajemství talismanu*, P. Jandourek), *Marta* (M. Nováková), *I Served the King of England (Obsluhoval jsem anglického krále*, J. Menzel), *Born Into Shit (Po hlavě do prdele*, M. Bystroň), *Money Makes a Man (Prachy dělají člověka*, J. Chlumský), *Rules of Lies (Pravidla lži*, R. Sedláček), *Dolls (Pusinky*, K. Babinská), *The Ro(c)k Con Artists (Ro(c)k podvratáků*, K. Janák), *Holiday Makers (Účastníci zájezdu*, J. Vejdělek), *All the Best! (Všechno nejlepší!*, M. Kotík), *All For One (Všichni do jednoho*, K. Žalud), *The Gardener (Zahradník*, M. Bystroň).
Films shown in non-competition section: *Empties (Vratné lahve*, J. Svěrák).

The supporting programme continued with the section Magicians of the Silverscreen, The Raging Decade of Czech Cinematography – 1967, School – the Base for the Life of Film, new sections: Closely Observed Tornado for Bohumil Hrabal and Vladimír Páral's anniversary, Tribute to Ladislav Helge, Tribute to Jana Špáta, the Individuality of Czech Film; blocks: Central European Film, cinema lectures, talk-shows and music clips. Exhibitions: Jaroslav Róna, Miloš Fikejz, Pavel Pták, Jiří Kučera and Petr Žůrek; a number of discussions relating to the films shown and tributes, Panel of Upcoming Feature Film Projects and other panels, discussions and seven concerts. Official launch of a publication with DVD *Regarding Jan Špáta* published as a tribute.

186 films were shown in 172 projections in 11 sections. There were 750 accredited visitors incl. 89 journalists, 60 foreign guests; 21,560 tickets were sold.

Ročník DVACÁTÝ PRVNÍ 2008 (21. – 27. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Výkonná ředitelka: Pavla Kormošová

Moderátoři: Pavel Anděl, Jan Burian

Porota celovečerních filmů: Ivo Mathé (předseda), Jan Fleischer (Velká Británie), Nerina Kocjančič (Slovinsko), Theodore Schwinke (USA), Mira Staleva (Bulharsko)

Porota dokumentárních filmů: Peter Kerekes (Slovensko, předseda), Helena Třeštíková, Anita Gerencsér (Maďarsko)

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Tajnosti** režisérky **Alice Nellis**

Zlatého ledňáčka pro nejlepší dokument získal film **Občan Havel** režisérů **Pavla Koutec-kého** a **Miroslava Janka**

Zvláštní ocenění: kolekce snímků studentů FAMU, režie Bohdan Bláhovec, Viera Čákanyová, Petr Hátle, Rozálie Kohoutová, Lukáš Kokeš, Jaroslav Kratochvíl, Tereza Tara

Další ceny

Cena Asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace:

Tajnosti, režie **Alice Nellis**

Divácky nejuspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Bobule**, režie **Tomáš Bařina**

Nejlepší herecký výkon (na základě hlasování čtenářů MF Dnes): **Ivan Trojan**

Cena za významnou podporu české kinematografie v zahraničí: **Peter Dubecký** (Slovenský filmový ústav)

Filmy v soutěži celovečerních filmů: *Tajnosti* (A. Nellis), *Edith Piaf* (O. Dahan), *Medvídek* (J. Hřebejk), *Gyml* (T. Vorel), *Movie* (I. Trajkov), *Poslední vlak* (J. Vilsmaier, D. Vávrová), *Crash Road* (K. Hanzlík), *Chyťte doktora* (M. Dolenský), *Václav* (J. Vejdělek), *O život* (M. Šteindler), *Nejkrásnější hádanka* (Z. Troška), *Bobule* (T. Bařina).

Filmy uvedené mimo soutěž: *Roming* (J. Vejdělek), *Poslední plavky* (T. Krajňák), *Svatba na bitevním poli* (D. Klein), *Na vlastní nebezpečí* (F. Renč), *O rodičích a dětech* (V. Michálek), *Venkovský učitel* (B. Sláma), *Taková normální rodinka* (P. Hartl).

V doprovodném programu pokračovaly sekce Bájecní lidé s klikou, Nejbouřlivější desetiletí české kinematografie – 1968 a Škola – základ filmového života, nově se objevily Dějiny na 8, Pocta Evaldu Schormovi a Pocta Jiřímu Krejčíkovi a nechyběly ani Hudební klipy. Sekce České fantasy filmy proběhla jako open-air projekce. Uskutečnila se beseda k roku 1968 a k televiznímu filmu *Spor*, Panel připravovaných hraných a animovaných projektů a Panel

digitální kino, jako druhý svazek Edice Finále byla uvedena publikace s DVD *Mičenlivý host Evald Schorm*, připravená k jeho Poctě, proběhla desítka koncertů, pouliční představení, DVD projekce, semináře a besedy.

V 99 projekcích bylo uvedeno v 11 sekcích 182 filmů. Akreditovalo se 618 osob, z toho 94 novinářů a 44 zahraničních hostů. Bylo vydáno 16 238 vstupenek.

Year TWENTY-ONE – 2008 (21. – 27. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Executive director: Pavla Kormošová

Festival hosts: Pavel Anděl, Jan Burian

Feature film jury: Ivo Mathé (Chair), Jan Fleischer (UK), Nerina Kocjančič (Slovenia), Theodore Schwinke (USA), Mira Staleva (Bulgaria)

Documentary jury: Peter Kerekes (Slovakia, Chair), Helena Třeštíková, Anita Gerencsér (Hungary)

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **Little Girl Blue (Tajnosti)** directed by **Alice Nellis**

The Golden Kingfisher for the best documentary was awarded to the film **Citizen Havel (Občan Havel)** directed by **Pavel Koutecký** and **Miroslav Janek**

Special prize: A collection of films directed by Film Academy students: Bohdan Bláhovec, Viera Čakanyová, Petr Hátle, Rozálie Kohoutová, Lukáš Kokeš, Jaroslav Kratochvíl, Tereza Tara

Other prizes

The prize of the Association of Czech Film Clubs (Association of Czech Film Clubs members poll): **Little Girl Blue (Tajnosti)** directed by **Alice Nellis**

Best film voted by the audience (festival audience poll): **Grapes (Bobule)** directed by **Tomáš Bařina**

Best actor/actress (MF Dnes readers poll): **Ivan Trojan**

Prize for outstanding support for Czech cinematography abroad: **Peter Dubecký** (Slovak Film Institution)

Films competing in Feature Film section: *Little Girl Blue* (*Tajnosti*, A. Nellis), *Edith Piaf* (O. Dahan), *Teddy Bear* (*Medvídek*, J. Hřebejk), *The Can* (*Gympi*, T. Vorel), *Movie* (I. Trajkov), *Last Train* (*Poslední vlak*, J. Vilsmaier, D. Vávrová), *Crash Road* (K. Hanzlík), *Catch the Doctor!* (*Chyťte doktora*, M. Dolenský), *Václav* (J. Vejdělek), *For Life* (*O život*, M. Šteindler), *The Loveliest Riddle* (*Nejkrásnější hádanka*, Z. Troška), *Grapes* (*Bobule*, T. Bařina).

Films shown in non-competition section: *Roming* (J. Vejdělek), *The Catfish Summer* (*Poslední plavky*, T. Krajňák), *The Wedding on Battle Field* (*Svatba na bitevním poli*, D. Klein), *At Your Own Risk* (*Na vlastní nebezpečí*, F. Renč), *Of Parents and Children* (*O rodičích a dětech*, V. Michálek), *The Country Teacher* (*Venkovský učitel*, B. Sláma), *A Normal Family* (*Taková normální rodinka*, P. Hartl).

The supporting programme continued with the section Magicians of the Silverscreen, The Raging Decade of Czech Cinematography – 1968, School – the Base for the Life of Film, new sections: History at 8, Tribute to Evald Schorm and Tribute to Jiří Krejčík as well as Music Clips. A Czech Fantasy section was organised as an open-air show. There was a discussion relating to 1968 and the TV film *Dispute* (*Spor*), panel of upcoming feature films and cartoons, the panel Digital Cinema, a second volume of Finále Edition was published with a DVD *Silent Guest Evald Schorm* prepared for his tribute, a dozen concerts, a street theatre show, DVD projections, seminars and discussions.

182 films were shown in 99 projections in 11 sections. There were 618 accredited visitors incl. 94 journalists and 44 foreign guests. 16,238 tickets were sold.

Ročník DVACÁTÝ DRUHÝ 2009 (19. – 25. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Koordinátorka festivalu: Pavla Kormošová

Moderátoři: Pavel Anděl, Jan Burian

Porota celovečerních filmů: Milena Jelinek (Česká republika / USA, předsedkyně), Andreas Eicher (Německo), Ivan Hronec (Slovensko), Lau Shing Hon (Hongkong), Pavel Jech (Česko)

Porota dokumentárních filmů: Markéta Šantrochová (předsedkyně), Sari Volanen (Finsko), Marek Šulík (Slovensko)

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Kdopak by se vlka bál** režisérky **Marii Procházkové**

Zvláštní ocenění: El Paso, režie **Zdeněk Tyc**

Zlatého ledňáčka pro nejlepší dokument získal film **Česká RApublika** režiséra **Pavla Abraháma**

Zvláštní ocenění: Okno oko srdce, do oka okno, duše, režie **Dominik Krutský**

Další ceny

Cena Asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace (nejlepší hraný film): **Karamazovi**, režie **Petr Zelenka**

Cena Asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace (nejlepší dokument): **Občan Havel**, režie **Pavel Koutecký, Miroslav Janek**

Divácky nejuspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Hlídač č. 47**, režie **Filip Renč**

Nejlepší herecký výkon (na základě hlasování čtenářů MF Dnes): **Karel Roden**

Cena za významnou podporu české kinematografie v zahraničí: **Peter Hames** (publicista, Velká Británie)

Filmy v soutěži celovečerních filmů: *Kuličky* (O. Dabrowská), *U mě dobrý* (J. Hřebejk), *Bathory* (J. Jakubisko), *Máj* (F. A. Brabec), *Tobruk* (V. Marhoul), *Děti noci* (M. Pavlátová), *Anglické jahody* (V. Drha), *Hlídač č. 47* (F. Renč), *Kdopak by se vlka bál* (M. Procházková), *Sestra* (V. Pancíř), *Ocas ještěrky* (I. Trajkov), *El Paso* (Z. Tyc).

Filmy uvedené mimo soutěž: *Smutek paní Šnajderové* (P. a E. Milkani), *František je děvkař* (J. Prušinovský), *Nestyda* (J. Hřebejk), *Kozí příběh – Pověsti staré Prahy* (J. Tománek), *Malé oslavy* (Z. Tyc), *Vy nám taky, šéfe!* (M. Kotík), *Sněženky a machři po 25 letech* (V. Tauš), *Peklo s princeznou* (M. Šmídmajer).

V doprovodném programu pokračovaly sekce Báječní lidé s klikou, Nejbouřlivější desetiletí české kinematografie – 1969 a Škola – základ filmového života, nově se objevila Pocta Věře Chytilové a Pocta Františku Vláčilovi, Nezvaní hosté, Zapadlá arcidíla, Zlatá šedesátá, Čínský film, Evropský film, Talkshow Zdeňka Suchého, vedle Panelu připravovaných projektů i Panel blue-ray ad. Jako open-air projekce byly prezentovány filmy Dušana Kleina a Jaroslava Papouška, proběhla pražská (v kině Ewald) a venkovská (Holostřevy) odnož festivalu (Pocta Věře Chytilové, Pocta Františku Vláčilovi, Rok 1969), výstavy František Vláčil – Zápsy

a Kameramani fotografií, křest třetího svazku Edice Finále s DVD *Vzdor i soucit Věry Chytilové*, připraveného k její Poctě, nechyběl obvyklý koncertní program.

V 151 jedné projekci bylo uvedeno v 16 sekcích 198 filmů. Akreditovalo se 509 osob, z toho 59 novinářů, 55 zahraničních hostů. Bylo vydáno celkem 12 312 vstupenek.

Year TWENTY-TWO – 2009 (19. – 25. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Festival coordinator: Pavla Kormošová

Festival hosts: Pavel Anděl, Jan Burian

Feature film jury: Milena Jelinek (Czech Republic / USA, Chair), Andreas Eicher (Germany), Ivan Hronec (Slovakia), Lau Shing Hon (Hong Kong), Pavel Jech (Czech Republic)

Documentary jury: Markéta Šantrochová (Chair), Sari Volanen (Finland), Marek Šulík (Slovakia)

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **Who's Afraid of the Wolf (Kdopak by se vlka bál)** directed by **Maria Procházková**

Special prize: El Paso directed by **Zdeněk Tyc**

The Golden Kingfisher for the best documentary was awarded to the film **RAPublic (Česká RAPublika)** directed by **Pavel Abrahám**

Special prize: **Window an Eye of Heart, Into an Eye Window of, a Soul (Okno oko srdce, do oka okno, duše)** directed by **Dominik Krutský**

Other prizes

The prize of the Association of Czech Film Clubs (Association of Czech Film Clubs members poll): **The Karamazovs (Karamazovi)** directed by **Petr Zelenka**

The prize of the Association of Czech Film Clubs (Association of Czech Film Clubs members poll): **Citizen Havel (Občan Havel)** directed by **Pavel Koutecký, Miroslav Janek**

Best film voted by the audience (festival audience poll): **Guard No. 47 (Hlídač č. 47)** directed by **Filip Renč**

Best actor (MF Dnes readers poll): **Karel Roden**

Prize for outstanding support for Czech cinematography abroad: **Peter Hames** (publicist, UK)

Films competing in Feature Film section: *Marbles* (Kuličky, O. Dabrowská), *I'm All Good* (U mě dobrý, J. Hřebejk), *Bathory* (J. Jakubisko), *May* (Máj, F. A. Brabec), *Tobruk* (V. Marhoul), *The Night Children* (Děti noci, M. Pavlátová), *English Strawberries* (Anglické jahody, V. Drha), *Guard No. 47* (Hlídač č. 47, F. Renč), *Who Is Afraid of the Wolf* (Kdopak by se vlka bál, M. Procházková), *Sister* (Sestra, V. Pancíř), *Wingless* (Ocas ještěrky, I. Trajkov), *El Paso* (Z. Tyc).

Films shown in non-competition section: *The Sadness of Mrs. Snajderova* (Smutek paní Šnajderové, P. a E. Milkani), *Frantisek the Womaniser* (František je děvkař, J. Prušinovský), *Shameless* (Nestyda, J. Hřebejk), *Goat Story – The Old Prague Legends* (Kozí příběh – Pověsti staré Prahy, J. Tománek), *Small Celebrations* (Malé oslavy, Z. Tyc), *And You too, Boss!* (Vy nám taky, šéfe!, M. Kotík), *Snowdrops and Aces after 25 Years* (Sněženky a machři po 25 letech, V. Tauš), *Hell with Princess* (Peklo s princeznou, M. Šmídmajer).

The supporting programme continued with the section Magicians of the Silvescreen, The Raging Decade of Czech Cinematography – 1969 and School – the Base for the Life of Film, new sections: Tribute to Věra Chytilová, Tribute to František Vlášil, Uninvited Guests, Lost Big Works, the Golden Sixties, Chinese Film, European Film, Zdeněk Suchý Talk-Show, Panel of Upcoming Projects and Blue-Ray Panel. Open-air projections: Dušan Klein and Jaroslav Papoušek films, Prague (Evald Cinema) and provincial (Holostřevy) Festival offshoot (Tribute to Věra Chytilová, Tribute to František Vlášil, Year 1969), exhibitons: František Vlášil – Struggles, Cameramen Taking Photos; third Finále Edition with DVD *Věra Chytilová: Rebellious and Compassionate* issued as a tribute to her, and the usual concert programme.

198 films were shown in 151 projections in 16 sections. There were 509 accredited visitors incl. 59 journalists and 55 foreign guests. 12,312 tickets were sold.

Ročník DVACÁTÝ TŘETÍ 2010 (18. – 24. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Výkonná ředitelka: Pavla Kormošová

Moderátoři: Pavel Anděl, Jan Burian

Porota celovečerních filmů: Maria Procházková (předsedkyně), Sasha Weiser (Rakousko), Csaba Bollók (Maďarsko), Doru Nutescu (Rumunsko)

Porota dokumentárních filmů: Miroslav Janek (předseda), Zuzana Piussi (Slovensko), Ivana Milošević (Bosna a Hercegovina)

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena filmu **Kawasakiho růže** režiséra **Jana Hřebejka**

Zvláštní ocenění: Pouta, režie **Radim Špaček**

Zlatého ledňáčka pro nejlepší dokument získal film **Krajina osudu** režiséra **Pavla Kolaji**

Zvláštní ocenění: Přízrak svobody II, režie **Karel Žalud**

Cena Dagmar Táborské za nejlepší dokument autorky do 35 let: Vzpomínka na snovídky,
režie **Kateřina Krusová**

Cena Václava Táborského za nejlepší dokument autora/autorky do 35 let: 59/184/84, režie
Lukáš Kokeš

Další ceny

Cena Asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace (nejlepší hraný film): **Protektor**, režie **Marek Najbrt**

Cena Asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace (nejlepší dokument): **Zapomenuté transporty do Polska**, režie **Lukáš Příbyl**

Divácky nejspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Kawasakiho růže**,
režie **Jan Hřebejk**

Nejlepší herecký výkon (na základě hlasování čtenářů MF Dnes): **Ondřej Malý**

Filmy v soutěži celovečerních filmů: *Muži v říji* (R. Sedláček), *Hodinu nevíš* (D. Svátek), *Jánošík. Pravdivá historie* (A. Holland, K. Adamik), *Lištičky* (M. Fornay), *Protektor* (M. Najbrt), *Zemský ráj to napohled* (I. Pavlásková), *Dvojka* (J. Fuit), *Kawasakiho růže* (J. Hřebejk), *Pouta* (R. Špaček).

Filmy uvedené mimo soutěž: *Holka Ferrari Dino* (J. Němec), *Proměny* (T. Řehořek), *Jménem krále* (P. Nikolaev), *Případ nevěrné Kláry* (R. Faenza), *T.M.A.* (J. Herz), *Operace Dunaj* (J. Glomb), *Veni, Vidi, Vici* (P. Göbl), *Klíček* (J. Novák), *Ulovit miliardáře* (T. Vorel), *Ať žijí rytíři!* (K. Janák), *2Bobule* (V. Lanné), *Pamětnice* (V. Štancel), *Zoufalci* (J. Rudolfová), *Oko ve zdi* (M. J. Kohout), *Stínu neutečeš* (L. Kny), *Dešťová víla* (M. Cieslar), *Doktor od Jezera hrochů* (Z. Troška), *Jarmareční bouda* (P. Dražan), *Ženy v pokušení* (J. Vejdělek).

V doprovodném programu pokračovaly sekce *Báječní lidé s klikou*, *Nejboůlivější desetiletí české kinematografie – 1970*, *Žapadlá arcidíla*, nově se objevila *Pocta Drahomíře Vihanové*, *Pocta Petru Čepkovi a Pocta Karlu Zemanovi*, *Fenomén doby: český underground*, *Večerníček slaví 45 let*, *Naděje českého filmu*, pokračoval *Panel připravovaných projektů ad*. Jako open-

air projekce byl uveden Český válečný film, uskutečnily se výstavy Jiří Sozanský, Sutiny – Pocta Magorovi, Bohdan Holomíček, Ostrov zvaný Hrádeček, proběhl křest čtvrtého svazku Edice Finále s DVD *Variace na Drahomíru Vihanovou*, připraveného k její Poctě, uskutečnil se koncertní program.

V 110 projekcích bylo v 15 sekcích uvedeno 140 filmů. Akreditovalo se 414 osob, z toho 67 novinářů a 32 zahraničních hostů. Festival navštívilo více než 12 000 diváků.

Year TWENTY-THREE – 2010 (18. – 24. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Executive director: Pavla Kormošová

Festival hosts: Pavel Anděl, Jan Burian

Feature film jury: Maria Procházková (Chair), Sasha Weiser (Austria), Csaba Bollók (Hungary), Doru Nitescu (Romania)

Documentary jury: Miroslav Janek (Chair), Zuzana Piussi (Slovakia), Ivana Milošević (Bosnia and Herzegovina)

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to the film **Kawasaki's Rose (Kawasakiho růže)** directed by **Jan Hřebejk**

Special prize: Walking Too Fast (Pouta) directed by **Radim Špaček**

The Golden Kingfisher for the best documentary was awarded to the film **The Landscape of Destiny (Krajina osudu)** directed by **Pavel Kolaja**

Special prize: Phantom of Liberty II (Přízrak svobody II) directed by **Karel Žalud**

Dagmar Táborská Prize for the best documentary directed by a female director up to 35 years of age: Memory of Snovídky (Vzpomínka na snovídky) directed by **Kateřina Krusová**

Václav Táborský Prize for the best documentary directed by a male/female director up to 35 years of age: 59/184/84 directed by **Lukáš Kokeš**

Other prizes

The prize of the Association of Czech Film Clubs, Association members poll (best feature film): **Protector (Protektor)** directed by **Marek Najbrt**

The prize of the Association of Czech Film Clubs, Association members poll (best documentary): **Forgotten Transports to Poland (Zapomenuté transporty do Polska)** directed by **Lukáš Příbyl**

Best film voted by the audience (festival audience poll): **Kawasaki's Rose (Kawasakiho růže)** directed by **Jan Hřebejk**

Best actor/actress (MF Dnes readers poll): **Ondřej Malý**

Films competing in Feature Film section: *Men in Rut (Muži v říji, R. Sedláček)*, *Unknown Hour (Hodinu nevíš, D. Svátek)*, *Janosik: A True Story (Jánošík. Pravdivá historie, A. Holland, K. Adamik)*, *Little Foxes (Lištičky, M. Fornay)*, *Protector (Protektor, M. Najbrt)*, *Heaven on Earth (Zemský ráj to napohled, I. Pavlásková)*, *Twosome (Dvojka, J. Fuit)*, *Kawasaki's Rose (Kawasakiho růže, J. Hřebejk)*, *Walking Too Fast (Pouta, R. Špaček)*.

Films shown in non-competition section: *The Ferarri Dino Girl (Holka Ferarri Dino, J. Němec)*, *Changes (Proměny, T. Řehořek)*, *In the Name of the King (Jménem krále, P. Nikolaev)*, *The Case of Unfaithful Klara (Případ nevěrné Kláry, R. Faenza)*, *Darkness (T.M.A., J. Herz)*, *Operation Danube (Operace Dunaj, J. Glomb)*, *Veni, Vidi, Vici (P. Göbl)*, *Little Key (Klíček, J. Novák)*, *Catch the Billionaire (Ulovit miliardáře, T. Vorel)*, *Little Knights Tale (Ať žijí rytíři!, K. Janák)*, *Grapes 2 (2Bobule, V. Lanné)*, *Witness (Pamětnice, V. Štancel)*, *Hopeless (Zoufalci, J. Rudolfová)*, *Eye in the Wall (Oko ve zdi, M. J. Kohout)*, *You Can't Escape the Shadow (Stínu neutečeš, L. Kny)*, *The Rain Fairy (Deštová víla, M. Cieslar)*, *The Doctor from the Hippo Lake (Doktor od Jezera hrochů, Z. Troška)*, *The Shack at the Fair (Jarmareční bouda, P. Dražan)*, *Women in Temptation (Ženy v pokušení, J. Vejdělek)*.

The supporting programme continued with the section Magicians of the SilverScreen, The Raging Decade of Czech Cinematography – 1970, and Lost Big Works; new sections: Tribute to Drahomíra Vihanová, Tribute to Petr Čepek and Tribute to Karel Zeman; the Phenomenon of Its Time: the Czech Underground, Večerníček Celebrates 45 years, The Hopes of Czech Film, Panel of Upcoming Projects, and so on. Open-air shows included Czech war films, exhibitions: Jiří Sozanský: Debris – Tribute to Magor; Bohdan Holomíček: An Island Called Hrádeček, publication of fourth Finále Edition with DVD of *Variations on Drahomíra Vihanová* issued as a tribute to her, concert programme.

140 films were shown in 110 projections in 15 sections. There were 414 accredited visitors incl. 67 journalists and 32 foreign guests. The Festival was visited by 12,000 attendees.

Ročník DVACÁTÝ ČTVRTÝ 2011 (17. – 23. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Koordinátorka festivalu: Eva Košařová

Programový koordinátor: David Brabec

Moderátoři: Tomáš Baldýnský, Jan Burian

Porota celovečerních filmů: Soňa Červená (předsedkyně), Julietta Sichel (Česká republika), Alissa Simon (USA), Pascal Traechslin (Švýcarsko), Janusz Zaorski (Polsko)

Porota dokumentárních filmů: Drahomíra Víhanová (předsedkyně), Anita Juka (Chorvatsko), Günter Minas (Německo)

Hlavní cena Zlatý ledňáček udělena mimořádně dvěma filmům: **80 dopisů** režiséra **Václava Kadrnky** a **Kuky se vrací** režiséra **Jana Svěráka**

Zlatého ledňáčka pro nejlepší dokument získal film **Nejtěžší volba** režisérky **Dagmar Smržové**

Zvláštní ocenění: Andrej Krob na tahu, režie **Miroslav Janek**

Cena Dagmar Táborské za nejlepší dokument autorky do 35 let: Nesvatbov, režie **Erika Hníková**

Cena Václava Táborského za nejlepší dokument autora / autorky do 35 let: Vše pro dobro světa a Nošovic, režie **Vít Klusák**

Další ceny

Cena studentské poroty pro nejlepší celovečerní film: **Kuky se vrací**, režie **Jan Svěrák**

Zvláštní uznání studentské poroty celovečernímu filmu: **Přežít svůj život**, režie **Jan Švankmajer**

Cena studentské poroty pro nejlepší dokument: **Nebe Peklo**, režie **David Čálek**

Zvláštní uznání studentské poroty dokumentu: **Když kámen promluví**, režie **Viliam Poltikovič**

Cena Asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace (nejlepší hraný film): **Pouta**, režie **Radim Špaček**

Cena Asociace českých filmových klubů udělená na základě hlasování členů asociace (nejlepší dokument): **Katka**, režie **Helena Třeštíková**

Divácky nejuspěšnější film (na základě hlasování festivalových diváků): **Občanský průkaz** režie **Ondřej Trojan**

Nejlepší herecký výkon (na základě hlasování čtenářů MF Dnes): **Karel Roden**

Filmy v soutěži celovečerních filmů: *Kuky se vrací* (J. Svěrák), *Kajínek* (P. Ják), *Největší z Čechů* (R. Sedláček), *Román pro muže* (T. Bařina), *Habermannův mlýn* (J. Herz), *Občanský průkaz* (O. Trojan), *Přežít svůj život* (J. Švankmajer), *HLAVA-RUCE-SRDCE* (D. Jařab), *Nevinnost* (J. Hřebejk), *Osmdesát dopisů* (V. Kadrnka).

Filmy uvedené mimo soutěž: *Bastardi* (P. Šícha), *Piko* (T. Řehořek), *Babička aneb Jak to bylo doopravdy* (P. van Eck / P. Vaněk/), *Tacho* (M. Landa), *Heart Beat 3D* (J. Němec), *Ostrov svaté Heleny* (V. Šimůnek), *Fimfárům do třetice všeho dobrého 3D* (V. Pospíšilová, K. Dudková, D. Súpup), *Autopohádky* (B. Pojar, M. Žabka, F. Váša, L. Pixa, J. Kohák).

V doprovodném programu pokračovaly sekce Báječní lidé s klikou, Naděje českého filmu a Fenomén doby: Porta, nově byla uspořádána Pocta firmě MICHR (Vlasta Chramostová, Stanislav Milota), Pocta Ivě Janžurové a Sága rodu Procházků, pokračoval Panel připravovaných projektů ad. Jako open-air projekce proběhly Trháky Smoljaka a Svěráka, uskutečnila se výstava Františka Heřmana Porta, byl pokřtěn pátý svazek Edice Finále s DVD *S firmou MICHR Licht ist sicher!*, připravený k Poctě firmě MICHR, uskutečnil se koncertní program.

V 104 projekcích bylo v 13 sekcích uvedeno 129 filmů. Akreditovalo se 545 osob, z toho 102 novináři a 37 zahraničních hostů. Festival navštívilo více než 11 000 diváků.

Year TWENTY-FOUR – 2011 (17. – 23. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Festival coordinator: Eva Košařová

Programme coordinator: David Brabec

Hosts: Tomáš Baldýnský, Jan Burian

Feature film jury: Soňa Červená (Chair), Julietta Sichel (Czech Republic), Alissa Simon (USA), Pascal Traechslin (Switzerland), Janusz Zaorski (Poland)

Documentary jury: Drahomíra Vihanová (Chair), Anita Juka (Croatia), Günter Minas (Germany)

Main prize the Golden Kingfisher was awarded to two films: **Eighty Letters (80 dopisů)** directed by **Václav Kadrnka** and **Kooky (Kuky se vrací)** directed by **Jan Svěrák**

The Golden Kingfisher for the best documentary was awarded to the film **The Hardest of Choices (Nejtěžší volba)** directed by **Dagmar Smržová**

Special prize: Andrej Krob On the Move (Andrej Krob na tahu) directed by **Miroslav Janek**

Dagmar Táborská Prize for the best documentary directed by a female director up to 35 years of age: Matchmaking Mayor directed by **Erika Hníková**

Václav Táborský Prize for the best documentary directed by a male/female director up to 35 years of age: All for the Good of the World and Nošovice (Vše pro dobro světa a Nošovic) directed by **Vít Klusák**

Other prizes

Student jury prize for the best feature film: **Kooky (Kuky se vrací)** directed by **Jan Svěrák**

Student jury special prize for a feature film: **Surviving Life (Přežít svůj život)** directed by **Jan Švankmajer**

Student jury prize for the best documentary: **Heaven Hell (Nebe Peklo)** directed by **David Čálek**

Student jury special prize for a documentary: **When the Stone Speaks (Když kámen promluví)** directed by **Viliam Poltikovič**

The prize of the Association of Czech Film Clubs, Association members poll (best feature film): **Walking Too Fast (Pouta)** directed by **Radim Špaček**

The prize of the Association of Czech Film Clubs, Association members poll (best documentary): **Katka** directed by **Helena Třeštíková**

Best film voted by the audience (festival audience poll): **Identity Card (Občanský průkaz)** directed by **Ondřej Trojan**

Best actor/actress (MF Dnes readers poll): **Karel Roden**

Films competing in Feature Film section: *Kooky (Kuky se vrací, J. Svěrák)*, *Kajínek (Kajínek, P. Ják)*, *The Greatest Czechs (Největší z Čechů, R. Sedláček)*, *Novel for Men (Román pro muže, T. Bařina)*, *Habermann's Mill (Habermannův mlýn, J. Herz)*, *Identity Card (Občanský průkaz, O. Trojan)*, *Surviving Life (Přežít svůj život, J. Švankmajer)*, *HEAD-HANDS-HEART (Hlava-ruce-srdce, D. Jařab)*, *Innocence (Nevinnost, J. Hřebejk)*, *Eighty Letters (Osmdesát dopisů, V. Kadrnka)*.

Films shown in non-competition section: *Bastards (Bastardi, P. Šícha)*, *One Way Ticket (Piko, T. Řehořek)*, *The Grandmother: the Real Story (Babička aneb Jak to bylo doopravdy, P. van Eck / P. Vaněk)*, *Tacho (M. Landa)*, *Heart Beat 3D (J. Němec)*, *Saint Helena Island (Ostrov svatě*

Heleny, V. Šimůnek), *Fimfarum – Third Time Lucky 3D (Fimfárum do třetice všeho dobrého 3D*, V. Pospíšilová, K. Dudková, D. Súpup), *Car Fairy Tales (Autopohádky*, B. Pojar, M. Žabka, F. Váša, L. Pixa, J. Kohák).

The supporting programme continued with the section Magicians of the SilverScreen, The Hopes of Czech Film and the Phenomenon of Its Time: Porta; new sections: Tribute to MICHŘ (Vlasta Chramostová, Stanislav Milota), Tribute to Iva Janžurová and the Procházka Family Chronicle, Panel of Upcoming Projects, and so on. Open-air show included Best films of Smoljak and Svěrák, exhibition: František Heřman Port, the fifth Finále Edition was published with a DVD *Licht ist Sicher with the MICHŘ!* prepared as a tribute to the MICHŘ company; concert programme.

129 films were shown in 104 projections in 13 sections. There were 545 accredited visitors incl. 102 journalists and 37 foreign guests. The Festival was visited by 11,000 attendees.

Ročník DVACÁTÝ PÁTÝ 2012 (22. – 28. 4.)

Ředitel festivalu: Ivan Jáchim

Koordinátorka festivalu: Eva Košařová

Programový koordinátor: David Brabec

Moderátoři: Tomáš Baldýnský, Jan Burian

Porota celovečerních filmů: Emília Vášáryová (Slovensko, předsedkyně), Matthieu Darras (Francie), Freddy Olson (Švédsko), Christina Frankenberg (Německo), Krzysztof Zanussi (Polsko)

Porota dokumentárních filmů: Jiřina Šiklová (předsedkyně), Peter Zach (Německo), Łukasz Dzięcioł (Polsko)

Filmy v soutěži celovečerních filmů: *Perfect Days – I ženy mají své dny* (A. Nellis), *Alois Nebel* (T. Luňák), *Cigán* (M. Šulík), *Lidice* (P. Nikolaev), *Vendeta* (M. Ondruš), *Signál* (T. Řehořek), *Dům* (Z. Liová), *Okresní přebor* (J. Prušinovský), *Vrásky z lásky* (J. Strach), *Příliš mladá noc* (O. Omerzu), *Nic proti ničemu* (P. Marek), *Čtyři slunce* (B. Sláma), *Rodina je základ státu* (R. Sedláček), *Poupata* (Z. Jiráský).

Filmy uvedené mimo soutěž: *Micimutr* (V. Karas), *Saxána a Lexikon kouzel* (V. Vorlíček), *Modrý tygr* (P. Oukropec), *Hranaři* (T. Zelenka), *Rekvalifikace* (V. Štancel), *Láska je láska*

(M. Cieslar), *Bastardi 2* (J. Lengyel), *Probudím se včera* (M. Šmídmajer), *Labyrint* (T. Houška), *Školní výlet* (P. Šícha, T. Magnusek), *Czech made man* (T. Řehořek), *WesternStory* (V. Peška), *Gorila* (P. Sličný, H. Puhl), *V peřině* (F. A. Brabec), *Smíchov pláče*, *Brooklyn spí* (D. Gombár).

V doprovodném programu pokračuje sekce jubilentů pod názvem Křídla slávy, samostatné sekce jsou věnovány polské kinematografii a retrospektivě Janusze Majewského, Poctě Martinu Šulíkovi, na průzkum rodinných filmových tradic navazuje Sága rodu Trojanů. Nebude chybět ani Talkshow Zdeňka Suchého a Panel připravovaných projektů rozšířený o Industry Days jako platformu pro důkladnější navázání kontaktů se zahraničím. Připraveny jsou projekce pro děti, autorská čtení, výstavní a koncertní program, uvedena bude publikace k festivalovému jubileu *Finále / 25 ročníků = 45 let*.

Year TWENTY-FIVE – 2012 (22. – 28. 4.)

Festival director: Ivan Jáchim

Festival coordinator: Eva Košařová

Programme coordinator: David Brabec

Hosts: Tomáš Baldýnský, Jan Burian

Feature film jury: Emília Vášáryová (Slovakia, Chair), Matthieu Darras (France), Freddy Olson (Sweden), Christina Frankenberg (Germany), Krzysztof Zanussi (Poland)

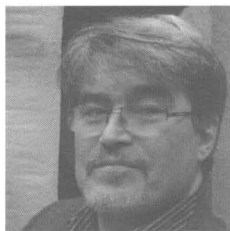
Documentary jury: Jiřina Šiklová (Chair), Peter Zach (Germany), Łukasz Dzięcioł (Poland)

Films competing in Feature Film section: *Perfect Days* (*Perfect Days – I ženy mají své dny*, A. Nellis), *Alois Nebel* (T. Luňák), *Gypsy* (*Cigán*, M. Šulík), *Lidice* (P. Nikolaev), *Vendetta* (*Vendeta*, M. Ondruš), *Signal* (*Signál*, T. Řehořek), *The House* (*Dům*, Z. Liová), *District League* (*Okresní přebor*, J. Prušinovský), *Oldies but Goldies* (*Vrásky z lásky*, J. Strach), *A Night Too Young* (*Příliš mladá noc*, O. Omerzu), *Nothing Against Anything* (*Nic proti ničemu*, P. Marek), *4 Suns* (*Čtyři slunce*, B. Sláma), *Long Live the Family* (*Rodina je základ státu*, R. Sedláček), *Flower Buds* (*Poupata*, Z. Jiráský).

Films shown in non-competition section: *Kitty Mama* (V. Karas), *Little Witch on a Broomstick* (*Saxána a Lexikon kouzel*, V. Vorlíček), *Blue Tiger* (*Modrý tygr*, P. Okuropec), *Edgemen* (*Hranař*, T. Zelenka), *Retraining* (*Rekvalifikace*, V. Štancel), *Love is Love* (*Láska je láska*, M. Cieslar), *Bastards 2* (*Bastardi 2*, J. Lengyel), *I Wake Up Yesterday* (*Probudím se včera*, M. Šmídmajer), *The Labyrinth* (*Labyrint*, T. Houška), *School Trip* (*Školní výlet*, P. Šícha, T. Magnusek) *Czech*

Made Man (T. Řehořek), *WesternStory* (V. Peška), *Gorilla* (*Gorila*, P. Sličný, H. Puhl), *The Magical Duvet* (*V peřině*, F. A. Brabec), *Smíchov Is Crying*, *Brooklyn Is Sleeping* (*Smíchov pláče*, *Brooklyn spí*, D. Gombár).

The supporting programme will continue with a celebratory section The Wings of Fame, individual sections are dedicated to Polish cinematography and a Janusz Majewski retrospective, Tribute to Martin Šulík, the investigation into family traditions continues with the Trojan Family Chronicle. There will also be Zdeněk Suchý Talk-Show and a Panel of Upcoming Projects, extended to Industry Days as a platform for starting a better connection with abroad. There will be children's shows, author readings, exhibitons and concert programmes, and the publication of the Finále Jubilee Edition: *Finále / 25 Seasons = 45 Years*.

Ediční poznámka

Jan Lukeš

* 12. 9. 1950

historik, kritik, editor / historian, critic, editor

Ivana Lukešová

* 21. 5. 1963

technická redaktorka, tajemnice časopisu Illuminace / technical editor, secretary of the Illuminace magazine

V minulých pěti letech vyšlo v nynější Edici Finále celkem pět knižních titulů věnovaných osobnostem, kterým Finále uspořádalo retrospektivní Poctu. Publikaci *O Janu Špátovi* (2007) uspořádaly Olga Sommerová a Marta Šímová, další čtyři připravili Jan a Ivana Lukešovi: *Mlčenlivý host Evald Schorm* (2008), *Vzdor i soucit Věry Chytilové* (2009), *Variace na Drahomíru Vihanovou* (2010), *S firmou MICHŘ Licht ist sicher! Vlasta Chramostová, Stanislav Milota* (2011). Spolu s doprovodnými DVD se v nich podařilo připomenout unikátně slovem i obrazem život a dílo filmařů, kteří v dějinách české kinematografie znamenají nespornou hodnotu uměleckou i mravní.

Letos se náš pohled obrátil k Finále samotnému: 25 ročníků a 45 let existence je, usoudili jsme, dostatečný důvod k bilanci a zamyšlení nad jeho minulostí, přítomností i budoucností. Také Finále se stalo tvář v tvář společenským, ekonomickým a kulturním proměnám doby nositelem jistých hodnot. Jakých? O tom by měla podat zprávu právě tato kniha.

Pokusili jsme se v ní spojit dvojí pohled. Ten první je ryze osobní a spočívá ve svědectví těch, kteří dnešek festivalu spojují s jeho minulostí, těch, kteří na něj přijíždějí jako hosté ze zahraničí, těch, kteří na něj přivázejí své filmy, i těch, kteří pomáhají formovat jeho tvář. Ten druhý je naopak zcela neosobní a spočívá v suché mluvě dat a faktů s festivalem spojených. Dlužno ovšem dodat, že i tady ta suchost rychle pomine, dovede-li si člověk za pouhou statistikou součtů filmů a výčtů oceněných představit všechno úsilí a všechny emoce s tím související...

S žádostí o příspěvek jsme od přelomu listopadu a prosince 2011 oslovili více než třicet osobností, spojených tak či onak s Finále. Do konce února 2012, kdy bylo nutno publikaci uzavřít, se sešlo devatenáct příspěvků, které tu otiskujeme v Prologu a následujících čtyřech oddílech, vždy v podobě náležitě editované a redakčně upravené. Snažili jsme při tom pokud možno respektovat všechny autorské zvláštnosti zejména stylistické, gramaticky jsme příspěvky sjednocovali směrem k současnému úzu. Jedinou výjimkou je dvojí psaní Finale (případně FINALE) a Finále, vycházející v prvním případě z původu názvu jako zkratkového slova, ve druhém z jeho pozdější a dodnes používané podoby.

V posledním oddíle nazvaném Data & Fakta jsme vycházeli z materiálů, které z archivu Finále Plzeň shromáždil David Brabec. Jak se ukázalo, zejména z prvních tří ročníků Finále a pak i z některých ročníků v devadesátých letech nebyla všechna relevantní fakta zcela dohledatelná. Přesto jsme se pokusili uvést informace o jednotlivých letech na jednotnou bázi, mj. i za pomoci jednotlivých festivalových katalogů.

Hlavičku každého roku tvoří číslo ročníku a datum konání festivalu, následují informace o řediteli, programovém řediteli či koordinátorovi a moderátorech, o složení poroty soutěže celovečerních filmů a později i dokumentárních. Pokračuje se výčtem hlavních cen v tom kterém roce za celovečerní film a dokument a dalších udělených cen. Pro srovnání jsme pokládali za užitečné, uvést jmenovitě filmy v soutěži celovečerních filmů a filmy mimo soutěž, aby bylo jasné, z jaké množiny ta která porota vybírala. Tato soutěž tvoří kontinuitu a páteř Finále, proto jsme se soustředili na ni, zatímco u později přidané soutěže dokumentů už jsme na výčet snímků museli kvůli rozsahu rezignovat. Naopak jsme ale považovali za užitečné uvést výčet archivních a jiných sekcí a doprovodných akcí, stejně jako stručnou statistiku o počtu projekcí, akreditací a prodaných vstupenkách.

Všechny texty knihy jsou tu tentokrát v českém a anglickém znění, aby mohla kniha posloužit také jako informace pro zahraničí. Čas na překlad zkrátil logicky čas čekání na další příspěvky. Doufáme přesto, že kniha splní své poslání a poslouží svému účelu.

K její podobě patří také obrazový doprovod. I při jeho výběru jsme těžili z archivu Finále, tentokrát fotografického, jakkoli také v něm zejí pro léta 1995 a 1996 mezery. Snažili jsme se doložit, kdo všechno Finále navštívil či se na něm nejrůznějším způsobem podílel, dokumentovat alespoň některá neopakovatelná setkání a vzácné okamžiky, zprostředkovat alespoň okrajově i proměňující se design festivalu. Prvním ročníkům Finále vtiskl grafickou podobu Josef Jícha: jeho dílem je úprava účastnické legitimace z roku 1968, jejíž zadní stranu jsme použili na patitulu, i grafika použitá na vstupních stranách jednotlivých oddílů knihy, která byla součástí festivalové znelky. Legitimaci nám laskavě zapůjčil Jan Jíra, grafiky jsou z ma-

jetku DOMINIK CENTRA s. r. o., které je dnešním pořadatelem Finále.

Jak je už zavedeným zvykem, také tento svazek Edice Finále doprovází DVD, tentokrát s dokumentárním filmem Jana Loučima *Finále – přerušená přehlídka* (2007). V něm a v bousech mapujících další léta Finále je leccos z toho, o čem se lze dočíst v knize, dokumentováno živým obrazem a slovem a historie Finále dostává tak ještě další dimenzi.

4. 3. 2012

Editorial Note

A total of five books devoted to personalities to whom the Finále Festival paid a retrospective tribute have been published in the last five years in the current Finále Edition series. Olga Sommerová and Marta Šimová prepared the book *O Janu Špátovi* (*Regarding Jan Špáta*, 2007); the remaining four books were written by Jan Lukeš and Ivana Lukešová: *Mlčenlivý host Evald Schorm* (*Silent Guest Evald Schorm*, 2008), *Vzdor i soucit Věry Chytilové* (*Věra Chytilová: Rebellious and Compassionate*, 2009), *Variace na Drahomíru Vihanovou* (*Variations on Drahomíra Vihanová*, 2010), *S firmou MICHŘ Licht ist sicher!* *Vlasta Chramostová, Stanislav Milota* (*Licht ist Sicher with the MICHŘ! Vlasta Chramostová and Stanislav Milota*, 2011). The books, as well as the DVDs included with them, present a unique verbal and visual recollection of the lives and works of filmmakers who represent indisputable moral and artistic values in the history of Czech filmmaking.

This year our attention turned to the Finále Festival itself: we consider 25 seasons and 45 years of existence to be a sufficient reason to look back and reflect upon its past, present and future. Face to face with the social, economic and cultural transformations of our time, Finále Festival has also become a bearer of certain values. What values? This very book should provide you with the answers.

We tried to combine two points of view in this book. The first one is strictly personal. It consists of testimonies of those who link the Festival's present with its past, those who come to the Festival as foreign guests, those who bring their films to the Festival and those who help to shape the face of the Festival. The other point of view, however, is absolutely impersonal and speaks about the Festival in the dry language of dates and facts. Nevertheless, it should be noted that the arid nature of the facts soon disappears if one is able to see beyond mere statistics, the number of films and lists of award winners, and perceive all the effort and emotions associated with it...

Since late November and early December 2011 we have asked more than thirty personalities connected one way or another with this Festival to contribute to this book. By the end of February 2012, which was the deadline for contributions, nineteen contributions were collected. These are published in the Prologue and the following four sections - always duly proofread and edited. While editing and proofreading, we tried to respect the authors' particular traits – specifically the stylistic ones – whenever possible. As far as grammar is concerned, we harmonised it with current grammatical usage. The only exception is the double spelling of the word Finale (alternatively FINALE) and Finále. The former draws on the origin of the word as an abbreviation and the latter represents the later version of it which has been used until today.

In the last section called Dates & Facts we drew on materials which were collected from Finále Plzeň archives by David Brabec. It turned out that the relevant facts concerning especially the first three festival years – and also some festival years which took place in the 1990s - were not fully traceable. In spite of that we tried to organize the data according to a unified matrix. Among other methods we also used old Festival catalogues in the process. Each year is labelled with a heading, which includes the year number and the date of the Festival. The heading is followed by information about the director, programme director or coordinator, hosts, feature film jury members and, later, also documentary film jury members. Each year also includes a list of the main prizes awarded to feature films and documentaries in a given year and other prizes awarded. For comparison, we considered it useful to list in detail films included in the feature film competition selection and also films in the non-competition section. This is to clarify which section a given jury was actually choosing from. The feature film competition is the backbone of the Finále Festival and provides the Festival with continuity. A documentary competition was added later and a large number of documentary films took part in this section. Due to the substantial volume of films included in the documentary section we decided not to list all the films in detail. Nevertheless, we considered it useful to include a specification of other sections such as the archive section, as well as brief statistical data concerning the number of screenings held, accreditations granted and tickets sold.

The whole book is rendered in both the Czech and English languages. This way the book also becomes a valuable source of information for people outside of the Czech Republic. The time waiting for other contributions was logically shortened by the time required for the translation. Nevertheless, we hope that the book will fulfil its mission and will serve its purpose.

Images are an inherent part of the book. When choosing the images for this book, we used the photo archive of the Finále Festival, although some images for the years 1995 and 1996 were missing. Our goal was to document the various guests and organisers of the Finále Festival, capture some of the unforgettable moments and unique meetings and briefly present the design of the Festival and its changes over the years. Graphic design for the first few Festival years was created by Josef Jícha: it was he who transformed the 1968 ID card, the reverse side of which was used on the fly-title page of this book. He is also the author of the graphic decoration of the opening pages of the individual chapters in the book. This graphic decoration used to be part of the official Festival trailer. Jan Jíra kindly lent us the 1968 ID card; the graphics are property of DOMINIK CENTRUM s. r. o., which is the current organiser of the Finále Festival.

It has already become a well-established tradition to accompany books in the Finále Edition series with a DVD. This book is no exception and thus you can find Jan Loučím's documentary film *Finále – přerušená přehlídka* (*Finále – The Interrupted Festival*, 2007) enclosed in it. The film and also bonus DVD sections, which document the subsequent years of the Finále Festival, illustrate much of what is said in the book through lively images and words. The history of the Finále Festival hereby gains yet another dimension.

4 March 2012

Obsah / Contents

PROLOG / PROLOGUE

Festival Finale Plzeň straní mravnosti / Finale Plzeň Sides with Morality Vlasta Chramostová.....	9–11
--	------

MINULOST V PŘÍTOMNOSTI / THE PAST IN THE PRESENT

Moje cesta k Finále / How I Met Finále Pavel Pták.....	15–20
Tradice bychom se zříkat neměli / We Should Not Give Up on Tradition Jan Jíra.....	21–24
Patnáct let, patnáct týdnů, co jsem si v nich užil a co nás čeká... / Fifteen Years – Fifteen Weeks – My Experiences – What Comes Next Ivan Jáchim.....	25–36
Vybral bych si Plzeň / I'd Go for Pilsen Jiří Stránský.....	37–38
Finále v obrazech (1968–1994)	39–45

POHLEDY ODJINUD / SEEN FROM SOMEWHERE ELSE

Vzpomínky na Plzeň / Memories of Plzeň Peter Hames.....	49–51
Plzeňský filmový Woodstock / Pilsen Movie Woodstock Aleš Březina.....	52–55

Chňapající krokodýlek se šfouchaným bramborem / Mashed Potatoes and Snapping Crocodiles Robert M. Richter.....	56–58
Vystrčená tykadla a půvabné Plzeňáčky / Putting out Feelers and the Charming Girls of Pilsen Václav Táborský.....	59–61
Finále v obrazech (1997–2000)	62–65

OČIMA TVŮRCŮ / THROUGH THE EYES OF THE MAKERS

A zase se stal ten zázrak / The Miracle Happened Again Helena Třeštíková.....	69–70
Hřebejkův finální honibrk / A Director's Final Whacking Off Jan Hřebejk.....	71–73
Milé Finále! / Dear Finále! Maria Procházková.....	74–75
Bohatí nebudeme, bohatší jsme / We Won't Be Rich, but We Are Richer Břetislav Rychlík.....	76–77
Finále mě vrací tam, kdy jsem byl taky u toho / Finále Brings Me Back to the Time When I Was There Stanislav Milota.....	78–80
Finále v obrazech (2001–2005)	81–87

POHLEDY ZE VNITŘ / AN INSIDER'S VIEW

Sklepní pozdrav / Greetings from the Basement Jan Burian.....	91–92
Plzeň + Finále = Radost + Poznávání + Přátelé / Pilsen + Finále = Joy + Discovering + Friends Miloš Fikejz.....	93–95
Čas soustředěně si popovídat / Time to Concentrate on a Discussion Michaela Gübelová	96–98
Plzeňské výhry a prohry / Winning and Losing in Pilsen Jan Foll.....	99–102
Cesta bez hranic / An Unbounded Journey Jan Lukeš.....	103–109
Finále v obrazech (2006–2012)	110–125

DATA & FAKTA / DATES & FACTS

Zrození Filmů NAšich LET / The Birth of Films of Our Times.....	129–134
Ročník první až dvacátý pátý / Year One to Year Twenty-Five.....	135–192
Ediční poznámka / Editorial Note Jan Lukeš – Ivana Lukešová.....	193–197
Obsah / Contents.....	199–201

FINÁLE / 25 ročníků = 45 let seasons = years

Jan Lukeš – Ivana Lukešová
(editoři / editors)

Ediční poznámku napsali Jan Lukeš a Ivana Lukešová, obrazový materiál vybral a popsal Jan Lukeš / Editorial page written by Jan Lukeš and Ivana Lukešová; images chosen and labelled by Jan Lukeš

Faktografií v oddílu Data & Fakta z archivních podkladů shromáždil David Brabec, zkompletoval, sjednotil a editoval Jan Lukeš / Factographs based on archive materials for the Dates & Facts section collected by David Brabec and completed, harmonised and edited by Jan Lukeš.

Překlad do angličtiny a anglické korektury Tereza Bartošková, Petra Borovanská / Translation into English and English proofreading: Tereza Bartošková, Petra Borovanská

Foto archiv Festivalu českých filmů Finále a časopisu Xantypa / Photographic archive of the Festival of Czech Films Finále and photographic archive of Xantypa magazine

Spolupracovali / Co-editors: David Brabec, Eva Košařová, Ivan Jáchim

Redaktor svazku / Editor-in-chief: Jan Lukeš

Obálka, grafická úprava a sazba / Cover, layout and setting: Tařána Shamma

Technická redakce / Technical editor: Ivana Lukešová

Tisk / Print DRAGON PRESS s. r. o.

Vydalo DOMINIK CENTRUM s. r. o. u příležitosti 25. festivalu českých filmů Finále 2012 / Published by DOMINIK CENTRUM s.r.o on the occasion of the 25th Festival of Czech films Finále 2012

Vydání první / First edition

Stran / Number of pages: 202

Festival českých filmů Finále / Festival of Czech films Finále

Dominikánská 3, 301 00 Plzeň

tel.: (+420) 378 035 400

e-mail: program@filmfestfinale.cz

www.filmfestfinale.cz